

ΕΤΗΣΙΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
2015

ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΤΟΥ Ν. 3556/2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. Δηλώσεις Μελών Διοικητικού Συμβουλίου	5
II. Ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την περίοδο από 1.1.2015 έως 31.12.2015	6
Α. Χρηματοοικονομικές εξελίξεις και επιδόσεις χρήσης 2015	6
Β. Σημαντικά γεγονότα κατά τη χρήση 2015 και η επίδρασή τους στις οικονομικές καταστάσεις	8
Γ. Περιγραφή των κυριοτέρων κινδύνων και αβεβαιοτήτων	12
Δ. Στρατηγική της Εταιρείας και προοπτικές του Ομίλου για το έτος 2016	16
Ε. Παράθεση σημαντικών συναλλαγών του εκδότη με συνδεδεμένα προς αυτόν μέρη	20
ΣΤ. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης	22
Ζ. Μερισματική πολιτική της ΟΠΑΠ Α.Ε. - Διάθεση καθαρών κερδών	48
Η. Αριθμός και ονομαστική αξία μετοχών	48
Θ. Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης 2015 και μέχρι την ημερομηνία ανακοίνωσης της ετήσιας οικονομικής έκθεσης	49
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	50
ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΟΠΑΠ Α.Ε. ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 παρ. 7-8 ΤΟΥ Ν. 3556/2007	50
III. Ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.....	54
Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή	55
1. Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.....	57
2. Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	59
3. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	60
3.1. Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	60
3.2. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων της ΟΠΑΠ Α.Ε.	61
4. Κατάσταση Ταμειακών Ροών.....	62
5. Πληροφορίες για την Εταιρεία και τον Όμιλο	64
5.1. Γενικές πληροφορίες.....	64
5.2. Φύση δραστηριοτήτων.....	64
6. Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων	67
6.1. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες	68
6.2. Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές	72
6.3. Αναμόρφωση κονδυλίων συγκριτικής οικονομικής πληροφόρησης.....	75
6.4. Αλλαγή στην παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων	76

6.5. Εποχικότητα	76
7. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών	77
7.1. Ενοποίηση και συμμετοχή σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	77
7.2. Μετατροπή ξένου νομίσματος	80
7.3. Λειτουργικοί τομείς	80
7.4. Αναγνώριση εσόδων και εξόδων	81
7.5. Ενσώματες ακινητοποιήσεις	83
7.6. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	83
7.7. Υπεραξία	85
7.8. Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων	85
7.9. Μισθώσεις	86
7.10. Λοιπό μη κυκλοφορούν ενεργητικό	87
7.11. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	88
7.12. Αποθέματα	89
7.13. Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	89
7.14. Δεσμευμένες καταθέσεις	89
7.15. Ίδια κεφάλαια	90
7.16. Φορολογία εισοδήματος και αναβαλλόμενος φόρος	90
7.17. Προβλέψεις, ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις	92
7.18. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	93
7.19. Κόστος παροχών αποχώρησης	93
7.20. Επενδύσεις σε ακίνητα	95
8. Δομή του Ομίλου	96
9. Διανομή μερισμάτων	97
10. Λειτουργικοί τομείς	97
10.1. Επιχειρηματικοί τομείς του Ομίλου ΟΠΑΠ	98
10.2. Επιχειρηματικοί τομείς της ΟΠΑΠ Α.Ε.	99
10.3. Γεωγραφικοί τομείς	100
11. Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων	101
11.1. Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	101
11.2. Αποθέματα	101
11.3. Απαιτήσεις	102
11.4. Λοιπά στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού	103
11.5. Ασώματες ακινητοποιήσεις	104
11.6. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	107
11.7. Επενδύσεις σε ακίνητα	108

11.8. Υπεραξία	109
11.9. Επενδύσεις σε θυγατρικές	111
11.10. Επενδύσεις σε συγγενείς	113
11.11. Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	116
11.12. Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση / υποχρέωση	116
11.13. Εμπορικές υποχρεώσεις	117
11.14. Δάνεια	118
11.15. Φόροι	119
11.16. Λοιπές υποχρεώσεις	120
11.17. Προγράμματα παροχών προσωπικού	120
11.18. Προβλέψεις	123
11.19. Άλλες μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	124
11.20. Μετοχικό κεφάλαιο	124
11.21. Ίδιες Μετοχές	125
11.22. Αποθεματικά	126
11.23. Δικαιώματα μειοψηφίας	127
11.24. Μερίσματα	127
11.25. Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	128
11.26. Προμήθειες Πρακτόρων	128
11.27. Άλλα λειτουργικά έσοδα	128
11.28. Κόστος μισθοδοσίας	129
11.29. Έξοδα προβολής και διαφήμισης	130
11.30. Άλλα λειτουργικά έξοδα	130
11.31. Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα έσοδα / (έξοδα)	131
11.32. Φόρος εισοδήματος και αναβαλλόμενος φόρος	131
11.33. Κέρδη ανά μετοχή	133
11.34. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	133
11.35. Λοιπές γνωστοποιήσεις	136
11.36. Παράγοντες και διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων	138
11.37. Μεταγενέστερα γεγονότα	145
IV. Στοιχεία και πληροφορίες χρήσης 2015	146
V. Πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν. 3401/2005	147
VI. Διαδικτυακός τόπος ανάρτησης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης	148

I. Δηλώσεις Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

(σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 2 του Ν. 3556/2007)

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΟΠΑΠ Α.Ε., μητρικής εταιρείας (η «Εταιρεία»):

- i) Kamil Ziegler, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος,
- ii) Michal Houst, Μέλος,
- iii) Σπυρίδων Φωκάς, Αντιπρόεδρος Α'

βεβαιώνουμε και δηλώνουμε, εξ όσων γνωρίζουμε, ότι:

- α) Οι Οικονομικές Καταστάσεις (ατομικές και ενοποιημένες) του Ομίλου της ΟΠΑΠ Α.Ε. (ο «Όμιλος») για τη χρήση από 01.01.2015 έως την 31.12.2015, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως του εκδότη καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 έως 6 του άρθρου 4 του Ν. 3556/30.4.2007 και των κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.
- β) Η έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις, και τη θέση της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιότητων που αντιμετωπίζουν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 έως 6 του άρθρου 4 του Ν. 3556/30.4.2007 και των κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Περιστέρι, 24 Μαρτίου 2016

**Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. & Διευθύνων
Σύμβουλος**

Kamil Ziegler

**Ο Επικεφαλής Οικονομικής
Διεύθυνσης & Μέλος του ΔΣ**

Michal Houst

Το Μέλος του Δ.Σ.

Σπυρίδων Φωκάς

II. Ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την περίοδο από 1.1.2015 έως 31.12.2015

(σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007)

Η παρούσα ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά στην κλειόμενη χρήση 2015. Η έκθεση συντάχθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 άρθρο 43α παράγραφος 3α, άρθρο 108 και άρθρο 37. Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3556/2007 άρθρα 2γ, 6, 7 & 8 καθώς και τις αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς 7/448/11.10.2007 άρθρο 2, 1/434/3.7.2007 και το Καταστατικό της Εταιρείας, σας υποβάλλουμε για την κλειόμενη χρήση από 1.1.2015 έως 31.12.2015 την ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία περιλαμβάνει τις ελεγμένες Ατομικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, τις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων και την έκθεση ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών. Στην παρούσα έκθεση περιγράφονται συνοπτικά πληροφορίες του Ομίλου εταιρειών ΟΠΑΠ Α.Ε. (ο «Όμιλος») αντίστοιχα, χρηματοοικονομικές πληροφορίες που στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση των μετόχων και του επενδυτικού κοινού για την οικονομική κατάσταση (οικονομική θέση, συνολικά έσοδα κλπ), τη συνολική πορεία και τις μεταβολές που επήλθαν κατά τη διάρκεια της κλειόμενης εταιρικής χρήσης (1.1.2015 – 31.12.2015), σημαντικά γεγονότα τα οποία έλαβαν χώρα και την επίδραση αυτών στις οικονομικές καταστάσεις της ίδιας περιόδου. Επίσης, περιγράφονται οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που ενδέχεται να αντιμετωπίσει ο Όμιλος και η Εταιρεία στο μέλλον, η προβλεπόμενη πορεία και εξέλιξη των εταιρειών του Ομίλου, η εταιρική διακυβέρνηση, η μερισματική πολιτική και τέλος παρατίθενται ο αριθμός και η ονομαστική αξία του συνόλου των μετοχών καθώς και οι σημαντικές συναλλαγές μεταξύ του εκδότη και των συνδεδεμένων με αυτόν μερών.

A. Χρηματοοικονομικές εξελίξεις και επιδόσεις χρήσης 2015

Εξέλιξη – Μεταβολές οικονομικών μεγεθών, Επιδόσεις

Σε επίπεδο Ομίλου, τα οικονομικά μεγέθη, του οποίου προσδιορίζονται κατά κύριο λόγο από τα μεγέθη της μητρικής εταιρείας, έχουν ως ακολούθως:

1. Τα Καθαρά Έσοδα προ εισφορών (από τη διεξαγωγή των παιχνιδιών στο έτος 2015) ποσού € 1.399.671 χιλ. έναντι ποσού € 1.377.679 χιλ. το έτος 2014, παρουσίασαν αύξηση σε ποσοστό 1,60%, η οποία αντανακλά κυρίως: α) στα λαχεία ΕΘΝΙΚΟ, ΛΑΙΚΟ και ΣΚΡΑΤΣ με Καθαρά Έσοδα προ εισφορών ποσού € 157.890 χιλ. (2014: € 104.081 χιλ. λόγω αλλαγής της μεθόδου ενοποίησης της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. από 19.06.2014), β) την αύξηση των Καθαρών Εσόδων προ εισφορών του παιχνιδιού ΚΙΝΟ κατά 0,28%, γ) τη μείωση των Καθαρών Εσόδων προ εισφορών στο ΠΑΜΕ

ΣΤΟΙΧΗΜΑ (επίγειο και online) κατά 9,66% (διεξαγωγή του Παγκόσμιου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου κατά την θερινή περίοδο 2014) και δ) την αύξηση στο ΤΖΟΚΕΡ κατά 12,08%.

2. Η Εισφορά επί των Καθαρών Εσόδων καθώς και η απόδοση στην Κυπριακή Δημοκρατία από την ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD ανήλθαν στο ποσό των € 411.964 χιλ. έναντι € 404.535 χιλ. το έτος 2014 παρουσιάζοντας αύξηση κατά 1,84%.
3. Τα καθαρά έσοδα από παιχνίδια (Καθαρά έσοδα προ εισφορών μείον την Εισφορά επί των Καθαρών Εσόδων και λοιπές εισφορές και την προμήθεια πρακτόρων) ανήλθαν στο ποσό των € 625.339 χιλ. έναντι € 613.491 χιλ. το έτος 2014 παρουσιάζοντας αύξηση κατά 1,93%.
4. Τα Λειτουργικά Κέρδη προ αποσβέσεων, χρηματοοικονομικών και φόρων (EBITDA) ποσού € 377.103 χιλ. έναντι € 346.524 χιλ. τη χρήση 2014, αύξηση σε ποσοστό 8,82%.
5. Τα Κέρδη προ Φόρων παρουσίασαν μείωση σε ποσοστό 1,96% και διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 299.592 χιλ. έναντι € 305.579 χιλ. τη χρήση 2014.
6. Τα Καθαρά Κέρδη Μέτα Φόρων ποσού € 209.901 χιλ. έναντι € 199.224 χιλ. της χρήσης 2014 παρουσίασαν αύξηση 5,36%.
7. Οι ταμειακές ροές του Ομίλου προσδιορίζονται κατά κύριο λόγο από τις ταμειακές ροές της μητρικής εταιρείας:
 - α) Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες στη χρήση 2015 μειώθηκαν κατά 30,25%, στο ποσό των € 198.436 χιλ. έναντι € 284.505 χιλ. της χρήσης 2014.
 - β) Στη χρήση 2015 οι ταμειακές εκροές από επενδυτικές δραστηριότητες ποσού € 39.067 χιλ. αντανακλούν κυρίως το κόστος αγοράς ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων (€ 39.649 χιλ.). Στην αντίστοιχη περίοδο 2014, οι ταμειακές εισροές από επενδυτικές δραστηριότητες ποσού € 32.850 χιλ. αντανακλούν κυρίως στην αύξηση ταμειακών διαθεσίμων λόγω αλλαγής μεθόδου ενοποίησης της Ελληνικά Λαχεία Α.Ε. (€ 49.210 χιλ.) και πρώτης ενοποίησης της PAYZONE Α.Ε. (€ 3.709 χιλ.).
 - γ) Οι ταμειακές εκροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες διαμορφώθηκαν σε € 155.093 χιλ..

Σε επίπεδο Εταιρείας:

Οι βασικές μεταβολές έχουν ως εξής:

1. Τα Καθαρά έσοδα προ εισφορών από τη διεξαγωγή των παιχνιδιών τη χρήση 2015 ανήλθε στο ποσό των € 1.167.601 χιλ. έναντι € 1.202.529 χιλ. την αντίστοιχη χρήση 2014, παρουσιάζοντας μείωση σε ποσοστό 2,90%.
2. Τα Λειτουργικά Κέρδη προ αποσβέσεων, χρηματοοικονομικών και φόρων (EBITDA) ανήλθαν στο ποσό των € 339.413 χιλ. έναντι € 328.534 χιλ. τη χρήση 2014, παρουσιάζοντας αύξηση σε ποσοστό 3,31%.
3. Τα Κέρδη προ Φόρων παρουσίασαν αύξηση σε ποσοστό 1,47% και διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 301.661 χιλ. έναντι € 297.277 χιλ. τη χρήση 2014.

4. Τα Κέρδη Μετά Φόρων παρουσίασαν αύξηση σε ποσοστό 9,22% και ανήλθαν στο ποσό των € 211.091 χιλ. έναντι € 193.262 χιλ. τη χρήση 2014.

B. Σημαντικά γεγονότα κατά τη χρήση 2015 και η επίδρασή τους στις οικονομικές καταστάσεις

Φορολογικός έλεγχος 2010 – Αποπληρωμή

Όσον αφορά τους πρόσθετους φόρους και προσαυξήσεις που επιβλήθηκαν από τις φορολογικές αρχές στα πλαίσια του φορολογικού ελέγχου 2010, στις 29.01.2015 έγινε η αποπληρωμή του υπόλοιπου ποσού € 14.754 χιλ..

15η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Η δέκατη πέμπτη (15η) Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της ΟΠΑΠ Α.Ε., η οποία έλαβε χώρα την Δευτέρα 20.04.2015 στα γραφεία και έδρα της Εταιρείας, ενέκρινε την προταθείσα από το Διοικητικό Συμβούλιο διανομή (διάθεση) κερδών και αποφάσισε την καταβολή συνολικού μερίσματος 0,7017 ευρώ ανά μετοχή προ παρακράτησης φόρου για την εταιρική χρήση έτους 2014. Καθώς έχει ήδη διανεμηθεί στους μετόχους προμέρισμα ύψους 0,2017 ευρώ ανά μετοχή σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 11/20.11.2014 συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, το υπόλοιπο μερίσματος για τη χρήση 2014 ανήλθε στα 0,50 ευρώ ανά μετοχή προ της σχετικής παρακράτησης φόρου. Δικαιούχοι ήταν οι μέτοχοι της Εταιρείας που ήταν εγγεγραμμένοι στα αρχεία του Συστήματος Άυλων Τίτλων (Σ.Α.Τ.) την Πέμπτη 23.04.2015 (ημερομηνία προσδιορισμού - record date). Η αποκοπή του δικαιώματος στη λήψη του υπολειπόμενου μερίσματος χρήσης 2014 ορίστηκε την Τετάρτη 22.04.2015. Η καταβολή του υπόλοιπου μερίσματος πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 29.04.2015, μέσω των χειριστών των δικαιούχων στο Σ.Α.Τ. και μέσω του δικτύου των καταστημάτων της Τράπεζας Πειραιώς.

Αγορά ιδίων μετοχών

Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 20.04.2015 αποφάσισε και καθόρισε τις λεπτομέρειες για την υλοποίηση προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών από την Εταιρεία μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών μέχρι ποσοστού 5% επί του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, ήτοι έως 15.950.000 μετοχές. Οι αγορές ιδίων μετοχών θα πραγματοποιούνται εφόσον κατά περίπτωση θα κρίνονται πιο συμφέρουσες από άλλες προσφερόμενες επενδυτικές δυνατότητες και θα το επιτρέπουν τα διαθέσιμα κεφάλαια της Εταιρείας για τους οριζόμενους στον Κανονισμό 2273/2003 της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στην απόφαση 1/503/13.03.2009 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σκοπούς. Το προτεινόμενο πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών θα ολοκληρωθεί σε εικοσιτέσσερις μήνες από τη λήψη απόφασης από τη Γενική Συνέλευση, ήτοι το αργότερο μέχρι και την

19.04.2017, και θα πραγματοποιηθεί με ανώτατη τιμή αγοράς το ποσό των 13,00 ευρώ ανά μετοχή και κατώτατη τιμή αγοράς εκάστης μετοχής ίση με την ονομαστική της αξία, ήτοι 0,30 ευρώ ανά μετοχή.

Επιπροσθέτως, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας εξουσιοδοτήθηκε ειδικά προκειμένου να ρυθμίσει περαιτέρω τους ειδικότερους όρους και τις σχετικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή του ανωτέρω προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών της Εταιρείας.

Σε συνέχεια των παραπάνω η Εταιρεία στις 03.04 και 05.08.2015 προέβη σε αγορά 406.542 ιδίων μετοχών συνολικής αξίας κτήσης € 2.719 χιλ..

Ιποδρομιακό Στοιχείμα – Υπογραφή σύμβασης παραχώρησης

Στις 06.11.2015 η Ελληνική Βουλή επικύρωσε την από 24.04.2015 σύμβαση παραχώρησης 20-ετούς δικαιώματος αποκλειστικής διοργάνωσης και διεξαγωγής αμοιβαίου ιπποδρομιακού στοιχήματος μεταξύ της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. (100% θυγατρική εταιρεία) και του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ). Το συνολικό τίμημα ανήλθε σε € 40.501 χιλ.. Η Εταιρεία ξεκίνησε τη λειτουργία της τον Ιανουάριο του 2016, στοχεύοντας στην ενίσχυση του ενδιαφέροντος των παικτών και προσφέροντας ένα ανανεωμένο και θεαματικό ιπποδρομιακό προϊόν.

Ανανέωση Ομολογιακών Δανείων

Η Εταιρεία στις 03.04.2015 πραγματοποίησε συμφωνία με την Τράπεζα Πειραιώς για την ανανέωση της χορήγησης Ανακυκλούμενου Ομολογιακού Δανείου με το ίδιο ποσό, δηλαδή μέχρι των € 75.000 χιλ. για διάστημα δύο ετών (λήξη Απρίλιος 2017) με δυνατότητα επέκτασης για ένα επιπλέον χρόνο (λήξη Απρίλιος 2018).

Η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. στις 07.04.2015 σύναψε συμφωνία με την Alpha Bank για την ανανέωση της χορήγησης Ανακυκλούμενου Ομολογιακού Δανείου για διάστημα ενός έτους (λήξη Μάιος 2016). Η αρχική συμφωνία χορήγησης υπεγράφη στις 30.04.2014, συνολικού ύψους έως € 30.000 χιλ. για διάστημα ενός έτους.

Έκδοση Νέων Ομολογιακών Δανείων

Η Εταιρεία στις 13.10.2015 υπέγραψε σύμβαση με την Τράπεζα Eurobank για την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου, σύμφωνα με το Νόμο 3156/2003, ποσού € 15.000 χιλ. για διάστημα δύο ετών (λήξη Οκτώβριος 2017).

Επιπλέον, η Εταιρεία στις 07.12.2015 υπέγραψε σύμβαση με την Τράπεζα Eurobank για την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου, σύμφωνα με το Νόμο 3156/2003, ποσού € 45.000 χιλ. για διάστημα πέντε ετών (λήξη Δεκέμβριος 2020).

Τέλος, η ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. στις 07.12.2015 υπέγραψε σύμβαση με την Τράπεζα Eurobank για την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου, σύμφωνα με το Νόμο 3156/2003, ποσού € 5.000 χιλ. για διάστημα πέντε ετών (λήξη Δεκέμβριος 2020).

Σύμβαση παροχής πιστώσεως με αλληλόχρεο λογαριασμό

Η Εταιρεία στις 28.07.2015 υπέγραψε σύμβαση παροχής πιστώσεως με ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό με την Εθνική Τράπεζα έως του ποσού των € 15.000 χιλ. η οποία λήγει την 30.06.2016.

VLTs - Εξελίξεις

Την 01.07.2015, η ΟΠΑΠ Α.Ε. ανακοίνωσε ότι, ως αποτέλεσμα της εισαγωγής νέου Κανονισμού Διεξαγωγής Τυχρών Παιγνίων μέσω Παιγνιομηχανημάτων από την Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (απόφαση υπ' αριθμό 158/4/05.06.2015 που δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τεύχος Β 1120/12.06.2015), μεταβλήθηκαν ριζικά οι συνθήκες, οι οποίες οδήγησαν στην εκ των πραγμάτων αναστολή της επιχειρηματικής δραστηριότητας των παιγνιομηχανημάτων της ΟΠΑΠ Α.Ε..

Ως συνέπεια των αιφνίδιων και αμφίβολης αποτελεσματικότητας παρεμβάσεων στο λειτουργικό και κανονιστικό πλαίσιο, η Εταιρεία υποχρεώθηκε να καταθέσει στο Δικαστήριο Διεθνούς Διαιτησίας του Λονδίνου αίτημα διαιτησίας, κατά τα οριζόμενα στην από 2011 Σύμβαση Παραχώρησης για την εγκατάσταση και εκμετάλλευση παιγνιομηχανημάτων (VLTs), για ζημίες που ξεπερνούν το € 1 δις., προκειμένου να προασπίσει τα κατοχυρωμένα δικαιώματά της και τα δικαιολογημένα συμφέροντά της. Το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο περιέχει σειρά πρωτοφανών περιορισμών, που παραβλέπουν τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές του υπεύθυνου παιχνιδιού και καθιστούν πλέον το έργο των VLTs οικονομικά μη βιώσιμο.

Παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες της Εταιρείας να συνεργαστεί με όλες τις αρμόδιες κρατικές αρχές και υπηρεσίες, ώστε να διαμορφωθεί ένα εύλογο και ισορροπημένο κανονιστικό πλαίσιο για τα VLTs, που θα διασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον και τα δημόσια έσοδα, ενώ ταυτόχρονα θα επιτρέπει την οικονομική βιωσιμότητα της επιχειρηματικής δραστηριότητας των VLTs της ΟΠΑΠ Α.Ε. και των συνεργατών της, σύμφωνα με την από 2011 Σύμβαση Παραχώρησης, το κανονιστικό πλαίσιο δεν έχει αλλάξει.

Σε κάθε περίπτωση, η ΟΠΑΠ Α.Ε. παραμένει απολύτως προσηλωμένη στις επενδύσεις της και θα εξακολουθήσει να προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για τη διαμόρφωση ενός ορθολογικού και ισορροπημένου νομικού πλαισίου, που θα διασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον και τα δημόσια έσοδα και παράλληλα θα αποκαθιστά τα δικαιώματα της ΟΠΑΠ ΑΕ και την οικονομική βιωσιμότητα της επιχειρηματικής δραστηριότητάς της, όπως κατοχυρώνονται στις συμβάσεις αποκλειστικότητας της ΟΠΑΠ ΑΕ με την Ελληνική Δημοκρατία.

PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε. – Εξαγορά υπολειπόμενου ποσοστού 10%

Στις 24.08.2015 η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD (100% θυγατρική εταιρεία) εξαγόρασε το υπόλοιπο μη ελεγχόμενο ποσοστό 10% της PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε. έναντι συνολικού τιμήματος € 867 χιλ., κατέχοντας πλέον το 100% της εταιρείας.

Πληρωμή προμερίσματος χρήσης 2015

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στην από 24.08.2015 συνεδρίασή του αποφάσισε τη διανομή προμερίσματος χρήσης 2015 ύψους € 54.161 χιλ. ή 0,17 ευρώ ανά μετοχή προ παρακράτησης φόρου και εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών.

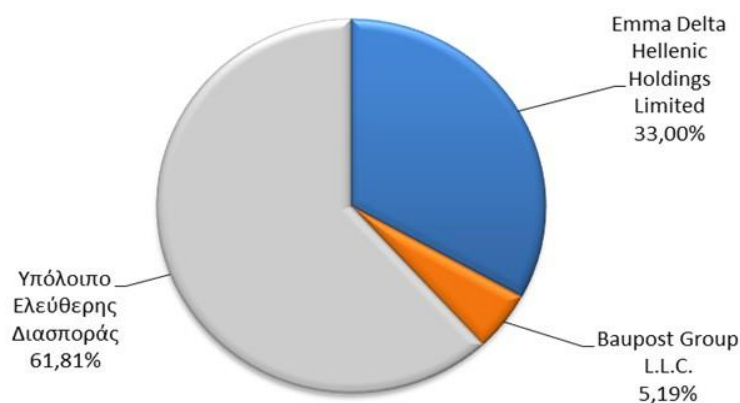
Το ποσό του προμερίσματος των 0,17 ευρώ ανά μετοχή υπόκειται σε παρακράτηση φόρου 10% σύμφωνα με το Νόμο 4110/2013, ήτοι 0,017 ευρώ ανά μετοχή. Συνεπώς οι μέτοχοι έλαβαν καθαρό ποσό μετά την ανωτέρω αναφερόμενη παρακράτηση 0,153 ευρώ ανά μετοχή.

Δικαιούχοι ήταν οι Μέτοχοι της Εταιρείας που ήταν εγγεγραμμένοι στα αρχεία του Σ.Α.Τ. την Δευτέρα 14.09.2015 (ημερομηνία προσδιορισμού-record-date). Ως ημερομηνία αποκοπής του προμερίσματος ορίστηκε η Παρασκευή 11.09.2015. Η πληρωμή του προμερίσματος στους δικαιούχους ξεκίνησε την Παρασκευή 18.09.2015 από την πληρώτρια Τράπεζα Πειραιώς.

Μεταβολή στη μετοχική σύνθεση του Ομίλου

Στις 26.06.2015 η ΟΠΑΠ Α.Ε. ενημέρωσε το Επενδυτικό Κοινό, σύμφωνα με το Ν. 3556/2007, ότι έπειτα από σχετική γνωστοποίηση που έλαβε στις 25.06.2015, η εταιρεία BlackRock Inc. προέβη σε πώληση μετοχών της ΟΠΑΠ Α.Ε.. Η ημερομηνία συναλλαγής κατά την οποία το ποσοστό της BlackRock Inc. κατήλθε του ορίου 5,00% είναι η 22.04.2015.

Οι μέτοχοι (φυσικά ή νομικά πρόσωπα), που βάσει δήλωσής τους έως στις 31.12.2015, κατέχουν άμεσα ή έμμεσα ποσοστό μεγαλύτερο από 5% του συνολικού αριθμού των μετοχών της και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου, παρατίθενται στο παρακάτω γράφημα:

Γ. Περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων

Στη συνέχεια παραθέτουμε τους κυριότερους κινδύνους και τις αβεβαιότητες στις οποίες ενδεχομένως να εκτεθεί ο Όμιλος.

Κίνδυνος από τις επιπτώσεις της αρνητικής οικονομικής συγκυρίας στην Ελληνική οικονομία

Οι εξελίξεις κατά την διάρκεια του 2015 και οι συζητήσεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο σχετικά με την επανεξέταση των όρων του προγράμματος χρηματοδότησης της Ελλάδας, διατηρούν το μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον στη χώρα ασταθές. Στις 29.06.2015, η Ελληνική Κυβέρνηση επέβαλε ελέγχους κεφαλαίων και κήρυξε τραπεζική αργία που διήρκησε μέχρι τις 19.07.2015, γεγονότα που έχουν επηρεάσει σημαντικά τη συμπεριφορά των καταναλωτών και την αγοραστική τους δύναμη.

Επιπλέον, εντός του τρίτου τριμήνου του 2015, οι διαπραγματεύσεις της Ελληνικής Δημοκρατίας για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών της ελληνικής οικονομίας ολοκληρώθηκαν στη βάση των όσων ανακοινώθηκαν στη Σύνοδο Κορυφής της 12.07.2015, με την επίτευξη συμφωνίας για τη χορήγηση νέας οικονομικής βοήθειας από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης. Η σχετική συμφωνία με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης, που υπογράφηκε στις 19.08.2015, μεταξύ των άλλων προβλέπει την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών της χώρας για το μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δημοσιονομικής στρατηγικής για το χρονικό διάστημα των ετών 2015 έως 2018, υπό την προϋπόθεση υλοποίησης οικονομικών μεταρρυθμίσεων οι οποίες θα δημιουργήσουν τις συνθήκες οικονομικής σταθερότητας και βιώσιμης ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Η επιστροφή στην οικονομική σταθερότητα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις ενέργειες και τις αποφάσεις θεσμικών οργάνων στη χώρα και στο εξωτερικό, καθώς επίσης και από την αξιολόγηση της Ελληνικής οικονομίας από τους διεθνείς πιστωτές στα πλαίσια του ως άνω προγράμματος.

Τυχόν επιπλέον αρνητικές εξελίξεις στην οικονομία θα επηρέαζαν την ομαλή λειτουργία της, ωστόσο η Διοίκηση προσαρμόζεται διαρκώς στις καταστάσεις και διασφαλίζει ότι πραγματοποιούνται όλες οι απαραίτητες ενέργειες για να διατηρήσει ανεπηρέαστες τις δραστηριότητές της.

Αλλαγές στις κανονιστικές απαιτήσεις

Οι εξελίξεις στο κανονιστικό πλαίσιο της Ελλάδας δημιουργούν νέες κανονιστικές προκλήσεις για τον Όμιλο. Τυχόν αλλαγές στο κανονιστικό περιβάλλον ενδέχεται να έχουν σημαντική επίδραση, είτε μέσω περιορισμού των στοιχηματικών δραστηριοτήτων, είτε μέσω αλλαγής του κόστους συμμόρφωσης.

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. συμμορφώνεται διαρκώς με τα κανονιστικά πρότυπα, κατανοώντας και αντιμετωπίζοντας τις αλλαγές στις κανονιστικές απαιτήσεις με αποτελεσματικό τρόπο. Ταυτόχρονα, νέοι κανονισμοί, οι οποίοι καθιστούν οικονομικά μη βιώσιμη τη λειτουργία των παιχνιδιών, μπορούν να περιορίσουν την ικανότητα της Εταιρείας για περαιτέρω ανάπτυξη. Επιπλέον, περιορισμοί στη διαφήμιση μπορούν να

μειώσουν την ικανότητά μας στην προσέγγιση νέων πελατών και να επηρεάσουν αρνητικά τους στρατηγικούς μας στόχους, οι οποίοι περιλαμβάνουν την επικέντρωση στη διαρκή αύξηση της αξίας.

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. δηλώνει πρόθυμη να συνεργαστεί ενεργά και να συζητήσει με τις αρμόδιες αρχές, τους νομοθέτες και κάθε ενδιαφερόμενο, να παρακολουθεί διαρκώς το μεταβαλλόμενο κανονιστικό και νομικό περιβάλλον και μέσα από τις κατάλληλες διαδικασίες και ελέγχους, να επιτευχθεί ένας ορθολογικός και ισορροπημένος κανονισμός παιγνίων.

Κίνδυνος μεταβολής φορολογικής νομοθεσίας

Ο Όμιλος εκτίθεται στον κίνδυνο αλλαγής του υπάρχοντος φορολογικού καθεστώτος παιγνίων ή των συντελεστών φορολόγησης παιγνίων, η οποία μπορεί να επιφέρει απρόσμενη αύξηση του κόστους και να επηρεάσει αρνητικά τους στρατηγικούς μας στόχους για αειφόρα έσοδα και πρόσθετες επενδύσεις. Ο Όμιλος επιδιώκει να ανταποκριθεί άμεσα σε κάθε πιθανή αλλαγή φορολογίας, μέσω της διατήρησης των απαιτούμενων για φορολογικό σχεδιασμό πόρων και αναπτύσσοντας σχέδια εκτάκτου ανάγκης, έτσι ώστε να εφαρμοστούν οι απαραίτητες δράσεις μείωσης των κινδύνων και ελαχιστοποίησης των συνολικών επιπτώσεων.

Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς δημιουργείται από το ενδεχόμενο οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς, όπως σε συναλλαγματικές ισοτιμίες και επιτόκια να επηρεάσουν τα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας ή την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχουν. Η διαχείριση του κινδύνου της αγοράς συνίσταται στην προσπάθεια του Ομίλου και της Εταιρείας να ελέγχουν την έκθεσή τους σε αποδεκτά όρια.

Παρακάτω περιγράφονται αναλυτικότερα οι επιμέρους κίνδυνοι που συνθέτουν τον κίνδυνο αγοράς και οι πολιτικές διαχείρισής τους από τον Όμιλο και την Εταιρεία:

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και την Κύπρο και δεν έχει συνάψει συμφωνίες με προμηθευτές σε άλλο νόμισμα πέραν του ευρώ. Τα κέρδη του Ομίλου προέρχονται από τα τυχερά παιχνίδια που πραγματοποιούνται σε ευρώ, οι εταιρικές συναλλαγές και οι εταιρικές δαπάνες εκφράζονται και πραγματοποιούνται σε ευρώ και ως εκ τούτου η Εταιρεία και ο Όμιλος δε βρίσκεται σε ουσιαστικό συναλλαγματικό κίνδυνο. Συν τοις άλλοις το μεγαλύτερο ποσοστό της βάσης του κόστους του Ομίλου, είναι είτε ανάλογη με τα έσοδα (δηλαδή κέρδη στους νικητές, προμήθεια πρακτόρων) είτε με συναλλαγές με εγχώριες εταιρείες (πχ. πληροφορικής, μάρκετινγκ).

Διαχείριση κεφαλαίου

Ο πρωταρχικός στόχος του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την διαχείριση του κεφαλαίου είναι η διασφάλιση και διατήρηση ισχυρής πιστοληπτικής ικανότητας και υγιών κεφαλαιακών δεικτών με σκοπό την υποστήριξη των επιχειρηματικών σχεδίων και την μεγιστοποίηση της αξίας προς όφελος των μετόχων.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και πραγματοποιεί τις αναγκαίες προσαρμογές προκειμένου να εναρμονίζεται με τις αλλαγές στο επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί και επιχειρεί. Για τη βελτιστοποίηση της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει το μέρισμα που καταβάλλεται στους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους ή να εκδώσει νέες μετοχές.

Πιστωτικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο επέρχεται, κατά κύριο λόγο, από τις επισφαλείς απαιτήσεις των πρακτόρων καθώς επίσης και από οφειλές πρακτόρων στις οποίες έχουν γίνει διακανονισμοί. Η κύρια πολιτική διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου είναι η καθιέρωση πιστωτικών ορίων ανά πράκτορα. Επιπλέον, ο Όμιλος προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για να περιορίσει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Επίσης, είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο σε σχέση με τους φορείς, με τους οποίους έχει κατατεθειμένα κεφάλαια ή με τους οποίους έχει συμβατικές σχέσεις. Διαχειρίζεται τον πιστωτικό κίνδυνο που απορρέει από τους πράκτορες με διάφορους τρόπους. Κάθε πράκτορας υποχρεούται να παράσχει χρηματική εγγύηση προς διασφάλιση των απαιτήσεων της Εταιρείας. Οι εν λόγω καταθέσεις συγκεντρώνονται και είναι στη διάθεσή του Ομίλου σε περίπτωση μη πληρωμής οφειλής από τους πράκτορες. Επιπροσθέτως έχει θεσπιστεί ανώτατο ποσό που μπορεί να οφείλει κάθε πράκτορας ανά λογιστική περίοδο. Στην περίπτωση που τα οφειλόμενα ποσά ανά πράκτορα υπερβαίνουν το αντίστοιχο όριο ανά λογιστική περίοδο, οι τερματικές μηχανές των πρακτόρων κλείνουν αυτόματα και δε δέχονται στοιχήματα.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος διατηρεί τον κίνδυνο ρευστότητας σε χαμηλά επίπεδα μέσω της διαχείρισης της απόδοσης των κερδών των νικητών και μέσω του σωστού σχεδιασμού του κάθε παιχνιδιού. Με εξαίρεση τα παιχνίδια προκαθορισμένης απόδοσης που βασίζονται σε αθλητικά γεγονότα, τα υπόλοιπα παιχνίδια έχουν θεωρητική απόδοση κερδών (που σχετίζεται με τα κέρδη που διανέμονται στους νικητές) και βασίζονται στην απόδοση που έχει βγει βάσει μαθηματικών υπολογισμών. Καθώς η θεωρητική απόδοση κερδών των νικητών υπολογίζεται από ένα μεγάλο αριθμό κληρώσεων, ενδεχομένως να προκύψουν αποκλίσεις στα αριθμολαχεία σε μικρό χρονικό διάστημα. Για παράδειγμα το ΚΙΝΟ είναι παιχνίδι σταθερών αποδόσεων που απονέμει στους νικητές περίπου το 69,5% των ακαθάριστων εισπράξεων, με απόκλιση της τάξης του 1%. Επίσης, διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας

περιορίζοντας το μέγεθος των κερδών των νικητών. Για παράδειγμα το ΚΙΝΟ έχει μέγιστο έπαθλο της τάξης του ενός εκατομμυρίου ευρώ, ενώ αντίστοιχα κέρδη ανά στήλη ορίζονται για το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ.

Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε κίνδυνο επιτοκίου κυρίως λόγω του δανεισμού του. Οι υφιστάμενες δανειακές υποχρεώσεις την 31.12.2015 ήταν τα δύο Ομολογιακά Δάνεια της Εταιρείας, το Ομολογιακό Δάνειο της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και το Ομολογιακό Δάνειο της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.. Ο Όμιλος ακολουθεί όλες εξελίξεις της αγοράς σε σχέση με το περιβάλλον διαμόρφωσης επιτοκίων και πράττει ανάλογα. Κατά την 31.12.2015, ο Όμιλος δεν έχει εκκρεμείς συναλλαγές αντιστάθμισης κινδύνου επιτοκίου.

Κίνδυνος από την λειτουργία του ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ

Το ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ είναι παιχνίδι προκαθορισμένης απόδοσης του οποίου τα κέρδη καθορίζονται από τη σωστή πρόβλεψη των αποτελεσμάτων των αθλητικών ή άλλων γεγονότων που από τη φύση τους προσφέρονται για στοιχηματισμό. Ως εκ τούτου, η ομάδα των συνεργατών του Ομίλου που ασχολείται αποκλειστικά με το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ εφαρμόζει ολοκληρωμένη μεθοδολογία διαχείρισης του κινδύνου σε διάφορα στάδια του κύκλου των αθλητικών στοιχημάτων. Έχει θέσει διαφορετικά όρια στοιχηματισμού ανά άθλημα, ανά πρωτάθλημα και ανά παιχνίδι αντιμετωπίζοντας το κάθε γεγονός με διαφορετικό τρόπο. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τους περισσότερους τρόπους ενημέρωσης που διατίθενται στη βιομηχανία του στοιχήματος και συνεργάζεται με τους καλύτερους ειδικούς που ασχολούνται με την έκδοση των αποδόσεων των διαθέσιμων αθλητικών γεγονότων. Μετά την έκδοση των αποδόσεων από τους υπεύθυνους, αλλάζονται οι αποδόσεις λαμβάνοντας υπόψη την αγορά (μέσω των διάφορων τρόπων ενημέρωσης της βιομηχανίας του στοιχηματισμού) και τα δικά του δεδομένα. Ανά πάσα στιγμή μπορεί να εντοπίσει τα στοιχήματα που έχουν παιχτεί, που έχουν ληφθεί και που έχουν γίνει αποδεκτά ή όχι. Επιπλέον η ομάδα που εκδίδει τις αποδόσεις μπορεί να παρακολουθεί κάθε στοιχήμα μεγάλου χρηματικού ποσού και να διαπραγματευτεί με τον παίκτη ούτως ώστε το ποσό στοιχηματισμού να είναι εντός των ορίων έγκρισης. Ο Όμιλος είναι σε θέση να παρακολουθεί την αξιοπιστία κάθε παιχνιδιού βάσει των στοιχείων που έχει. Σε περίπτωση που παρατηρηθεί υπέρβαση ορίου, εμφανίζεται οπτική προειδοποίηση στην ομάδα. Επιπλέον, χρησιμοποιεί λογισμικό για να εντοπίσει σε πραγματικό χρόνο τα στοιχήματα που είναι ύποπτα καθώς επίσης και περιπτώσεις στημένων στοιχημάτων ή πιθανές ευκαιρίες κερδοσκοπίας. Τέλος, κατηγοριοποιεί τους πράκτορες και τους διαδικτυακούς πελάτες με καθορισμό και έλεγχο ατομικών προσωπικών ορίων.

Κίνδυνος ασφάλειας

Η αξιοπιστία και η διαφάνεια σε σχέση με την λειτουργία των παιχνιδιών του Ομίλου διασφαλίζονται με διάφορα μέτρα ασφαλείας τα οποία είναι σχεδιασμένα να προστατεύουν τα δεδομένα των πληροφοριακών μας συστημάτων από τυχόν παραβιάσεις ασφαλείας όπως ανάκτηση και παράνομη αποθήκευση δεδομένων καθώς επίσης και τυχαία ή σκόπιμη καταστροφή δεδομένων. Τα μέτρα ασφαλείας καλύπτουν το σύστημα επεξεργασίας δεδομένων, τις εφαρμογές του λογισμικού μας, την ακεραιότητα και την διαθεσιμότητα των δεδομένων και την λειτουργία του online δικτύου.

Δ. Στρατηγική της Εταιρείας και προοπτικές του Ομίλου για το έτος 2016

Επιχειρηματική στρατηγική:

Το σχέδιο για την επιτυχία!

Στόχος είναι η περαιτέρω ενίσχυση της θέσης στην Ελληνική αγορά τυχερών παιχνιδιών και η διατήρηση της υψηλής κερδοφορίας μέσω:

- της συνεχούς βελτίωσης και εξέλιξης των παιχνιδιών
- της ανάπτυξης των ευκαιριών, αξιοποιώντας τις ληφθείσες άδειες και παραχωρήσεις
- της συνεχούς βελτίωσης του δικτύου πωλήσεων, του κόστους και των λειτουργιών
- της ενίσχυσης της εταιρικής εικόνας δίνοντας έμφαση στην έννοια του υπεύθυνου παιχνιδιού
- της διατήρησης της θέσης στην ευρωπαϊκή αγορά τυχερών παιχνιδιών
- της συνεχόμενης δέσμευσης για συνετή δημοσιονομική πολιτική δίνοντας έμφαση στην αύξηση κεφαλαίου και τον περιορισμό μόχλευσης.

Συνεχής βελτίωση και εξέλιξη των παιχνιδιών

Ο κύριος στόχος είναι η συνέχιση της προώθησης και της ανάπτυξης των παιχνιδιών του Ομίλου αποσκοπώντας στην ενίσχυση της βάσης πελατών και την διασφάλιση των προβλεπόμενων εσόδων. Ο Όμιλος θα συνεχίσει την επικαιροποίηση της μορφής και διασύνδεσης των παιχνιδιών καθώς επίσης και τις επιλογές στοιχηματισμού/παιχνιδιού, στοχεύοντας στην ταχύτερη ενημέρωση των πελατών για τις αλλαγές και στις επιλογές των παικτών.

Ο Όμιλος συνεχίζει να βελτιώνει το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ προσφέροντας τη δυνατότητα ζωντανού στοιχηματισμού (live betting), καθώς επίσης και την αύξηση του αριθμού των αθλητικών γεγονότων και των διαθέσιμων στοιχηματικών επιλογών. Παράλληλα, ένας από τους βασικούς στόχους είναι η περαιτέρω ανάπτυξη του KINO, όπως φάνηκε το 2015 με την εισαγωγή του KINO BONUS.

Η μακροχρόνια εμπειρία στον τομέα των τυχερών παιχνιδιών, σε συνδυασμό με τη δυνατότητα προώθησης αυτών, του επιτρέπει να προσαρμόζει συνεχώς το υφιστάμενο χαρτοφυλάκιο των

παιχνιδιών προς αντιμετώπιση μελλοντικής ζήτησης, αποσκοπώντας στην ικανοποίηση του δημόσιου συμφέροντος για κατεύθυνση των παικτών σε ρυθμισμένες και νόμιμες δραστηριότητες παιχνιδιών. Επιπλέον, ο εκσυγχρονισμός του δικτύου πρακτορείων, ο οποίος υλοποιήθηκε πρόσφατα, θα σηματοδοτήσει την στροφή στην καινοτομία και θα οδηγήσει στην προσέλκυση παικτών στα πρακτορεία.

Εστιάζοντας στην ανάπτυξη ευκαιριών αξιοποιώντας τις ληφθείσες άδειες και παραχωρήσεις, αποσκοπώντας στην επίτευξη ολοκληρωμένων υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών

Παράλληλα, με τη στρατηγική βελτίωσης των παιχνιδιών μας, η Εταιρεία δίνει έμφαση στη διεύρυνση των προϊόντων εισάγοντας νέα παιχνίδια όπως τα στιγμιαία λαχεία (Scratch) και οι υποδρομίες, τα οποία έχουν αποδείξει τις δυνατότητές τους σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Επιπλέον, στην προσπάθεια για περαιτέρω ενίσχυση των προϊόντων της, η Εταιρεία υπέγραψε το 2015 σύμβαση παραχώρησης 20-ετούς δικαιώματος αποκλειστικής διοργάνωσης και διεξαγωγής αμοιβαίου υποδρομιακού στοιχήματος. Η Εταιρεία ξεκίνησε τη λειτουργία της τον Ιανουάριο του 2016, στοχεύοντας στην ενίσχυση του ενδιαφέροντος των παικτών και προσφέροντας ένα ανανεωμένο και θεαματικό υποδρομιακό προϊόν.

Ελληνικά Λαχεία

Σε συνέχεια της απόκτησης του αποκλειστικού δικαιώματος παραχώρησης των Ελληνικών Λαχείων Α.Ε., κυκλοφόρησε το Μάιο του 2014 σειρά παιχνιδιών άμεσου κέρδους, μετά από απουσία δέκα ετών από την ελληνική αγορά. Στα επιχειρηματικά σχέδια είναι η διεύρυνση του δικτύου διανομής καθώς και η προσφορά των Λαχείων και των Σκρατς ώστε να είναι ελκυστικά τόσο σχεδιαστικά όσο και στην απόδοση του κέρδους τους, με σκοπό να προσελκύσει ένα ευρύ φάσμα πελατών.

Λειτουργίες Online

Τον Ιούνιο του 2014 ξεκίνησε η παροχή υπηρεσιών μέσω διαδικτύου, αρχικά με την προσφορά μόνο του παιχνιδιού Στοιχήμα.

Η Εταιρεία είναι στραμμένη στον περαιτέρω εμπλουτισμό των αθλητικών στοιχηματισμών μέσω διαδικτύου με νέα στοιχήματα και ετοιμάζει νέες δράσεις προβολής των παιχνιδιών που στοχεύουν στην προσέλκυση περισσότερων παικτών. Επιπλέον, ο Όμιλος επικεντρώνει το ενδιαφέρον σε πρωτοβουλίες περιορισμού της πρόσβασης σε προϊόντα παράνομου στοιχηματισμού, παρέχοντας συνεχή υποστήριξη στην Ελληνική Πολιτεία για την καταπολέμηση του παράνομου διαδικτυακού στοιχηματισμού.

Συνεχής βελτιστοποίηση του δικτύου πωλήσεων, του κόστους και των λειτουργιών

Η διοίκηση της Εταιρείας ενισχύει και θα συνεχίσει να ενισχύει τους ελέγχους κόστους, μέσω της αξιολόγησης και της επαναδιαπραγμάτευσης των κύριων όρων των συμβάσεων και/ή συμβάσεων προμηθειών καθώς επίσης προβέβη σε εσωτερική αναδιοργάνωση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δικτύου πωλήσεων.

Με έμφαση στη μείωση του κόστους, αφενός μέσω της επιτυχούς επαναδιαπραγμάτευσης των κύριων συμβάσεων και αφετέρου με την αγορά επαρκούς διαφημιστικού χώρου για την ενίσχυση της εταιρικής εικόνας διατηρεί ισχυρή την αναγνωρισιμότητα των προϊόντων του Ομίλου. Επιπλέον, μετά την ιδιωτικοποίηση, η διοίκηση της Εταιρείας επανεκτίμησε τα επίπεδα στελέχωσης, τις πολιτικές και τις ανάγκες της Εταιρείας.

Εφαρμογή πρωτοβουλιών ενίσχυσης της εταιρικής εικόνας –ενίσχυση σχέσεων με τους πελάτες - ενδυνάμωση του εμπορικού σήματος σεβόμενοι τις αρχές του υπεύθυνου παιχνιδιού

Η ΟΠΑΠ είναι μια Εταιρεία πλήρως ενσωματωμένη στην ελληνική κοινωνία και συνδέεται στενά με τους πελάτες της. Μια από τις κυριότερες προτεραιότητές μας είναι η περαιτέρω ενίσχυση αυτής της σχέσης με γνώμονα την εμπειρία των παικτών και την βελτίωση της εμπιστοσύνης των πελατών.

Οι δραστηριότητες στον τομέα των τυχερών παιχνιδιών έχουν σημαντική επίδραση στο κοινό και πρέπει να εκτελούνται με κοινωνικά υπεύθυνο τρόπο αντανakλώντας τους στόχους του δημοσίου συμφέροντος. Για το λόγο αυτό, η επικοινωνιακή στρατηγική περιλαμβάνει χορηγικές ενισχύσεις εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων στον αθλητικό, πολιτιστικό τομέα καθώς επίσης και στον τομέα της υγείας, της εκπαίδευσης και του περιβάλλοντος, επιπλέον περιλαμβάνει διαφημιστικές και προωθητικές ενέργειες. Επιπροσθέτως, με την εφαρμογή μέτρων σκοπεύει να συνεχίσει τις προσπάθειες καταπολέμησης των παράνομων παιχνιδιών στην Ελλάδα με τη συνεργασία του Κράτους και των ανεξάρτητων αρχών. Οι δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης ενισχύουν των εμπιστοσύνη του κοινού στην Εταιρεία και κατευθύνουν το κοινό μακριά από τον τομέα παράνομων δραστηριοτήτων.

Διατήρηση της ΟΠΑΠ ως κορυφαία εταιρεία στην ευρωπαϊκή αγορά τυχερών παιχνιδιών

Στόχος είναι η καθιέρωση της ΟΠΑΠ ως μια από τις πιο επιτυχημένες και αναγνωρισμένες εταιρείες τυχερών παιχνιδιών στην Ευρώπη. Μέσω της ανάπτυξης ολοκληρωμένων προϊόντων που παρέχονται από το σύγχρονο δίκτυο πωλήσεων της ΟΠΑΠ, η Εταιρεία έχει καταφέρει να συγκαταλέγεται στη λίστα με τις πιο ανεπτυγμένες εταιρείες στον κλάδο των τυχερών παιχνιδιών. Βάσει των εσόδων και της κεφαλαιοποίησης της αγοράς η ΟΠΑΠ αποτελεί ισχυρό παίκτη στην ευρωπαϊκή αγορά τυχερών παιχνιδιών, θέση την οποία όχι μόνο σκοπεύει να διατηρήσει αλλά να την προωθήσει και να επενδύσει σε αυτήν. Για το σκοπό αυτό εξετάζει και θα συνεχίζει να εξετάζει ευκαιρίες ανάπτυξης μέσω επέκτασης και πρόσθετων εξαγορών στο μέτρο του δυνατού.

Δέσμευση για συνετή δημοσιονομική πολιτική δίνοντας έμφαση στην αύξηση κεφαλαίου και τον περιορισμό μόχλευσης

Ο Όμιλος έχει ένα πετυχημένο ιστορικό κερδοφορίας. Στόχος είναι η αύξηση της κερδοφορίας EBITDA μέσω της παρουσίασης νέων προϊόντων αλλά και της εστίασης σε αποδοτικό κόστος και δημιουργία εύρωστων ταμειακών ροών. Υπάρχει ξεκάθαρη πρόθεση να διανεμηθεί το μεγαλύτερο μέρος των ελεύθερων ταμειακών ροών, αφού αφαιρεθούν τυχόν επενδύσεις, με τη μορφή μερίσματος σε εξορθολογισμένα χρονικά διαστήματα π.χ. δύο φορές το χρόνο. Η Εταιρεία παραμένει δεσμευμένη σε μια συνετή χρηματοοικονομική πολιτική.

Η Εταιρεία σκοπεύει να διατηρήσει ένα επιχειρηματικό μοντέλο με δίκτυο πρακτορείων το οποίο θα διαθέτει τα απαραίτητα περιουσιακά στοιχεία, με στοχευμένες επενδύσεις σε προσωπικό, στο δίκτυο και σε εξοπλισμό. Η αποδεδειγμένη ικανότητα της Εταιρείας να διαχειριστεί αποδοτικά την απόδοση των παιχνιδιών (payout) σε συνδυασμό με την, κατά κύριο λόγο, μεταβλητή κοστολογική βάση αλλά και τη βελτιστοποίηση του σταθερού κόστους, θα επιτρέψει στον Όμιλο να διατηρήσει υψηλά επίπεδα ταμειακών ροών προερχόμενα από λειτουργικές δραστηριότητες. Ο υψηλός συντελεστής μετατροπής διαθεσίμων ενισχύεται από το χαμηλό ύψος κεφαλαιουχικών δαπανών καθώς και την απουσία σημαντικών βραχυπρόθεσμων/μεσοπρόθεσμων πληρωμών για κτήση δικαιωμάτων.

Η διοίκηση της Εταιρείας είναι πεπεισμένη ότι η ευέλικτη λειτουργική δομή, η αποτελεσματική διαχείριση του κόστους και των δομικών κεφαλαιουχικών δαπανών σε συνδυασμό με την κατάλληλη προσφορά παιχνιδιών αποτελούν κύρια συστατικά ενός ελκυστικού οικονομικού προφίλ.

Ε. Παράθεση σημαντικών συναλλαγών του εκδότη με συνδεδεμένα προς αυτόν μέρη

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζεται το σύνολο των συναλλαγών της Εταιρείας και του Ομίλου χρήσης 2015 με τα συνδεδεμένα μέρη όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24:

Συναλλαγές Εταιρείας με συνδεδεμένες εταιρείες (απαλειφόμενες για σκοπούς ενοποίησης)

Εταιρεία	Έξοδα	Έσοδα	Υποχρεώσεις	Απαιτήσεις
	(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)			
ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	41	50	897	22.950
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	0	1.000	0	0
ΟΠΑΠ INTERNATIONAL LTD	0	0	0	505
ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	0	24.653	0	11.641
ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD	0	0	0	802
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	6	6.171	10	2.795
ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.	0	12	0	18

Συναλλαγές των εταιρειών του Ομίλου με τις συνδεδεμένες εταιρείες με αυτές (μη απαλειφόμενες για σκοπούς ενοποίησης)

Εταιρεία	Έξοδα	Έσοδα	Αγορές παγίων	Υποχρεώσεις	Απαιτήσεις
	(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)				
GLORY TECHNOLOGY LTD	775	0	0	0	0
NEUROSOFT Α.Ε.	3.710	0	2.258	824	0
EMMA EMERGING MARKETS CAPITAL A.S.	2.040	0	0	250	0

Συναλλαγές και υπόλοιπα με μέλη του Δ.Σ. και Διευθυντικά Στελέχη

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)		ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Κατηγορία	Περιγραφή	01.01-31.12.2015	01.01-31.12.2015
ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ	Μισθοί	6.793	5.480
	Λοιπές αποζημιώσεις & παροχές	258	224
	Κόστος Κοινωνικής Ασφάλισης	<u>495</u>	<u>323</u>
Σύνολο		7.546	6.027

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)		ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Κατηγορία	Περιγραφή	01.01-31.12.2015	01.01-31.12.2015
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	Μισθοί	<u>750</u>	<u>320</u>
Σύνολο		750	320

Τα υπόλοιπα τέλους χρήσης από αμοιβές μελών Δ.Σ. και μισθοδοσία Διευθυντών είναι € 215 χιλ. για τον Όμιλο και € 183 χιλ. για την Εταιρεία αντίστοιχα.

Από τις ανωτέρω συναλλαγές, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές εταιρείες έχουν απαλειφθεί από τα ενοποιημένα οικονομικά στοιχεία του Ομίλου.

Κρίνεται απαραίτητο να αναφερθεί ότι ένα εκ των μελών του Δ.Σ. της ΟΠΑΠ Α.Ε είναι κύριος μέτοχος της εταιρείας «ΔΙΚΕΦΑΛΟΣ 1924 Κατασκευαστική Α.Ε.» με την οποία η ΟΠΑΠ Α.Ε. στις 12.09.2013 υπέγραψε σύμβαση χορηγίας, το συνολικό κόστος της οποίας ανέρχεται σε € 1.940 χιλ. πλέον ΦΠΑ. Για τη χρήση 2015 το κόστος που προκύπτει από την εν λόγω σύμβαση ανέρχεται σε € 443 χιλ. και έχει συμπεριληφθεί στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος και δεν υπάρχει υποχρέωση. Τέλος, η εταιρεία «EMMA EMERGING MARKETS CAPITAL A.S.» παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες προς την ΟΠΑΠ Α.Ε., το κόστος των οποίων για τη χρήση 2015 ανέρχεται σε € 2.040 χιλ. και έχει συμπεριληφθεί στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος και το ποσό της υποχρέωσης ανέρχεται σε € 250 χιλ..

ΣΤ. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Δήλωση Προέδρου σχετικά με την Εταιρική Διακυβέρνηση

Ο Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΚΕΔ) που εκδόθηκε από το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ) τον Οκτώβριο του 2013 και υιοθετήθηκε από την Εταιρεία το 2014, εξακολούθησε να εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει σοβαρά υπόψη την ευθύνη του για την αποτελεσματική Εταιρική Διακυβέρνηση και την παράδοση της μακροπρόθεσμης αμοιβής των μετόχων και των ενδιαφερομένων, ενώ οι αποφάσεις λαμβάνονται με βάση αυτά τα δεδομένα. Είμαι στην ευχάριστη θέση να σας υποβάλω αναφορά άμεσα σχετικά με τις δραστηριότητες της Διακυβέρνησης της ΟΠΑΠ Α.Ε..

ΟΠΑΠ και Διακυβέρνηση

Το Διοικητικό Συμβούλιο πιστεύει ότι η εφαρμογή και η τήρηση υψηλών προτύπων διακυβέρνησης στηρίζουν τους επιχειρηματικούς στόχους μας και την προσπάθειά μας για δημιουργία και μεγιστοποίηση της αξίας των μετοχών. Παράλληλα, η αποτελεσματική διαχείριση της Εταιρείας με υπευθυνότητα και ακεραιότητα, θα βοηθήσει ώστε να επιδειχθεί ευθύνη και να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη όλων των ενδιαφερομένων μερών. Εκτός από τη συμμόρφωση με τις συμβουλές των ρυθμιστικών και διοικητικών οργάνων για τις βέλτιστες πρακτικές, το Διοικητικό Συμβούλιο επιθυμεί να διασφαλίσει ότι τα υψηλά ηθικά πρότυπα απεικονίζονται στην επιχειρηματική συμπεριφορά και νοοτροπία μέσω του Κώδικα Δεοντολογίας του Ομίλου ΟΠΑΠ, ο οποίος εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο το 2015. Η Διοίκηση και οι εργαζόμενοι της Εταιρείας επιβεβαίωσαν εγγράφως ότι έχουν διαβάσει και κατανοήσει τον Κώδικα και ότι θα συμμορφώνονται με τις αρχές και τις διατάξεις του. Οι εκθέσεις σχετικά με τη συμμόρφωση των εργαζομένων υπόκεινται σε εξέταση από την Επιτροπή Ελέγχου. Επιπλέον, η ΟΠΑΠ Α.Ε. εφαρμόζει πολιτική καταγγελιών στον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης για παραβάσεις του Κώδικα Δεοντολογίας, υπηρεσία ανοικτής γραμμής επικοινωνίας για παράνομα τυχερά παιχνίδια και υπεύθυνο παιχνίδι, οι αναφορές της οποίας μπορούν να εξεταστούν από την Επιτροπή Ελέγχου. Βρισκόμαστε σε συνεχή επιδίωξη ανάπτυξης των πρακτικών μας και του πλαισίου διακυβέρνησης, ώστε να εξασφαλίσουμε ότι η διαφάνεια και η χρηστή διακυβέρνηση αποτελούν τους πυλώνες του Ομίλου σε όλα τα επίπεδα. Ένας τέτοιος στόχος επιτεύχθηκε φέτος με τη διενέργεια έξι ενοτήτων ομάδων εργασίας, κατά τη διάρκεια των οποίων πολλοί εργαζόμενοι είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν τα αποτελέσματα της Έρευνας Δέσμευσης Προσωπικού το Μάρτιο του 2015 και να προτείνουν ιδέες για τα επόμενα βήματα της Εταιρείας, σε συνεργασία με την ομάδα της PwC. Από τις συναντήσεις αυτές, καταρτίστηκε ένα πλάνο ενεργειών που εστιάζει στη Διαδικασία Αξιολόγησης Απόδοσης και στα Σχέδια Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης.

Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Η τρέχουσα και μελλοντική σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου παραμένει ένα ζήτημα το οποίο εγώ και τα υπόλοιπα μέλη του Συμβουλίου πρέπει να προσέξουμε ιδιαίτερα. Λαμβάνουμε διαρκώς υπόψη τις συστάσεις του Κώδικα σχετικά με την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων, και στόχος μας είναι να συμμορφωθούμε με τις συστάσεις αυτές, χωρίς να διακυβεύεται η νοοτροπία που προάγει την επιτυχία της Εταιρείας μας. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο εμμένει στην εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τις συστάσεις του Κώδικα, αλλά αναγνωρίζει, επίσης, ότι ο ρόλος του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου δεν μπορεί ακόμη να διαχωριστεί. Προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια και η υπευθυνότητα απέναντι στους Μετόχους, υπάρχουν δύο μη εκτελεστικοί Αντιπρόεδροι και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου, ο οποίος είναι ένα ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος διεθνώς αναγνωρισμένου κύρους στον τομέα της ελεγκτικής. Στο πλαίσιο της εξέτασης της αποτελεσματικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, το καταστατικό στο οποίο ρυθμίζονται θέματα αποκλειστικής αρμοδιότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και οι αρμοδιότητες του Διευθύνοντα Σύμβουλου, μαζί με τους όρους εντολής της Επιτροπής Ελέγχου, εξετάστηκαν και ενημερώθηκαν έτσι, ώστε να συνεχίσουν να αντανακλούν το πνεύμα και τη βαρύτητα του Κώδικα, να παραμένουν κατάλληλα για έναν συγκεκριμένο σκοπό και σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας της ΟΠΑΠ Α.Ε..

Επανεκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου

Όλα τα Εκτελεστικά Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου εξελέγησαν στη Γενική Συνέλευση του Νοεμβρίου 2013 και εκλέγονται από τους Μετόχους κάθε τέσσερα έτη το μέγιστο, σύμφωνα με τον Κώδικα. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν δυνατότητα επανεκλογής άνευ όρων και μπορούν να απομακρυνθούν ελεύθερα. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου απομακρύνονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να αντικαθιστά οποιοδήποτε από τα εκλεγμένα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ακόμη και πριν λήξει η θητεία τους.

Αξιολόγηση και Διαχείριση Κινδύνων

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί το επίπεδο κινδύνου μέσω της διαδικασίας αξιολόγησης σημαντικών κινδύνων του Ομίλου, η οποία υποστηρίχθηκε από το τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, με τη συνεργασία της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων και Ασφάλειας, παρουσιάστηκε στην Επιτροπή Ελέγχου και υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο. Διατηρούμε τη δέσμευσή μας για μεγαλύτερη και καλύτερη κατανόηση των βασικών κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος και οι επιχειρηματικές του δραστηριότητες, και βελτιώνουμε συνεχώς την ανοχή μας απέναντι σε αυτούς τους κινδύνους.

Αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με τον Κώδικα, οι εισηγμένες εταιρείες θα πρέπει να προβαίνουν σε αξιολόγηση, τουλάχιστον μία φορά κάθε δύο χρόνια με βάση μια προκαθορισμένη διαδικασία. Αυτό το έτος, το Διοικητικό Συμβούλιο πραγματοποίησε εσωτερικά την ετήσια αξιολόγησή του και μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο μιας εξωτερικής αξιολόγησης το επόμενο έτος.

Ίσες ευκαιρίες εκπροσώπησης

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. ως εργοδότης παρέχει ίσες ευκαιρίες, προάγει μια κουλτούρα ένταξης και διαφορετικότητας και δεσμεύεται να προωθεί την ισότητα μεταξύ των εργαζομένων, παικτών, συνεργατών και ευρύτερα στην κοινωνία. Το Διοικητικό Συμβούλιο επαναλαμβάνει την άποψή του ότι η στήριξη και η προώθηση της διαφορετικότητας, με την ευρύτερη έννοια, έχει συμβάλει στην επιτυχία της Εταιρείας μέχρι σήμερα. Μένει ακόμα να διασφαλιστεί στην πράξη ότι, κυρίως οι ιεραρχικά ανώτερες θέσεις των εκτελεστικών στελεχών της Εταιρείας είναι ανοιχτές σε νέους τρόπους σκέψης και πρέπει να περιλαμβάνει εργαζομένους με διαφορετικό παγκόσμιο υπόβαθρο που θα εισάγουν νέες ιδέες. Είναι πολιτική της ΟΠΑΠ Α.Ε. να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τις προσλήψεις και την επιλογή, την αμοιβή, την επαγγελματική εξέλιξη και την εκπαίδευση, τις μεταθέσεις, προαγωγές και τα σχέδια διαδοχής αποκλειστικά με κριτήριο τα προσόντα, ήτοι τις δεξιότητες, την εμπειρία, τα προσόντα και την ικανότητα του κάθε ατόμου που σχετίζονται με την εργασία, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το φύλο, η ηλικία, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, οι οικογενειακές συνθήκες, η οικογενειακή κατάσταση, οι ειδικές ανάγκες, η θρησκεία, οι πολιτικές προτιμήσεις, η συμμετοχή σε σωματεία ή σε οποιαδήποτε άλλα συλλογικά όργανα που προστατεύονται από το εφαρμοστέο δίκαιο.

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2015:

- τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι άνδρες και το 75% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ξένοι υπήκοοι (Ιταλοί, Τσέχοι, Ρώσοι, Γάλλοι, Σουηδοί, Κύπριοι),
- το 41,6% των στελεχών είναι γυναίκες και το 58,33% είναι ξένοι υπήκοοι και
- το 20,58% των Top 34 διευθυντικών στελεχών είναι γυναίκες.

Επεξήγηση σχετικά με τη μη συμμόρφωση με τον Κώδικα

Το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι ο στόχος του Κώδικα είναι να διευκολύνει την επιχειρηματική επιτυχία της Διοίκησης με διαφανή και υπεύθυνο τρόπο. Ο Κώδικας δεν επιβάλλει ένα άκαμπτο σύνολο κανόνων και αναγνωρίζει ότι ορισμένες ενέργειες και συμπεριφορές δε σημαίνουν αυτομάτως κακή οργανωτική διακυβέρνηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει εγκρίνει εξηγήσεις για τους ακόλουθους τομείς:

- Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου θεωρείται ικανοποιητική, εφόσον αποτελείται κατά πλειοψηφία από μη εκτελεστικά διοικητικά στελέχη από διάφορους κλάδους, εθνικότητες και ηλικίες.
- Η ιδιότητα του Προέδρου ταυτίζεται με αυτή του Διευθύνοντος Συμβούλου, προκειμένου να ηγηθεί τα πρώτα χρόνια των προσπαθειών αναδιάρθρωσης του Ομίλου ΟΠΑΠ (διαφορά σε σχέση με τις ειδικές πρακτικές 3.3, 3.4).
- Η απαίτηση για προέγκριση του διορισμού του εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου ως μη εκτελεστικό μέλος σε άλλη μη συνδεδεμένη Εταιρεία καλύπτεται εν μέρει μέσω της διαδικασίας των ειδικών δηλώσεων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής ομάδας. Η συγκεκριμένη υποχρέωση τακτικής υποβολής των ειδικών δηλώσεων συμπεριλαμβάνεται επίσης στο νέο Κώδικα Δεοντολογίας (διαφορά σε σχέση με τις ειδικές πρακτικές 4.4).
- Η Επιτροπή Αμοιβών αποτελείται από μη Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι οποίοι είναι ανεξάρτητοι από εκτελεστικά καθήκοντα, συμπεριλαμβανομένων των δύο Αντιπροέδρων του Διοικητικού Συμβουλίου, και θεωρείται επαρκής για την εκπλήρωση του σκοπού της (διαφορά σε σχέση με τις ειδικές πρακτικές 4.6).
- Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ορίσει δύο Επιτροπές, την Επιτροπή Αμοιβών και την Επιτροπή Ελέγχου, και μπορεί να κρίνει εάν επιθυμεί να μεταβιβάσει τη συλλογική της αρμοδιότητα να διορίζει νέα μέλη σε μία από τις υφιστάμενες Επιτροπές ή σε Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων, η οποία θα οριστεί επισήμως από το Διοικητικό Συμβούλιο με τους δικούς της όρους εντολής (διαφορά σε σχέση με τις ειδικές πρακτικές 5.5-5.7).

Το Διοικητικό Συμβούλιο μου έχει αναθέσει να επιβεβαιώσω ότι, με την επιφύλαξη των προηγούμενων δημοσιοποιήσεων, διασφαλίζεται η ανεξαρτησία της σκέψης και των ενεργειών του κάθε Συμβούλου και όλες οι αποφάσεις ελήφθησαν για την προώθηση της επιτυχίας της ΟΠΑΠ Α.Ε. στο σύνολό της.

Δήλωση Συμμόρφωσης με τον Κώδικα

Η Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης στις επόμενες σελίδες περιέχει μια περίληψη των διακανονισμών διακυβέρνησης της Εταιρείας και των ρυθμιστικών εγγυήσεων που απαιτούνται βάσει του Κώδικα. Εκτός των όσων εξηγήθηκαν προηγουμένως, η Εταιρεία έχει συμμορφωθεί με τον Κώδικα (δηλαδή τις τρέχουσες νομικές απαιτήσεις και πρόσθετες προαιρετικές ορθές πρακτικές) κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

Kamil Ziegler, Πρόεδρος του Δ.Σ.

Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Εταιρεία ανήκει στις εταιρείες υψηλής κεφαλαιοποίησης στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και ως εκ τούτου, απαιτείται η σύνταξη μιας Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης η οποία θα περιέχει τις πληροφορίες που ορίζονται στην παρούσα Έκθεση. Η παρούσα Έκθεση συντάσσεται σύμφωνα με τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (Κώδικας) ο οποίος ισχύει για τις οικονομικές χρήσεις με έναρξη από τον Οκτώβριο του 2013 και μετά. Η παρούσα έκθεση καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο η Εταιρεία έχει εφαρμόσει τις βασικές αρχές του Κώδικα κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης.

A: Ηγεσία

A.1: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο της Εταιρείας που διαμορφώνει κατά κύριο λόγο την πολιτική στρατηγικής και ανάπτυξης της Εταιρείας, ενώ εποπτεύει και ελέγχει τη διαχείριση και τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων και την επιδίωξη του εταιρικού σκοπού της.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά τη διαχείριση του ενεργητικού, τη διοίκηση, την εκπροσώπηση και τη λειτουργία εν γένει της Εταιρείας, λαμβάνοντας όλα τα κατάλληλα μέτρα και τις αποφάσεις που βοηθούν την Εταιρεία στην επίτευξη των στόχων της. Αυτά τα ζητήματα τα οποία, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου ή του Καταστατικού, εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης θα είναι εκτός της αρμοδιότητας του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο θα έχει συγκεκριμένα την εξουσία να αποφασίζει για την έκδοση κάθε είδους χρεογράφων, με εξαίρεση εκείνων που από το νόμο υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί επίσης να αποφασίζει σχετικά με την έκδοση ομολογιών μετατρέψιμων σε μετοχές μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων και την παροχή εξουσιοδότησης προς το Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

- Τα ζητήματα του 2015 για τα οποία απαιτήθηκε η λήψη αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνουν τα εξής:
- Σημαντικά επιχειρηματικά έργα,
- Σημαντικές εξαγορές και σχέδια κεφαλαιακών δαπανών,
- Τελική έγκριση των ετήσιων προϋπολογισμών, επιχειρηματικών σχεδίων, οργανωτικής δομής, και προγράμματος διαφήμισης και χορηγιών,
- Έγκριση των οικονομικών καταστάσεων και των ανακοινώσεων των Μετόχων,

- Κεφαλαιακές πολιτικές και αλλαγές στις δυνατότητες δανεισμού ή στις συναλλαγές σε συνάλλαγμα,
- Θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης και συναφείς πολιτικές,
- Σημαντικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη,
- Εξέταση και έγκριση των συστάσεων από τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου, και
- Προστασία εννόμων συμφερόντων της Εταιρείας

Συνεδριάσεις

Οι συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν διαμορφωθεί με τέτοιον τρόπο, ώστε να επιτρέπουν την ανοικτή συζήτηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά τον μήνα και καλεί επιπλέον συνεδριάσεις (περιλαμβανομένων των αποφάσεων μέσω τηλεφώνου, τηλεδιάσκεψης ή αλληλογραφίας) για την εξέταση ειδικών θεμάτων που ανήκουν στην αποκλειστική του αρμοδιότητα. Το 2015, έλαβαν χώρα δεκατέσσερις τακτικές συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου (συν οκτώ πρόσθετες συνεδριάσεις δια περιφοράς). Έλαβαν χώρα δέκα συνεδριάσεις της Επιτροπής Ελέγχου και δύο συνεδριάσεις της Επιτροπής Αμοιβών. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη συμμετοχή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε προγραμματισμένες συνεδριάσεις Συμβουλίου και Επιτροπής.

Συμμετοχές σε Προγραμματισμένες Συνεδριάσεις κατά τη διάρκεια του 2015

Όνομα μέλους Δ.Σ.	Θέση	Παρουσία στο ΔΣ	Εκπροσώπηση στο ΔΣ	Επιτροπή Ελέγχου	Επιτροπή Αμοιβών
Kamil Ziegler	Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος	14	-	10	-
Σπυρίδων Π. Φωκάς	Α' Αντιπρόεδρος - Μη Εκτελεστικό	14	-	-	2
Pavel Horak	Β' Αντιπρόεδρος - Μη Εκτελεστικό	12	2	-	2
Michal Houst	Μέλος - Εκτελεστικός Επικεφαλής Οικονομικής Μονάδας	13	1	-	-
Δημητράκης Ποταμίτης	Μέλος - Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό	14	-	10	-
Rudolf Jurcik	Μέλος - Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό	13	1	10	-
Igor Rusek	Μέλος - Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό	12	2	10	-
Χρήστος Κοπελούζος	Μέλος - Μη Εκτελεστικό	14	-	-	-
Pavel Saroch	Μέλος - Μη Εκτελεστικό	12	2	-	2

Konstantin Yanakov	Μέλος - Μη Εκτελεστικό	3	11	-	-
Marco Sala	Μέλος - Μη Εκτελεστικό	4	9	-	-
Γεώργιος Μελισσανίδης	Μέλος - Μη Εκτελεστικό	-	14	-	-

Σημείωση:

Κατά το έτος 2015, οκτώ (8) επιπλέον συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν δια περιφοράς, στις οποίες συμμετείχαν όλα τα μέλη.

Ασφάλεια και αποζημιώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου επωφελούνται από τη διάταξη του Καταστατικού της εταιρείας που αφορά την αποζημίωσή τους. Κάθε άτομο, το οποίο είναι Στέλεχος της Εταιρείας ή και οποιασδήποτε Εταιρείας εντός της ΟΠΑΠ Α.Ε. από τον Οκτώβριο του 2013 κι έπειτα, επωφελείται από μια μονομερή πράξη αποζημίωσης όσον αφορά το κόστος υπεράσπισης των αξιώσεων κατά του ατόμου του και αστικής ευθύνης προς τρίτους. Επιπλέον, η ασφαλιστική κάλυψη αστικής ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Στελεχών διατηρήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με έξοδα της Εταιρείας.

A.2: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Υπάρχει σαφής διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων μεταξύ του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου στο Καταστατικό της Εταιρείας και στον Εσωτερικό Κανονισμό, ωστόσο, και οι δύο ρόλοι ανατέθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο και τη Γενική Συνέλευση σε ένα άτομο.

Ο Πρόεδρος είναι υπεύθυνος για τη συνολική λειτουργία, τη διοίκηση και τη διακυβέρνηση του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος ηγείται του Διοικητικού Συμβουλίου και βοηθά τα μέλη του να λειτουργούν αποτελεσματικά ως μία μονάδα για τον καθορισμό της στρατηγικής, τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και τη δομή διακυβέρνησης που απαιτείται για την εξασφάλιση κέρδους στους Μετόχους κατά τρόπο διαφανή και υπεύθυνο. Οι αρμοδιότητές του περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Την προεδρία και τη διασφάλιση ότι οι συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου συνιστούν ένα φόρουμ που ενθαρρύνει τον ανοιχτό διάλογο και την ουσιαστική συνεισφορά από κάθε Σύμβουλο, με επαρκή χρόνο για βασικά θέματα
- Την οριστικοποίηση της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία καθορίζεται από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τον Εταιρικό Γραμματέα
- Την ενθάρρυνση του διαλόγου μεταξύ της Εταιρείας και των Μετόχων της και άλλων φορέων και την προώθηση της κατανόησης των προβληματισμών των Μετόχων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών από το Διοικητικό Συμβούλιο

- Την επίβλεψη της υποδοχής, ενημέρωσης και υποστήριξης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, και
- Τη διεξαγωγή της ετήσιας αξιολόγησης της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του

A.3: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας. Ο Διευθύνων Σύμβουλος έχει εξουσία πλήρους διαχείρισης και εκπροσώπησης του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την τυπική του σύνθεση. Στο πλαίσιο της εν λόγω εξουσίας, ο Διευθύνων Σύμβουλος προΐσταται όλων των υπηρεσιών της Εταιρείας, διευθύνει τις εργασίες τους και λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις μέσα στα πλαίσια που καθορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία, από το Καταστατικό της Εταιρείας, από τους κανονισμούς που διέπουν τη λειτουργία της Εταιρείας, από τα εγκεκριμένα προγράμματα και τους προϋπολογισμούς, καθώς και από τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος μπορεί να μεταβιβάζει μέρος των αρμοδιοτήτων του, όπως προβλέπεται από το νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας, και σε άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, στελέχη και υπαλλήλους της Εταιρείας επί συγκεκριμένων θεμάτων, χωρίς δικαίωμα περαιτέρω υποκατάστασης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά. Τα ζητήματα που έχουν ανατεθεί στον Γενικό Διευθυντή από το Διοικητικό Συμβούλιο περιλαμβάνουν:

- Εξουσία να αναθέτει την καθημερινή διαχείριση των δραστηριοτήτων της Εταιρείας σε οποιαδήποτε από τα Στελέχη της Εκτελεστικής Επιτροπής, ενεργώντας ατομικά ή ομαδικά ή ως επιμέρους Επιτροπή
- Εξουσία να εξαγοράζει και να πωλεί επιχειρήσεις και να εγκρίνει προγράμματα κεφαλαιακών δαπανών εκτός προϋπολογισμού, σε κάθε περίπτωση, με όριο € 500 χιλ. ανά συναλλαγή
- Εξουσία να εκπροσωπεί και να δεσμεύει την Εταιρεία έναντι τρίτων για την υπογραφή εντολών πληρωμής, τραπεζικών επιταγών, πληρωμής μισθών, ασφαλιστικών εισφορών, πληρωμής κρατικών φόρων και τελών πάσης φύσεως, και
- Εξουσία να εκπροσωπεί την Εταιρεία σε δικαστικές και εξωδικαστικές διαμάχες και να υπογράφει κάθε έγγραφο από ή προς την Εταιρεία, να ορίζει συμβούλους και να κινεί νομικές διαδικασίες για λογαριασμό της Εταιρείας σε θέματα για τα οποία δεν απαιτείται περαιτέρω συλλογική ισχύς του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το νόμο ή το καταστατικό.

Εάν ο Διευθύνων Σύμβουλος απουσιάζει ή αδυνατεί να εκτελέσει τα καθήκοντά του, θα πρέπει να αντικατασταθεί από ένα πρόσωπο που διορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μετά από εισήγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου.

A.4: ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ Δ.Σ.

Τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ανεξάρτητα από τη Διοίκηση και, ως εκ τούτου, είναι σε θέση να συμβάλουν σημαντικά σε αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου μέσω της συνεισφοράς τους στις συζητήσεις του Συμβουλίου και μέσω των αρμοδιοτήτων και της Προεδρίας τους στις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα εν λόγω μέλη:

- Προσφέρουν διεθνή και επιχειρησιακή εμπειρία, γνώση και κατανόηση των παγκόσμιων οικονομικών θεμάτων, σε τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται η ΟΠΑΠ Α.Ε., και των προκλήσεων που αντιμετωπίζει σε θέματα υγείας και ασφάλειας, περιβάλλοντος και κοινότητας.
- Παρακολουθούν τα αποτελέσματα της Διοίκησης σε σχέση με τη στρατηγική και παρέχουν αιτιολογημένη γνώμη και εποικοδομητική κριτική, προκειμένου να διασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων.
- Αξιολογούν και παρακολουθούν την ακεραιότητα των οικονομικών στοιχείων και τα συστήματα διαχείρισης κινδύνου, συμμόρφωσης και εσωτερικού ελέγχου.

Βιογραφικά σημειώματα μελών Δ.Σ.

Kamil Ziegler

Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος

Ο κ. Kamil Ziegler είναι ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της ΟΠΑΠ Α.Ε.

Το 1984 ο κ. Ziegler αποφοίτησε από τη Σχολή Εμπορίου του Οικονομικού Πανεπιστημίου της Πράγας. Το 1996 αποφοίτησε από το Southern Graduate School of Banking του Southern Methodist University στο Ντάλας του Τέξας.

Ξεκίνησε την επαγγελματική του καριέρα στην Κρατική Τράπεζα της Τσεχοσλοβακίας (State Bank of Czechoslovakia) και στη συνέχεια ανέλαβε πολλές διευθυντικές θέσεις ως κορυφαίο στέλεχος: εργάστηκε ως Εκτελεστικός Διευθυντής Οικονομικών στην Komerční Banka, στην Πράγα, και ως αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας του Τσεχικού Ταμιευτηρίου (Czech Savings Bank). Διορίστηκε επίσης, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος του κρατικού πιστωτικού ιδρύματος Konsolidacní Banka, που είχε ως αντικείμενο την εξυγίανση και ενοποίηση του τραπεζικού τομέα της χώρας. Διετέλεσε Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος στην Raiffeisenbank Τσεχίας. Κατείχε επίσης τη θέση του Εκτελεστικού Διευθυντή Οικονομικών και μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της ομάδας PPF. Ο τελευταίος διορισμός του, ήταν στη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου και πληρεξουσίου εκπροσώπου στην SAZKA, sazkova kancelár, του μεγαλύτερου τσέχικου οργανισμού κληρώσεων

(λοταρία), όπου κατέχει μέχρι και σήμερα θέση μέλους στο Διοικητικό Συμβούλιο. Ο κ. Ziegler έχει διατελέσει μέλος Διοικητικών Συμβουλίων πολλών εταιρειών στην Τσεχία και την Κύπρο.

Σπυρίδων Φωκάς του Παναγιώτη

Αντιπρόεδρος Α', Μη Εκτελεστικό Μέλος

Γεννήθηκε στον Πειραιά, όπου και ολοκλήρωσε τις γυμνασιακές του σπουδές φοιτώντας στην Ιωνίδειο Πρότυπο Σχολή.

Το 1977 αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ την περίοδο 1977-1978 πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Ναυτικό Δίκαιο στο Πανεπιστήμιο University College του Λονδίνου .

Δικηγόρος και μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά από το 1980. Ασκεί τη δικηγορία με εξειδίκευση στους τομείς του ναυτικού και εταιρικού δικαίου.

Είναι μέλος της Ελληνικής Ένωσης Ναυτικού Δικαίου και από το έτος 2005 μέλος του Δ.Σ. και Νομικός Σύμβουλος της εισηγμένης στο Χρηματιστήριο Αξιών της Νέας Υόρκης εταιρείας Aegean Marine Petroleum Network Inc.

Pavel Horak

Αντιπρόεδρος Β', Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Pavel Horak είναι ο Chief Investment Officer της EMMA Capital, βασικού μετόχου της Emma Delta. Πριν την ένταξή του στην EMMA Capital, υπήρξε Οικονομικός Διευθυντής της Home Credit Group από το 2012 και νωρίτερα διετέλεσε Οικονομικός Διευθυντής του PPF Group από το 2006. Ο κ. Horak έχει προϋπηρεσία σε θέματα οικονομικής διαχείρισης ως Ελεγκτής στην Deloitte & Touche, και ως CFO της τηλεόρασης NOVA κατά τα έτη 2001-2006. Είναι Ορκωτός Λογιστής και μέλος της Ένωσης Ορκωτών Λογιστών [Association of Chartered Certified Accountants (ACCA, UK)]. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Masaryk του Brno της Τσεχίας και της Σχολής Οικονομικών του Οικονομικού Πανεπιστημίου της Πράγας.

Michal Houst

Εκτελεστικό Μέλος

Γεννήθηκε στη Δημοκρατία της Τσεχίας. Το 2005 ο κ. Houst αποφοίτησε από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο της Πράγας. Ξεκίνησε την επαγγελματική του καριέρα στην εταιρεία JM Engineering ως Οικονομικός Διευθυντής, πριν μεταβεί στην PPF, όπου εργάσθηκε ως Οικονομικός Αναλυτής. Το 2010 έγινε Επικεφαλής Αναλυτής Τραπεζικού Τομέα της PPF στη Ρωσία, με επίκεντρο ευθυνών την Nomos Bank, μιας από τις μεγαλύτερες ιδιωτικές τράπεζες της Ρωσίας, στην οποία αργότερα εργάσθηκε ως Project Manager, υπεύθυνος για πληθώρα τραπεζικών προγραμμάτων ανάπτυξης και αναδιάρθρωσης.

Επίσης κατείχε τη θέση του Διευθυντή Επενδύσεων στην Emma Capital με ευθύνη την προετοιμασία, υλοποίηση, διαχείριση και παρακολούθηση διαφόρων επενδύσεων.

Χρήστος Κοπελούζος

Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Κοπελούζος γεννήθηκε στην Αθήνα και σήμερα είναι Co CEO του Ομίλου Κοπελούζου ο οποίος δραστηριοποιείται επιχειρηματικά στους τομείς του Φυσικού Αερίου, των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, της Παραγωγής και Συναλλαγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, του Real Estate, των Συμβάσεων Παραχώρησης, των Αεροδρόμιων και των Τυχερών Παιχνιδιών. Το 2002 ο κ. Κοπελούζος, ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο City/Business School, στον τομέα των Επενδύσεων και της Διαχείρισης Χρηματοοικονομικού Κινδύνου.

Γεώργιος Μελισανίδης

Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Γεώργιος Μελισανίδης είναι Έλληνας επιχειρηματίας ο οποίος δραστηριοποιείται στο τομέα της ναυτιλίας, του εμπορίου πετρελαίου και των οικολογικών ναυτιλιακών υπηρεσιών. Ο κ. Μελισανίδης είναι κάτοχος πτυχίου Ναυτιλιακών Σπουδών από το Southampton Solent University.

Marco Sala

Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Marco Sala είναι Διευθύνων Σύμβουλος της International Game Technology PLC (“IGT”) υπεύθυνος για όλες τις δραστηριότητες της εταιρείας. Μια εταιρεία οργανωμένη σύμφωνα με τους Νόμους της Αγγλίας και της Ουαλίας με μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης η οποία τον Απρίλιο του 2015 πέτυχε τη συγχώνευση της GTECH SpA (πρώην Lottomatica SpA και στη συνέχεια Lottomatica Group SpA, εφεξής “Lottomatica”) μια εταιρεία οργανωμένη σύμφωνα με τους Νόμους της Ιταλίας και με μετοχές εισηγμένες στο Ιταλικό Χρηματιστήριο. Εντάχθηκε στη Lottomaticaton Απρίλιο του 2003. Μετά την εξαγορά της Lottomatica από την εταιρεία GTECH τον Αύγουστο του 2006, μια εταιρεία οργανωμένη σύμφωνα με τους Νόμους του Ντέλαγουερ και με μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης (“GTECH”), διορίστηκε Managing Director και Γενικός Διευθυντής της Lottomatica έχοντας την ευθύνη για τις δραστηριότητες της εταιρείας στην Ιταλία, ενώ του ανατέθηκαν και οι ευρωπαϊκές δραστηριότητες. Τον Μάρτιο του 2009, διορίστηκε στην τρέχουσα θέση του, ως Διευθύνων Σύμβουλος της ενοποιημένης πλέον εταιρείας.

Πριν την ένταξή του στη Lottomatica, ο κ. Sala ήταν Επικεφαλής των Business Directories για την εταιρεία Seat Pagine Gialle, από αυτή τη θέση είχε την ευθύνη για τις εταιρείες Thomson (Μεγάλη Βρετανία), Euredit (Γαλλία) και Kompass (Ιταλία).

Ο κ. Sala κατείχε επίσης, ανώτερες διοικητικές θέσεις στη Magneti Marelli (εταιρεία της Fiat Group), ως Επικεφαλής του Τμήματος Λιπαντικών και πριν από αυτή τη θέση ήταν Επικεφαλής του Τμήματος Ανταλλακτικών. Το Μάρτιο του 1985 εντάχθηκε στην εταιρεία Kraft, στην οποία εργάστηκε για δώδεκα χρόνια σε διαφόρους τομείς της, όπως στο Τμήμα Marketing, ενώ διατέλεσε και Διευθυντής Πωλήσεων της Διεύθυνσης Φρέσκων Τροφίμων.

Ο κ. Sala αποφοίτησε από το τμήμα Επιχειρήσεων και Οικονομικών, του Πανεπιστημίου Bocconi του Μιλάνο.

Pavel Saroch

Μη Εκτελεστικό Μέλος

Αποφοίτησε από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο της Πράγας.

Με ειδίκευση στις Τραπεζικές Επενδύσεις και στην Οικονομική Διαχείριση Επιχειρήσεων από το 1995, έχει αναλάβει διευθυντικές θέσεις σε χρηματιστηριακές εταιρείες, όπως η Ballmaier & Schultz CZ και η Prague Securities. Από το 1999 έως το 2001, διατέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας I.F.B., η οποία εξειδικεύεται στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα επιχειρηματικής οργάνωσης, οικονομικής διαχείρισης καθώς και διαχείρισης ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων. Το 2001, ορίστηκε Αναπληρωτής Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου της ATLANTIK finanční trhy και στη συνέχεια έγινε μέλος του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Ο κ. Saroch είναι μέλος των Διοικητικών Συμβουλίων της μητρικής εταιρείας KKCG του επενδυτικού Ομίλου KKCG SE καθώς και των επιμέρους θυγατρικών εταιρειών που ανήκουν στον Όμιλο. Είναι επίσης ο Επικεφαλής Επενδύσεων της KKCG.

Konstantin Yanakov

Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Konstantin Yanakov γεννήθηκε στη Μόσχα. Ο κ. Yanakov είναι σήμερα ο Chief Financial Officer του Ομίλου ICT. Πριν την ένταξή του στον Όμιλο ICT, κατείχε σημαντικές διοικητικές θέσεις στην Τράπεζα MDM ενώ ήταν και CFO της εταιρείας JSC Polymetal από το 2005. Ο κ. Yanakov είναι μη Εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας εξόρυξης πολύτιμων μετάλλων Polymetal International Plc και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου των εταιρειών Rigensis Bank, ΟΠΑΠ Α.Ε., O1 Properties Limited, JSC NPF Future και Tiscali S.p.A.. Αποφοίτησε από την Κρατική Ακαδημία Οικονομικών της Ρωσίας με πτυχίο στην Παγκόσμια Οικονομία ενώ είναι και κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος Οικονομικών από το Κρατικό Πανεπιστήμιο Διοίκησης της Ρωσίας. Το 2007, ο κ. Yanakov έλαβε πτυχίο MBA από το London Business School.

Rudolf Jurcik**Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος**

Ο κ. Jurcik είναι Γάλλος πολίτης, γεννημένος στην Πράγα της Δημοκρατίας της Τσεχίας. Είναι παντρεμένος και έχει δύο παιδιά. Ο κ. Jurcik σπούδασε Αρχαίες, Ανατολικές Γλώσσες και Ιστορία στο Πανεπιστήμιο Charles IV της Πράγας. Σήμερα, είναι Ιδιοκτήτης και Executive Director της εταιρείας Prestige Oblige, Private Management & Consultants FZ LLC στο Ντουμπάι. Έχει διατελέσει Διευθύνων Σύμβουλος της MAF Hospitality (Property) στο Ντουμπάι και ως Πρόεδρος του Ομίλου Oberoi International στο Νέο Δελχί. Έχει επίσης εργαστεί ως Ειδικός Σύμβουλος του Διευθύνοντος Συμβούλου του Ομίλου της Air France στο Παρίσι καθώς και Managing Director της Forte/Meridien Hotels στο Παρίσι. Επιπλέον, ο κ. Jurcik έχει διατελέσει Senior Vice President της Meridien, με έδρα την Αθήνα. Έχει επίσης εργαστεί, ως Σύμβουλος Εξωτερικών Συναλλαγών και Εμπορίου της Γαλλίας και ως Chief Operating Officer του Casino Royal Evian της Γαλλίας.

Δημήτρης Ποταμίτης**Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος**

Ο κ. Ποταμίτης γεννήθηκε στην Κύπρο. Είναι απόφοιτος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (πρώην Α.Σ.Ο.Ε.Ε.).

Ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία, το 1968, στην εταιρεία Pricewaterhouse Coopers International Limited (PwC) ως ελεγκτής (junior auditor), με εξειδίκευση στον έλεγχο των ναυτιλιακών εταιριών και των τραπεζικών οργανισμών. Στην PwC, από το 1982 έως το 2004, ήταν Partner- Επικεφαλής του γραφείου της εταιρείας με έδρα τον Πειραιά, ενώ κατά τα έτη 2004 έως 2008 συνεργάστηκε με την εταιρεία ως Σύμβουλος. Από 2008 έως και σήμερα ο κ. Ποταμίτης είναι Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Aegean Baltic Bank S.A., Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου και Μέλος της Επιτροπής Αμοιβών (από το 2012) της ανωτέρω τράπεζας.

Ο κ. Ποταμίτης εξειδικεύεται ως σύμβουλος σε θέματα που σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων ναυτιλιακών εταιριών.

Είναι μέλος του Ελληνικού Σώματος Ορκωτών Λογιστών-Ελεγκτών.

Igor Rusek**Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος**

Ο Δρ. Igor Rusek αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Basel της Ελβετίας, όπου πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Διεθνές Ιδιωτικό Δίκαιο. Διετέλεσε για πολλά χρόνια μέλος Διοικητικών Συμβουλίων σε διάφορους διεθνείς Ομίλους και διηύθυνε για δύο δεκαετίες, υπό την ιδιότητα αυτή, την οργάνωση του εσωτερικού ελέγχου, των λογιστικών προτύπων και της εταιρικής διακυβέρνησης σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα. Από το 1994 έως το 2001, συνεργάστηκε ως

δικηγόρος με την εταιρεία Ορκωτών Λογιστών και Συμβούλων ATAG Ernst & Young, στην πόλη Basel της Ελβετίας. Το 2001 ορίστηκε Συνέταιρος και Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της ATAG. Ταυτόχρονα, ο Δρ. Rusek είναι Διευθύνων Σύμβουλος της κορυφαίας ελβετικής Εταιρείας Συμβούλων με έδρα την Ευρώπη, ATAG PCS Ltd. Παράλληλα έχει την Προεδρία της ομάδας Συμμόρφωσης και Ελέγχου (Compliance Audit Team) η οποία είναι κυρίως υπεύθυνη για τους ελέγχους, τις διαδικασίες των Φορολογικών Ελέγχων και την Εταιρική Διακυβέρνηση σε επιχειρήσεις οι οποίες διαχειρίζονται από την ATAG.

B: Αποτελεσματικότητα

B.1: ΣΥΝΘΕΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από δέκα μη-Εκτελεστικά μέλη και δύο Εκτελεστικά μέλη, τον Kamil Ziegler, Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο και τον Michal Houst, Επικεφαλής Οικονομικής Μονάδας. Πληροφορίες σχετικά με τα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και τον Εταιρικό Γραμματέα οι οποίοι θητεύουν κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης παρουσιάζονται στη σελίδα 30. Πρόσθετα βιογραφικά στοιχεία είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Εταιρείας.

B.2: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Όλα τα μη-Εκτελεστικά μέλη επιβεβαιώνουν ότι είναι σε θέση να διαθέτουν επαρκή χρόνο για να ανταποκριθούν στις προσδοκίες του ρόλου και στην απαίτηση να γνωστοποιήσουν οποιαδήποτε πραγματική ή δυνητική σύγκρουση συμφερόντων.

B.3: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνουν εγκαίρως εκθέσεις σχετικά με τα στοιχεία που προκύπτουν κατά τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, ώστε να ληφθούν δεόντως υπόψη τα στοιχεία πριν από τις συνεδριάσεις. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που δεν μπόρεσαν να παραστούν σε μια συγκεκριμένη συνεδρίαση κατά τη διάρκεια του έτους είχαν την ευκαιρία να επανεξετάσουν και να εγείρουν τυχόν ζητήματα επί των σχετικών ενημερωτικών εγγράφων.

Κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει πρόσβαση στις συμβουλές και υπηρεσίες του Εταιρικού Γραμματέα, ενώ υπάρχει μια διαδικασία που επιτρέπει στα μέλη να λαμβάνουν ανεξάρτητες επαγγελματικές συμβουλές με έξοδα της Εταιρείας στα πλαίσια της προώθησης των καθηκόντων τους.

Εταιρικός Γραμματέας

Ο Γραμματέας της Εταιρείας διασφαλίζει ότι ακολουθούνται οι σωστές διαδικασίες του Διοικητικού Συμβουλίου και τηρούνται τα κατάλληλα αρχεία. Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν

πρόσβαση στη Γραμματεία της Εταιρείας. Ο διορισμός και η παύση της Γραμματείας είναι θέματα της αποκλειστικής αρμοδιότητας του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου/Γενικού Διευθυντή.

B.4: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Αξιολόγηση Απόδοσης

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε συνεχή αναθεώρηση των διαδικασιών και της αποτελεσματικότητας του ίδιου και των Επιτροπών του όλη τη διάρκεια του έτους. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκτελεί μια αυτοαξιολόγηση για την επίτευξη του προγράμματος δράσης που έχει συνταχθεί στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης για το προηγούμενο έτος. Η απόδοση κάθε Επιτροπής αξιολογείται με βάση τους στόχους της, οι οποίοι καθορίζονται στην αρχή κάθε οικονομικού έτους και σε σχέση με το αν επιτεύχθηκαν ή όχι οι στόχοι αυτοί. Η Εταιρεία εξετάζει την εισαγωγή τόσο ποιοτικών όσο και ποσοτικών κριτηρίων για την αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του.

Η αξιολόγηση της απόδοσης του Προέδρου αναλαμβάνεται από την Επιτροπή Αμοιβών με συμβολή από τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος αξιολογεί την απόδοση του κάθε μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου μέσω προσωπικών συζητήσεων. Η Επιτροπή Αμοιβών εξετάζει επίσης την απόδοση των Εκτελεστικών Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

B.5: ΕΠΑΝΕΚΛΟΓΗ ΜΕΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Σύμφωνα με τις συστάσεις του Κώδικα, όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τους Μετόχους με θητεία τεσσάρων ετών το μέγιστο. Η εν λόγω θητεία παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι την εκλογή των νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από την επόμενη τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρείας. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν απεριόριστη δυνατότητα επανεκλογής και μπορούν να απομακρυνθούν ελεύθερα. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου απομακρύνονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να αντικαθιστά οποιοδήποτε από τα εκλεγμένα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ακόμη και πριν λήξει η θητεία τους.

Γ: Ευθύνη

Γ.1: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την ακεραιότητα των ατομικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ΟΠΑΠ Α.Ε. και των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας και αναγνωρίζει την ευθύνη του να παρουσιάσει μια δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή αξιολόγηση της θέσης και των προοπτικών της ΟΠΑΠ Α.Ε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του ότι οι οικονομικές καταστάσεις και οι αναφορές προς τους ρυθμιστές παρουσιάζουν μια δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή αξιολόγηση της θέσης και των προοπτικών της ΟΠΑΠ Α.Ε..

Για να διευκολύνει την υποβολή οικονομικών αναφορών και τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η Οικονομική Μονάδα διατηρεί μια σειρά λογιστικών και ταμειακών πολιτικών, πρακτικών και ελέγχων, με σκοπό τη διασφάλιση του προσδιορισμού και της γνωστοποίησης των αλλαγών στα λογιστικά πρότυπα, και της εναρμόνισης των βασικών οικονομικών συστημάτων. Το τμήμα αποτελείται από ομάδες ενοποίησης και χρηματοοικονομικής λογιστικής, αλλά και από μια ομάδα τεχνικής υποστήριξης που αποτελείται από Ανώτερα Στελέχη της Οικονομικής Μονάδας, τα οποία μελετούν εξωτερικές τεχνικές εξελίξεις και ζητήματα λογιστικής πολιτικής.

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους η ΟΠΑΠ Α.Ε. διατηρεί μια συνεχή διαδικασία αξιολόγησης της διαδικασίας οικονομικής αναφοράς και της κατάρτισης των ενοποιημένων λογαριασμών. Οι βασικές αρχές κατάρτισης των ενοποιημένων λογαριασμών, ορίζονται στη σελίδα 79, υπό την ενότητα Λογιστικές Πολιτικές.

Μετά από εισήγηση της Επιτροπής Ελέγχου, το Διοικητικό Συμβούλιο συμφωνεί σε μια επιστολή με τους Ελεγκτές σε σχέση με τα αποτελέσματα του έτους και του εξαμήνου, καθώς και την έκθεση των Ελεγκτών για τις ευθύνες τους σχετικά με το έργο τους και την υποβολή εκθέσεων.

Πληροφορίες σχετικά με το επιχειρηματικό μοντέλο της ΟΠΑΠ Α.Ε. και τη στρατηγική της για τη δημιουργία και διατήρηση μακροπρόθεσμης ανάπτυξης και την ανταπόκριση στους δεδηλωμένους στόχους της Εταιρείας, παρατίθενται στην ενότητα Επιχειρηματική Στρατηγική της Ετήσιας Έκθεσης στη σελίδα 18.

Στη διαδικασία έγκρισης προστέθηκε ένα επιπλέον στάδιο, το οποίο περιλαμβάνει πρόσθετη εξέταση της Ετήσιας Έκθεσης, έτσι ώστε η ολομέλεια του Διοικητικού Συμβουλίου, ενεργώντας από κοινού, να μπορεί να επιβεβαιώσει ότι η Ετήσια Έκθεση ήταν δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή.

Γ.2: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει δημιουργήσει μια δομή διαχείρισης κινδύνων και ελέγχου με σκοπό να διαχειριστεί την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων. Έχει τη συνολική ευθύνη για το σύστημα εσωτερικού ελέγχου της ΟΠΑΠ Α.Ε. και για την αποτελεσματικότητα του εν λόγω συστήματος. Το σύστημα ακολουθεί τις οδηγίες του Ολοκληρωμένου Πλαισίου Εσωτερικού Ελέγχου COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) και της Διαχείρισης Κινδύνων και παρέχει λογική, αλλά όχι απόλυτη, ασφάλεια έναντι ουσιώδους ανακρίβειας ή ζημίας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο τηρεί μια συνεχή διαδικασία αξιολόγησης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και εντοπισμού και διαχείρισης των κινδύνων. Η κρίση της Διοίκησης είναι απαραίτητη για την αξιολόγηση των ουσιωδών κινδύνων που αντιμετωπίζει η ΟΠΑΠ Α.Ε. στην επίτευξη των στόχων της, για τον προσδιορισμό των κινδύνων που θεωρούνται ανεκτοί, για την εκτίμηση της πιθανότητας υλοποίησης των κινδύνων αυτών, για τον εντοπισμό της ικανότητας της ΟΠΑΠ Α.Ε. να μειώσει τον πιθανό αντίκτυπο των κινδύνων για την Εταιρεία και για τη διασφάλιση ότι το κόστος εφαρμογής συγκεκριμένων ελέγχων είναι ανάλογο προς το όφελός τους.

Το ελεγκτικό περιβάλλον της ΟΠΑΠ Α.Ε. υποστηρίζεται από τις αρχές της Επιχειρηματικής Δεοντολογίας που περιλαμβάνονται στον Εσωτερικό Κανονισμό, και από μια σειρά από πολιτικές και διαδικασίες ISO για την εταιρική, κοινωνική και περιβαλλοντική ευθύνη. Άλλα βασικά στοιχεία της δομής εσωτερικού ελέγχου συνοψίζονται ως εξής:

- **Διοικητικό Συμβούλιο και Διοίκηση** - Το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει τη στρατηγική και εκτελεί συμβουλευτικό και εποπτικό ρόλο, ενώ την καθημερινή διοίκηση της Εταιρείας έχει αναλάβει ο Διευθύνων Σύμβουλος, με την υποστήριξη του Επικεφαλής Οικονομικής Μονάδας και της Εκτελεστικής Διοίκησης. Ο Διευθύνων Σύμβουλος και άλλα Στελέχη έχουν διαβιβάσει με σαφήνεια στο σύνολο του Ομίλου το όραμα, τη στρατηγική, το επιχειρησιακό μοντέλο, τις αξίες και τους επιχειρηματικούς στόχους της ΟΠΑΠ Α.Ε..
- **Οργανωτική Δομή** - Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015, ολοκληρώθηκε το οργανόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της εσωτερικής αναδιάρθρωσης της Μονάδας Πωλήσεων που στοχεύει στη διευκόλυνση του έργου της μετατροπής και της σταδιακής μετάβασης στη νέα αντίληψη της ψυχαγωγίας. Σε ολόκληρο τον οργανισμό, η επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων και η δημιουργία κατάλληλων συστημάτων και διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου, ανήκουν στις ευθύνες των ιεραρχικών προϊσταμένων.
- **Προϋπολογισμός** - Υπάρχει μια ετήσια διαδικασία σχεδιασμού με την οποία οι λειτουργικοί προϋπολογισμοί (λειτουργικές και κεφαλαιακές δαπάνες) του επόμενου οικονομικού έτους, καταρτίζονται και εξετάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Καταρτίζονται, επίσης,

μακροπρόθεσμα επιχειρηματικά σχέδια και εξετάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο σε ετήσια βάση.

- **Αναφορές Διοίκησης** - Υπάρχει ένα πλήρες σύστημα αναφορών Διοίκησης. Η οικονομική απόδοση της ΟΠΑΠ Α.Ε. και των επιμέρους λειτουργικών της μονάδων παρακολουθούνται σε σχέση με τον προϋπολογισμό σε μηνιαία βάση και ενημερώνονται από περιοδικές προβλέψεις. Τα στελέχη τμημάτων και τομέων διεξάγουν επίσης τακτικές μελέτες με τις διοικητικές τους ομάδες, οι οποίες περιλαμβάνουν αξιολόγηση των κυριότερων κινδύνων και ευκαιριών, τουλάχιστον μία φορά ετησίως.
- **Διαχείριση Κινδύνων** - Στο πλαίσιο της διαρκούς διαδικασίας κινδύνων και ελέγχου, οι λειτουργικές μονάδες ελέγχουν και αξιολογούν τους κινδύνους για την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων και η Επιτροπή Ελέγχου αξιολογεί τους σημαντικούς κινδύνους που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την επίτευξη των εταιρικών στόχων. Προσδιορίζονται και υλοποιούνται έλεγχοι μετριασμού, μαζί με τις ενέργειες που κρίνονται αναγκαίες. Μια περίληψη των σημαντικότερων κινδύνων που αντιμετωπίζει η ΟΠΑΠ Α.Ε. περιλαμβάνεται στην ενότητα Επιχειρηματική Στρατηγική, στη σελίδα 18, ενώ οι λεπτομέρειες των σχέσεων της ΟΠΑΠ Α.Ε. και των κυριότερων κινδύνων της παρατίθενται στις σελίδες 15 έως 18.
- **Έλεγχοι Επιχειρηματικών Μονάδων** - Κάθε επιχειρηματική μονάδα διατηρεί ένα σύστημα εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων που αρμόζει στο δικό της επιχειρηματικό περιβάλλον. Οι έλεγχοι αυτοί θα πρέπει να είναι σύμφωνοι με τις πολιτικές του Ομίλου και να περιλαμβάνουν διαδικασίες διοικητικής εξουσιοδότησης, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η ΟΠΑΠ Α.Ε. αναλαμβάνει δεσμεύσεις μόνο μετά από κατάλληλη έγκριση.
- **Έλεγχοι Συμμόρφωσης** - Ο Όμιλος διατηρεί ένα πρόγραμμα συμμόρφωσης, το οποίο περιλαμβάνει μια ανεξάρτητη και ανώνυμη τηλεφωνική γραμμή υπεύθυνου παιχνιδιού και μια τηλεφωνική γραμμή για καταγγελία παράνομων ιστοσελίδων τυχερών παιχνιδιών, συστηματικούς ελέγχους από το ΚΕΘΕΑ και την Επιτροπή παράνομων τυχερών παιχνιδιών αντίστοιχα, ετήσιους ελέγχους διαχείρισης ειδικά για την Εταιρεία Ελληνικά Λαχεία και για την πιστοποίηση συμμόρφωσης με τα συστήματα ISO, καθώς και εξειδικευμένη κατάρτιση σε συγκεκριμένους τομείς και λειτουργίες της Εταιρείας. Ο Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου ΟΠΑΠ θεσπίζει μια διαδικασία υποβολής καταγγελιών, μέσω της οποίας δύναται να αναφερθεί οιαδήποτε παράβαση του Κώδικα Δεοντολογίας στον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης μέσω επίσημης έγγραφης ή προφορικής καταγγελίας ή ανωνύμως. Η συμμόρφωση αναμένεται να παρέχει στην Επιτροπή Ελέγχου τακτικές ενημερώσεις σχετικά με τους ελέγχους συμμόρφωσης του Ομίλου και συστάσεις για συνεχή βελτίωση, και
- **Παρακολούθηση** - Η αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων παρακολουθείται τακτικά μέσω ενός συνδυασμού ελέγχου διαχείρισης, αυτοαξιολόγησης, ανεξάρτητου ελέγχου μέσω ελέγχων διασφάλισης ποιότητας, περιβάλλοντος,

υγείας και ασφάλειας, ρυθμιστικών ελέγχων, καθώς και ενός ανεξάρτητου εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου. Τα αποτελέσματα των αναφορών εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου υποβάλλονται στην Επιτροπή Ελέγχου, η οποία τα εξετάζει και λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση τυχόν σημαντικών προβλημάτων ελέγχου που έχουν εντοπιστεί. Η Επιτροπή Ελέγχου εγκρίνει, επίσης, ετήσια προγράμματα εσωτερικού ελέγχου και είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή συνεχούς αναθεώρησης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι οι μελέτες για την καταλληλότητα και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων καθ' όλη τη διάρκεια της οικονομικής χρήσης έως την ημερομηνία έγκρισης της Ετήσιας Έκθεσης και των Λογαριασμών έχουν ολοκληρωθεί επιτυχώς.

Έκθεση της Ελεγκτικής Επιτροπής

Γ.3: ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Εισαγωγή

Η εταιρεία έχει συμμορφωθεί με τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΚΕΔ) από το έτος 2013, με γνώμονα κυρίως την δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή πληροφόρηση των Μετόχων.

Η Επιτροπή Ελέγχου αναγνωρίζει και εκτιμά ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές της εταιρείας πρέπει να είναι ανεξάρτητοι, επαρκείς γνώστες των εργασιών της εταιρείας και να συνεργάζονται αποτελεσματικά με την Επιτροπή Ελέγχου βάσει Ετήσιου Προγράμματος Ελέγχου, το οποίο επιθεωρείται και συζητείται με την Επιτροπή Ελέγχου.

Η εταιρεία έχει ανεξάρτητη μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία διενεργεί ελέγχους βάσει γραπτών κανονισμών και ετήσιου προγράμματος, το οποίο βασίζεται στην αξιολόγηση κινδύνων και εγκρίνεται από την Επιτροπή Ελέγχου. Η επικεφαλής του Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρεται διοικητικά στον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας και λειτουργικά στην Ελεγκτική Επιτροπή.

Οι ανεξάρτητοι ελεγκτές της εταιρείας είναι η διεθνούς φήμης ελεγκτική εταιρεία KPMG, η οποία αντικατέστησε την επίσης διεθνούς φήμης ελεγκτική εταιρεία PWC από το έτος 2014.

Κατά την διάρκεια του έτους, η Ελεγκτική Επιτροπή εισηγείται προς το Δ.Σ. την έγκριση των Ετήσιων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων της εταιρείας καθώς και των Ενδιάμεσων Αnéλεγκτων Οικονομικών Καταστάσεων.

Επίσης, ετοιμάζει κάθε εξάμηνο προς το Δ.Σ. έκθεση σχετική με τις αδυναμίες του συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και εκτιμήσεις για την διαχείριση κινδύνων, διαδικασιών, πολιτικής και συμμόρφωσης προς τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς.

Η Επιτροπή Ελέγχου ευρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τη μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου αξιολογώντας τα ευρήματα των ελέγχων ανά τρίμηνο καθώς επίσης με τους εξωτερικούς ελεγκτές και Διευθυντικά στελέχη, τα οποία προσκαλεί στις μηνιαίες συνεδριάσεις και ενημερώνεται για τα διάφορα εταιρικά θέματα που διαχειρίζονται.

Δημήτρης Ι. Ποταμίτης, Πρόεδρος της Ελεγκτικής Επιτροπής

Ελεγκτική Επιτροπή

Η Ελεγκτική Επιτροπή (ΕΕ) αποτελείται από τρία ανεξάρτητα και μη εκτελεστικά μέλη.

1. Δημήτρης Ι. Ποταμίτης – Πρόεδρος

Μέλος του Σώματος Ελεγκτών Λογιστών Ελλάδος και πρώην συνέταιρο της ελεγκτικής εταιρείας PWC. Ο κ. Πρόεδρος διορίστηκε από τον Νοέμβριο του 2013 ως Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου (ΕΕ) και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας. Ο κ. Πρόεδρος είναι επίσης Πρόεδρος της Ελεγκτικής Επιτροπής στην Τράπεζα Aegean Baltic Bank S.A. και μέλος της Επιτροπής Αμοιβών.

2. Dr. Igor Rusek – Μέλος

Απόφοιτος Νομικής του Πανεπιστημίου της Βασιλείας της Ελβετίας, Διευθύνων Σύμβουλος της Ελβετικής εταιρείας συμβούλων ATAG PCS LTD και Πρόεδρος της ομάδας Ελέγχου Συμμόρφωσης.

3. Rudolf Jurcik – Μέλος

Σπούδασε αρχαίες γλώσσες και ιστορία στο Πανεπιστήμιο της Πράγας και ήταν Σύμβουλος της Air France, Αντιπρόεδρος της Meridien και Γενικός Διευθυντής του Casino Royal Evian.

Η Ελεγκτική Επιτροπή έχει το δικαίωμα από το Δ.Σ. να επικοινωνεί με οποιοδήποτε στέλεχος της εταιρείας και να ενημερώνεται για τις εταιρικές υποθέσεις της αρμοδιότητας της. Κατά την διάρκεια του έτους 2015 είχε συναντήσεις με τον Οικονομικό Διευθυντή και μέλος του Δ.Σ., την υπεύθυνη Κανονιστικής Συμμόρφωσης, την υπεύθυνη των Νομικών Υπηρεσιών, τον υπεύθυνο του τμήματος Καταπολέμησης Ξεπλύματος Χρήματος και Καταπολέμησης της Τρομοκρατίας, τη υπεύθυνη Διοικητικού, τον εξωτερικό Φορολογικό Σύμβουλο, τους Ανεξάρτητους Εξωτερικούς Ελεγκτές, Διευθυντικό Στέλεχος του Προσωπικού, τον υπεύθυνο σύνταξης των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και τον υπεύθυνο για την Διαχείριση Κινδύνων και την Ασφάλεια.

Η Ελεγκτική Επιτροπή έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- Παρακολούθηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου
- Αξιολόγηση της ανεξαρτησίας των Εσωτερικών Ελεγκτών και του ετήσιου προγράμματος εσωτερικού ελέγχου (Annual Audit Plan)
- Επισκόπηση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και σημειώσεων πριν από την δημοσιοποίησή τους και εισήγηση προς το Δ.Σ. για την έγκρισή τους
- Επισκόπηση των Ενδιάμεσων μη ελεγμένων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων
- Εκτίμηση των απομειώσεων και προβλέψεων από τη Διοίκηση της εταιρείας σχετικά με επισφαλείς απαιτήσεις, απομείωση της υπεραξίας και άυλων πάγιων στοιχείων και της εύλογης αξίας των λοιπών περιουσιακών στοιχείων
- Επισκόπηση των ενδεχόμενων απαιτήσεων τρίτων εις βάρος της εταιρείας και εκτίμηση της σχετικής πρόβλεψης από την Διοίκηση σε συνεργασία με το Νομικό τμήμα της εταιρείας
- Προέγκριση των μη ελεγκτικών υπηρεσιών από τους Τακτικούς ελεγκτές της εταιρείας
- Παρακολούθηση της Αξιολόγησης κινδύνων από τη Διοίκηση της εταιρείας και του αποτελεσματικού ελέγχου στο σύστημα πληροφόρησης
- Δυνατότητες χρήσης Εξωτερικών Συμβούλων από την Επιτροπή Ελέγχου και χρηματοδότησης της για τον σκοπό αυτό
- Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου
- Έγκριση του Ετήσιου προγράμματος εσωτερικού ελέγχου (Annual Audit Plan)
- Εισήγηση για πρόσθετες ανάγκες σε προσωπικό της μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου λόγω αύξησης του όγκου εργασιών και προφύλαξη της εταιρείας από κινδύνους οικονομικής φύσεως, απάτης και νομοθετικού πλαισίου
- Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του πληροφοριακού συστήματος και ενίσχυση του τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου με ειδικούς στο τομέα ελέγχου πληροφορικής (IT Auditors)
- Εισήγηση προς το Δ.Σ. διορισμού των Εξωτερικών Ελεγκτών και της αμοιβής αυτών
- Επισκόπηση της έκθεσης των Εξωτερικών Ελεγκτών που αναφέρεται στην αξιολόγηση και αποτελεσματικότητα του συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και κινδύνων, καθώς και εισηγήσεων για τη θεραπεία των αδυναμιών, και
- Επισκόπηση συναλλαγών με συγγενείς εταιρείες, Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και Στελέχη της εταιρείας.

Επίσης, η Ελεγκτική Επιτροπή κατά την διάρκεια του έτους 2015 συναντήθηκε 10 φορές και εξέτασε τα παρακάτω θέματα:

- Ενδεχόμενη απομείωση των στοιχείων του άυλου ενεργητικού.
- Επισκόπηση του Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς και της Πολιτικής κατά του ξεπλύματος χρήματος και της καταπολέμησης της τρομοκρατίας για τους οποίους έλαβε γνώση όλο το προσωπικό.
- Προεπισκόπηση της νέας έκδοσης του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας (Internal Rules & Regulations).
- Ενίσχυση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου με δυο Εσωτερικούς Ελεγκτές και επιλογή κοινής πλατφόρμας πληροφοριακού συστήματος για την αυτοματοποίηση των ελεγκτικών εργασιών, της κανονιστικής συμμόρφωσης και του πλαισίου ασφάλειας πληροφοριών.
- Επισκόπηση των εκθέσεων εξωτερικών ελεγκτών του πληροφοριακού συστήματος της Intralot από την εταιρεία PWC, και της θυγατρικής εταιρείας Ιπποδρομίες Α.Ε από τον οργανισμό Gaming Laboratories International (GLI).
- Επίσκεψη στις θυγατρικές εταιρείες στην Κύπρο και αξιολόγηση των διαδικασιών, πολιτικών και κινδύνων. Επίσης, επισκόπηση των οικονομικών τους καταστάσεων του έτους 2014 και των ενδιάμεσων ανέλεγκτων Οικονομικών Καταστάσεων 2015.
- Ενημέρωση για την εφαρμογή του ολοκληρωμένου συστήματος επιχειρησιακών πόρων (ERP) καθώς και για το βαθμό συμμόρφωσης με το ελληνικό κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης.
- Επισκόπηση της κατάστασης των αδυναμιών της εταιρείας και ιδιαιτέρως των εκκρεμοτήτων πάνω από 180 μέρες για τα τμήματα Οικονομικού-Λογιστικού, IT, Νομικού, Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Καταπολέμησης Ξεπλύματος Χρήματος (AML) συμπεριλαμβανομένου του νέου Κανονισμού Εργασίας.
- Εισήγηση να κοινοποιηθεί σε όλους τους υπαλλήλους η νέα πολιτική κατά της απάτης (anti-fraud). Οποιαδήποτε υποψία υπάρχει για απάτη πρέπει να αναφέρεται στην Διοίκηση άμεσα.
- Πρόταση η Επιτροπή Αμοιβών να διέπεται από καταγεγραμμένες Πολιτικές και Διαδικασίες.
- Έγκριση για το συντονισμό του έργου ανάπτυξης Πλαισίου Ασφάλειας Πληροφοριών και πιστοποίησης της ακεραιότητας των διαδικασιών κατά τα σχετικά διεθνή πρότυπα (WLA SCS/ISO27001) από την Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου.

Έκθεση Προέδρου Επιτροπής Ελέγχου

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου περιγράφει το ρόλο και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής σχετικά με την ακεραιότητα των Οικονομικών Καταστάσεων, το σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, τη διαχείριση κινδύνων και την συμμόρφωση με τους Νόμους και Κανονισμούς που διέπουν την εταιρείας καθώς επίσης τις θεμελιώδεις σχέσεις που πρέπει να διέπουν την Επιτροπή Ελέγχου με τους Εσωτερικούς και Εξωτερικούς Ελεγκτές.

Πιστεύουμε ότι κατά το έτος 2015 οι πληροφορίες που λάβαμε από τους παραπάνω και την Διοίκηση ήταν αξιόπιστες, ικανοποιητικές και μας βοήθησαν στο έργο μας εντός του πλαισίου που καθορίζονται από τους όρους εντολής που έχουμε από την Διοίκηση.

Δημήτρης Ι. Ποταμίτης, Πρόεδρος της Ελεγκτικής Επιτροπής

Δ: Αποδοχές

Δ.1: ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΙ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Το πρόγραμμα αμοιβών της Εταιρείας βασίζεται στην απόδοση και αποσκοπεί στην προαγωγή της καινοτόμου και επιχειρηματικής νοοτροπίας της ΟΠΑΠ Α.Ε. Μετά την ιδιωτικοποίηση του Ομίλου ΟΠΑΠ το 2013, το Διοικητικό Συμβούλιο έθεσε ως στόχο τη δημιουργία μιας πραγματικά πολυεθνικής Εταιρείας και, ως αποτέλεσμα αυτής της προσέγγισης, άνθρωποι διαφόρων εθνικοτήτων συνεργάζονται σε κάθε τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται η ΟΠΑΠ Α.Ε.

Το επίπεδο και οι συνιστώσες των αποδοχών σε όλο το δίκτυο της ΟΠΑΠ Α.Ε. έχουν σχεδιαστεί για τη διευκόλυνση της κινητικότητας και πολυμορφίας σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι μισθολογικές κλίμακες βασίζονται στη συγκριτική αξιολόγηση και την ετήσια δομή των επιπρόσθετων αμοιβών της ΟΠΑΠ Α.Ε., ενώ προσφέρονται μακροπρόθεσμα κίνητρα και άλλες παροχές.

Λεπτομέρειες σχετικά με την πολιτική αποδοχών της Εταιρείας και το διακανονισμό της αμοιβής του Διοικητικού Συμβουλίου αναφέρονται παρακάτω:

ΕΚΘΕΣΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ Δ.Σ.

Η Επιτροπή Αποδοχών είναι επιφορτισμένη με τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις αμοιβές που ενθαρρύνουν την καλή εξυπηρέτηση των πελατών μας, είναι δίκαιες για όλους τους υπαλλήλους μας, και είναι προς το συμφέρον όλων των μετόχων μας.

Η Διοικητική ομάδα μας είναι πολυεθνική και προσαρμόσιμη και, επομένως, οι βασικές αρχές της φιλοσοφίας μας περί αμοιβών είναι οι εξής:

- Απλότητα
- Σύμπλευση των Μετόχων
- Αμοιβή βάσει απόδοσης

Νέο καθεστώς αμοιβών

Υπήρξε μια θεμελιώδης αλλαγή νοοτροπίας όσον αφορά την προσέγγιση της Εταιρείας για τις αμοιβές:

- Πριν από την ιδιωτικοποίηση, η πολιτική της εταιρείας σε σχέση με τα μπόνους βασιζόταν στη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, με καμία ειδική αναφορά στην ατομική απόδοση. Μετά την ιδιωτικοποίηση, το ενδιαφέρον έχει μετατοπιστεί προς τα συστήματα μπόνους που δημιουργούν κίνητρα μέσω ειδικών KPI (Ειδικός Δείκτης Απόδοσης). Τα καθιερωμένα κριτήρια περιλαμβάνουν ποσοτική συγκριτική αξιολόγηση με βάση τη συνολική απόδοση της εταιρείας, λαμβάνοντας υπόψη βασικές μετρήσεις παραγωγικότητας.
- Ισχύουν επίσης ποιοτικά κριτήρια, με έμφαση στις διοικητικές δεξιότητες, στην εκπαίδευση και ανάπτυξη των ομάδων εργασίας, παράδοση του έργου, εξωτερική επικοινωνία κ.λπ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα μπόνους και άλλοι διακανονισμοί μεταβλητών αμοιβών είναι συνήθως πρακτική για εταιρείες που είναι εισηγμένες στον δείκτη FTSE100. Η έρευνα δείχνει ότι το 99% των στελεχών που εργάζονται σε εταιρείες του δείκτη FTSE100 στο επίπεδο της Εκτελεστικής Επιτροπής και άνω έχει μια αναλογία μεταβλητών προς σταθερών αποδοχών η οποία υπερβαίνει το 1:1, ενώ αυτό δεν συμβαίνει στην Εταιρεία μας, η οποία δέχεται ως ανώτατο όριο αναλογία 1: 1 μόνο για τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου.

Ζητήματα αποδόσεων για το 2015

- Λειτουργικά Κέρδη του Ομίλου, ύψους € 303 εκατομμυρίων, αύξηση 2,2% για το 2015.
- Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR) ύψους € 1.400 εκατομμυρίων αυξημένα κατά 1,6% έναντι του προηγούμενου έτους.
- EBITDA ύψους € 377 εκατομμυρίων αυξημένα κατά 8,8% έναντι του προηγούμενου έτους.

Λήψη αποφάσεων περί αμοιβών

- Σύμφωνα με την υφιστάμενη πολιτική, ο Διευθύνων Σύμβουλος, ο Οικονομικός Διευθυντής και η Εκτελεστική ομάδα θα λάβουν ένα μπόνους και κίνητρα μακροπρόθεσμης επιβράβευσης.
- Τα κίνητρα επιβράβευσης συνεχίζουν να απευθύνονται στους εργαζόμενους με υψηλές επιδόσεις.

Την 1η Ιουλίου 2015, η ΟΠΑΠ Α.Ε. εισήγαγε πρόγραμμα επιβράβευσης ορισμένων εκ των βασικών διευθυντικών στελεχών της, ως κίνητρο απόδοσης, το οποίο προβλέπει για τους δικαιούχους την απόκτηση κοινών μετοχών της Εταιρείας, καθώς οι παροχές ωριμάζουν σε περίπου ένα έτος. Οι μετοχές απόδοσης είναι παροχές σε μετοχές στις οποίες ο αριθμός των μετοχών που λαμβάνει τελικά το στέλεχος εξαρτάται από την απόδοση του έναντι καθορισμένων στόχων που ωριμάζουν σε περίπου ένα έτος. Η εύλογη αξία κάθε μετοχής απόδοσης επιμετράται κατά την ημερομηνία της εκχώρησης, με βάση την εύλογη αξία των κοινών μετοχών και τις πιθανότητες επίτευξης των στόχων απόδοσης.

Ο αριθμός των μετοχών απόδοσης ανέρχεται σε 388 χιλ.. Ποσό ύψους € 884 χιλ. αναγνωρίστηκε ως κόστος μισθοδοσίας στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος και στα Κέρδη εις νέον στην Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων.

Εν κατακλείδι, πιστεύουμε ότι οι αποφάσεις μας σχετικά με τις αμοιβές λαμβάνουν υπόψη τις αποδόσεις, δίνοντάς μας παράλληλα την ευελιξία να προσελκύσουμε και να διατηρήσουμε την απαραίτητη εξειδίκευση για να οικοδομήσουμε το μέλλον. Η Επιτροπή συνεχίζει να δέχεται πολύτιμες και ανεξάρτητες συμβουλές από την PwC, η οποία συνεργάζεται με το τμήμα Ανθρώπινων Πόρων, ενώ θα ήθελα να ευχαριστήσω τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής και εκείνους που υποστηρίζουν την Επιτροπή για τη διορατικότητα και την καθοδήγησή τους κατά τη διάρκεια του έτους.

Δ.2: ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η Επιτροπή Αποδοχών προεδρεύεται από τον Pavel Saroch, και αποτελείται από τρία μέλη μέχρι τον Δεκέμβριο του 2015. Όλα τα μέλη της επιτροπής είναι μη εκτελεστικά και θεωρούνται ανεξάρτητα από εκτελεστικά καθήκοντα (Pavel Saroch, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, Σπυρίδων Φωκάς, μη εκτελεστικό μέλος και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, και Pavel Horak, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου), αλλά δεν είναι ανεξάρτητα όσον αφορά όλα τα κριτήρια του Κώδικα. Οι εισηγήσεις και οι εκθέσεις τους υποβλήθηκαν στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.

Ελπίζουμε ότι η έκθεση αυτή επιτυγχάνει τον στόχο της βελτίωσης της διαφάνειας και της σαφήνειας με βάση τις νέες απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων, και ότι μπορούμε να υπολογίζουμε στην υποστήρισή σας κατά την προσεχή Ετήσια Γενική Συνέλευση, τόσο για την πολιτική Αμοιβών όσο και για την απόφαση που έχουμε λάβει ως επιτροπή κατά τη διάρκεια του έτους.

Pavel Saroch, Πρόεδρος της Επιτροπής Αποδοχών

Ε: Σχέσεις με τους Μετόχους

Ε.1: ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει δεσμευτεί για την αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ της Εταιρείας και των Μετόχων της. Τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και ο Διευθυντής Επενδυτικών Σχέσεων συναντώνται τακτικά με θεσμικούς Μετόχους και οικονομικούς αναλυτές, για να συζητήσουν θέματα που σχετίζονται με την επιχειρηματική στρατηγική της Εταιρείας και την τρέχουσα απόδοσή της. Ο Διευθύνων Σύμβουλος και ο Επικεφαλής Οικονομικής Μονάδας λαμβάνουν μηνιαίες και ετήσιες ενημερώσεις σχετικά με εξελίξεις στις τιμές των μετοχών, σημαντικούς αγοραστές και πωλητές των

μετοχών, ανάλυση από ομάδα εμπειρογνομόνων, απόψεις επενδυτών και εκθέσεις αναλυτών σχετικά με τον κλάδο και για την Εταιρεία ειδικότερα από το Τμήμα Επενδυτικών Σχέσεων και ανά περιόδους εισάγουν ενημερώσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα σχόλια και οι παρατηρήσεις για τις παρουσιάσεις και τις περιοδεύουσες συναντήσεις με θεσμικούς επενδυτές παρουσιάζονται στα Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και σε άλλα ιδιαίτερα ενδιαφερόμενα μη Εκτελεστικά μέλη. Το πρόγραμμα επενδυτικών σχέσεων περιλαμβάνει:

- Επίσημες παρουσιάσεις αποτελεσμάτων έτους και εξαμήνου και τριμηνιαίες ενδιάμεσες καταστάσεις διαχείρισης
- Τακτικές συνεδριάσεις μεταξύ θεσμικών επενδυτών και ανώτερων Διοικητικών Στελεχών, για να διασφαλιστεί ότι η επενδυτική κοινότητα λαμβάνει μια ισορροπημένη και ολοκληρωμένη εικόνα της απόδοσης της ΟΠΑΠ Α.Ε., των ζητημάτων που αντιμετωπίζει η ΟΠΑΠ Α.Ε. και τυχόν θεμάτων που προκαλούν ανησυχία στους επενδυτές
- Απάντηση σε ερωτήματα θεσμικών και ιδιωτών Μετόχων μέσω της ομάδας επενδυτικών σχέσεων της Εταιρείας, και
- Ένα τμήμα ειδικά για τους Μετόχους στην ιστοσελίδα της Εταιρείας.

Συνολικά, οι κύριες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Επενδυτικών Σχέσεων είναι να:

- Αναπτύσσει στρατηγικές και να εφαρμόζει πρωτοβουλίες σε θέματα εργασιακών σχέσεων, για να απευθύνεται και να προσελκύει επενδυτές και να αυξήσει την αξία των μετοχών.
- Επιτρέπει την αποτελεσματική αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ της ΟΠΑΠ Α.Ε. και της οικονομικής κοινότητας για την επίτευξη ορθής αξιολόγησης.
- Φιλτράρει την κριτική της αγοράς προς τη Διοίκηση.

Το 2015, η Εταιρεία συμμετείχε σε περισσότερα από δέκα διεθνείς επενδυτικές εκδηλώσεις και περιοδεύουσες εκθέσεις που αφορούσαν είτε τα τυχερά παιχνίδια είτε τις αναδυόμενες αγορές ή και την Ελλάδα - Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η συχνότητα, η διάρκεια και η τοποθεσία των εν λόγω εκθέσεων, καθώς και το επίπεδο της συμμετοχής καθορίζεται στην αρχή του έτους.

Η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων είναι πλήρως αφοσιωμένη στην επικοινωνία με την επενδυτική κοινότητα, ενώ η Ανώτατη Διοίκηση, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, του Επικεφαλής Οικονομικής Μονάδας και βασικών Στελεχών του Διοικητικού Συμβουλίου, είναι διατεθειμένη να συζητήσει θέματα διακυβέρνησης και στρατηγικής με τους βασικούς Μετόχους αν παραστεί ανάγκη ενός τέτοιου διαλόγου.

Ε.2: ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η Ετήσια Γενική Συνέλευση παρέχει σε όλους τους Μετόχους την ευκαιρία να ψηφίσουν για τη λήψη αποφάσεων. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση δίνει την ευκαιρία στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να

συναντηθούν απευθείας με τους ιδιώτες επενδυτές. Παρίστανται τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ όλοι οι παρόντες Μέτοχοι έχουν την ευκαιρία να υποβάλουν ερωτήσεις στον Πρόεδρο, στους Προέδρους των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου και στο Διοικητικό Συμβούλιο ως μονάδα.

Όλες οι αποφάσεις ψηφίζονται έτσι, ώστε κάθε μετοχή να έχει δικαίωμα μίας ψήφου. Τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας ανακοινώνονται στο Χρηματιστήριο και δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα αμέσως μετά την Ετήσια Γενική Συνέλευση. Κατά τα τελευταία τρία χρόνια, επιτεύχθηκε απαρτία άνω του ασυνήθιστου ποσοστού του 70%.

Ζ. Μερισματική πολιτική της ΟΠΑΠ Α.Ε. - Διάθεση καθαρών κερδών

Αναφορικά με τη διανομή μερίσματος, η Διοίκηση της Εταιρείας λαμβάνοντας υπόψη της, μεταξύ άλλων, την πορεία της Εταιρείας, τις προοπτικές καθώς και τα επενδυτικά σχέδια, προτείνει τη διανομή μερίσματος ίσου με € 0,40 ανά μετοχή προ παρακράτησης φόρου (σύμφωνα με την κείμενη φορολογική νομοθεσία) έναντι € 0,7017 ανά μετοχή το 2014.

Επιπροσθέτως, θα πρέπει να σημειωθεί ότι βάσει των αποτελεσμάτων του εξαμήνου 2015, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ενέκρινε τη διανομή προμερίσματος € 0,17 ανά μετοχή με ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων προμερίσματος (record date) την 14.09.2015, ημερομηνία αποκοπής την 11.09.2015 και ημερομηνία πληρωμής την 18.09.2015.

Βάσει των προαναφερόμενων στοιχείων, το συνολικό μέρισμα (έναντι του μερίσματος χρήσης 2014) προ παρακράτησης φόρου, διαμορφώνεται ως ακολούθως:

	2015	2014
Προμέρισμα	0,1700	0,2017
Τελικό μέρισμα	0,2300	0,5000
Συνολικό μέρισμα	0,4000	0,7017

Η. Αριθμός και ονομαστική αξία μετοχών

Όλες οι μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Εταιρεία είναι κοινές μετοχές.

Ο συνολικός εγκεκριμένος αριθμός κοινών μετοχών ήταν 319.000.000 στις 31.12.2015 με ονομαστική αξία € 0,30 ανά μετοχή (€ 0,30 το έτος 2014). Όλες οι εκδοθείσες μετοχές είναι πλήρως εξοφλημένες.

Δεν υπήρχαν μεταβολές στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά τη χρήση που έληξε την 31.12.2015.

Θ. Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης 2015 και μέχρι την ημερομηνία ανακοίνωσης της ετήσιας οικονομικής έκθεσης

Στις 05.01.2016 έγινε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD ποσού € 37.000 χιλ. προκειμένου αυτή με τη σειρά της να συμμετάσχει στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ποσού € 17.020 χιλ. της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. στην οποία συμμετέχει με ποσοστό 100%.

Στις 11.01.2016 η Εταιρεία κατέθεσε στο Συμβούλιο της Επικρατείας αίτηση ακύρωσης και αίτηση αναστολής κατά της απόφασης εφαρμογής του ειδικού τέλους. Η δικάσιμος για τη συζήτηση της αίτησης ακύρωσης ενώπιον της Ολομέλειας τους Συμβουλίου της Επικρατείας ορίστηκε για τις 03.06.2016. Στις 19.02.2016, το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την αίτηση αναστολής, καθώς εξέλιπαν οι ειδικές συνθήκες που θα δικαιολογούσαν την έκδοση αναστολής εκτέλεσης της Υπουργικής Απόφασης. Ωστόσο, το Συμβούλιο της Επικρατείας, έκρινε ότι η δήλωση στις φορολογικές αρχές την οποία πρέπει να υποβάλλει η Εταιρεία μέχρι την 20ή ημέρα κάθε μήνα για τα εισπραχθέντα του προηγούμενου μήνα ποσά ειδικού τέλους, θα είναι κατ' ανάγκη μηδενική, όσον αφορά τον Ιανουάριο του 2016 και ενδεχομένως και τους επόμενους δύο μήνες (δηλαδή Φεβρουάριο και Μάρτιο), δεδομένου ότι η Εταιρεία δεν δύναται να προσαρμόσει νωρίτερα τα πληροφοριακά της συστήματα.

Στις 22.02.2016, μας γνωστοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, δυνάμει της οποίας, τροποποιήθηκε η ημερομηνία υποβολής της δήλωσης και της αντίστοιχης απόδοσης του ειδικού τέλους ανά τρίμηνο αντί μηνιαίως.

Στις 18.01.2016 ξεκίνησε η εμπορική λειτουργία της θυγατρικής ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε..

Στις 05.02.2016 η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. ήρθε σε συμφωνία με την ALPHA BANK για την ανανέωση του Ανακυκλούμενου Ομολογιακού Δανείου, το οποίο είχε αρχικά υπογραφεί στις 30.04.2015, για ποσό έως € 50.000 χιλ. και για περίοδο τριών ετών (λήξη Φεβρουάριος 2019).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΟΠΑΠ Α.Ε. ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 παρ. 7-8 ΤΟΥ Ν. 3556/2007

Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της περιλαμβάνει αναλυτικές πληροφορίες σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 7 και 8 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007.

1. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε ενενήντα πέντε εκατομμύρια επτακόσιες χιλιάδες ευρώ (€ 95.700.000), διαιρούμενο σε τριακόσια δεκαεννέα εκατομμύρια (319.000.000) κοινές ονομαστικές, με δικαίωμα ψήφου, μετοχές, ονομαστικής αξίας τριάντα λεπτών του ευρώ (€ 0,30) εκάστη.

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας δεν μεταβλήθηκε κατά τη διάρκεια της χρήσης 01.01.2015 έως 31.12.2015.

Όλες οι μετοχές είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών, στην κατηγορία Μεγάλης Κεφαλαιοποίησης.

Τα δικαιώματα των μετόχων της Εταιρείας, που πηγάζουν από τη μετοχή της, ισοδυναμούν με το ποσοστό συμμετοχής τους στο καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο. Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπει ο Νόμος και το Καταστατικό της και ειδικότερα:

- Το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας.
- Το δικαίωμα επί του μερίσματος από τα ετήσια ή τα κατά την εκκαθάριση κέρδη της Εταιρείας καθώς επίσης και το δικαίωμα στη περιουσία της σε περίπτωση εκκαθάρισης. Μέρισμα δικαιούται κάθε μέτοχος ο οποίος αναφέρεται στο τηρούμενο από την Εταιρεία μητρώο μετόχων κατά την ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων μερίσματος. Ο τρόπος και ο χρόνος καταβολής ανακοινώνεται από την Εταιρεία μέσω των μέσων ενημέρωσης που προβλέπονται στο Ν. 3556/2007 και τις οικείες αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Το δικαίωμα είσπραξης του μερίσματος παραγράφεται και το αντίστοιχο ποσό περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο μετά την παρέλευση 5 ετών από το τέλος του έτους κατά το οποίο ενέκρινε την διανομή του η Γενική Συνέλευση.
- Το δικαίωμα προτίμησης σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας με μετρητά και την ανάληψη νέων μετοχών.
- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων διατηρεί όλες τις αρμοδιότητες και εξουσίες της κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης (σύμφωνα με το άρθρο 46 του καταστατικού της). Η ευθύνη των μετόχων της Εταιρείας περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν.

- Το δικαίωμα λήψης αντιγράφου των οικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων των ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο νόμος και δεν υφίστανται περιορισμοί στη μεταβίβασή τους από το καταστατικό.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων του Ν. 3556/2007

Οι μέτοχοι (φυσικά ή νομικά πρόσωπα), που βάσει δήλωσής τους έως στις 31.12.2015, κατέχουν άμεσα ή έμμεσα ποσοστό μεγαλύτερο από 5% του συνολικού αριθμού των μετοχών της και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Επωνυμία	Ποσοστό
Emma Delta Hellenic Holdings Limited	33,00%
The Baupost Group LLC	5,19%
Επενδυτικό Κοινό	61,81%

4. Κάτοχοι κάθε είδους μετοχών που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας που παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν υφίστανται από τις διατάξεις του καταστατικού της Εταιρείας περιορισμοί των δικαιωμάτων ψήφου στους κατόχους αυτών.

6. Συμφωνίες μετόχων γνωστές στην Εταιρεία, που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου

Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

7. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης του καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για το διορισμό και την αντικατάσταση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της και την τροποποίηση των διατάξεων του καταστατικού δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Κ.Ν. 2190/1920 όπως αυτός έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

8. Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου ή ορισμένων Μελών του για έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του καταστατικού της Εταιρείας, με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως, η οποία υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Κ.Ν. 2190/1920 όπως ισχύει, μπορεί να εκχωρείται στο Διοικητικό Συμβούλιο το δικαίωμα, με απόφασή του που θα λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) τουλάχιστον του συνόλου των Μελών του, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο μερικά ή ολικά με την έκδοση νέων μετοχών, μέχρι το ποσό του κεφαλαίου που είναι καταβλημένο κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο η εν λόγω εξουσία. Η εξουσία αυτή του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει την πενταετία για κάθε ανανέωση. Δεν έχει ληφθεί τέτοια απόφαση από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο του καταστατικού, με απόφαση της καταστατικής Γενικής Συνέλευσης μπορεί να θεσπίζεται πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Δ.Σ. και στο προσωπικό της Εταιρείας, καθώς επίσης και των συνδεδεμένων με αυτή εταιρειών, με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης (option) απόκτησης μετοχών, με τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 13 του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει. Δεν έχει ληφθεί τέτοια απόφαση από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει, οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών Εταιρείες μπορούν να αποκτούν ίδιες μετοχές, με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων τους, η οποία ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις των προβλεπόμενων αποκτήσεων και, ιδίως, τον ανώτατο αριθμό μετοχών που είναι δυνατόν να αποκτηθούν και τη διάρκεια για την οποία χορηγείται η έγκριση. Η απόκτηση αυτών γίνεται με ευθύνη των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο. Δεν υπάρχει αντίθετη διάταξη στο καταστατικό της Εταιρείας. Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 20.04.2015 αποφάσισε και καθόρισε τις λεπτομέρειες για την υλοποίηση προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών από την Εταιρεία μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών μέχρι ποσοστού 5% επί του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, ήτοι έως 15.950.000 μετοχές. Οι αγορές ιδίων μετοχών θα πραγματοποιούνται εφόσον κατά περίπτωση θα κρίνονται πιο συμφέρουσες από άλλες προσφερόμενες επενδυτικές δυνατότητες και θα το επιτρέπουν τα διαθέσιμα κεφάλαια της Εταιρείας για τους οριζόμενους στον Κανονισμό 2273/2003 της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στην απόφαση 1/503/13.03.2009 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σκοπούς. Το προτεινόμενο πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών θα ολοκληρωθεί σε εικοσιτέσσερις μήνες από τη λήψη απόφασης από τη Γενική Συνέλευση, ήτοι το αργότερο μέχρι και 19.04.2017, και θα πραγματοποιηθεί με ανώτατη τιμή αγοράς το ποσό των 13,00 ευρώ ανά μετοχή και κατώτατη τιμή αγοράς εκάστης μετοχής ίση με την ονομαστική της αξία, ήτοι 0,30 ευρώ ανά μετοχή.

Κατά τη διάρκεια του έτους 2015, η Εταιρεία προέβη σε αγορά 406.542 ιδίων μετοχών.

9. Σημαντικές συμφωνίες που έχει συνάψει η Εταιρεία που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα των συμφωνιών αυτών

Δεν υφίσταται συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

10. Κάθε συμφωνία που η Εταιρεία έχει συνάψει με τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, η οποία προβλέπει αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμό της θητείας ή της απασχόλησης τους εξαιτίας της δημόσιας πρότασης

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης. Οι σχηματισμένες προβλέψεις για αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία του προσωπικού της Εταιρείας, ανήλθαν την 31.12.2015 στο ποσό των € 932 χιλ. (του Ομίλου € 1.036 χιλ.).

Περιστέρι, 24 Μαρτίου 2016

Kamil Ziegler

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου & Διευθύνων Σύμβουλος

III. Ετήσιες οικονομικές καταστάσεις

Οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31.12.2015 της ΟΠΑΠ Α.Ε. (η «Εταιρεία») και του Ομίλου εταιρειών ΟΠΑΠ Α.Ε. (ο «Όμιλος») εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΟΠΑΠ Α.Ε. στις 24.03.2016 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στη διεύθυνση διαδικτύου της Εταιρείας www.orap.gr καθώς και στο διαδικτυακό τόπο του Χ.Α. όπου και θα παραμείνουν στη διάθεση του επενδυτικού κοινού για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε ετών από την ημερομηνία της συντάξεως και δημοσιοποίησής τους.

Επισημαίνεται ότι τα δημοσιευθέντα συνοπτικά οικονομικά στοιχεία και πληροφορίες που προκύπτουν από τις Οικονομικές Καταστάσεις στοχεύουν στο να παράσχουν στον αναγνώστη μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση, την οικονομική θέση και τα συνολικά έσοδα του Ομίλου και της Εταιρείας, αλλά δεν παρέχουν την ολοκληρωμένη εικόνα της οικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων των χρηματοοικονομικών επιδόσεων και των ταμειακών ροών της Εταιρείας και του Ομίλου σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ).

Οι ελεγκτές των ατομικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ΟΠΑΠ Α.Ε. για τις χρήσεις που έληξαν την 31.12.2015 και την 31.12.2014 είναι η ελεγκτική εταιρεία KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε..

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε.

Έκθεση επί των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε. (η «Εταιρεία») που αποτελούνται από την ατομική και ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2015, τις ατομικές και ενοποιημένες Καταστάσεις Συνολικού Εισοδήματος, Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα της Ελεγκτικής. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και να διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης του κινδύνου ουσιώδους ανακρίβειας των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν ακριβοδίκαια την οικονομική θέση της ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αναφορά επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Θεμάτων

- (α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 3δ του άρθρου 43α του Κ.Ν. 2190/1920.
- (β) Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις συνημμένες ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 37, 43α (παρ. 3α) και 108 του Κ.Ν. 2190/1920.

Αθήνα, 30 Μαρτίου 2016

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
ΑΜ ΣΟΕΑ 114

Νικόλαος Βουνισέας, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΑ 18701

1. Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Της 31 Δεκεμβρίου 2015 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Σημ.	31.12.2015	31.12.2014 * Αναμορφωμένο	31.12.2015	31.12.2014
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	11.1	301.695	297.418	231.115	198.455
Αποθέματα	11.2	4.166	2.976	280	0
Απαιτήσεις	11.3	55.234	92.250	23.391	72.523
Λοιπά στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού	11.4	<u>28.817</u>	<u>16.730</u>	<u>17.630</u>	<u>15.020</u>
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού		389.913	409.375	272.416	285.998
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ασώματες ακινητοποιήσεις	11.5	1.222.987	1.269.998	1.063.227	1.087.569
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	11.6	56.238	44.205	32.861	27.089
Επενδύσεις σε ακίνητα	11.7	1.398	1.540	1.398	1.540
Υπεραξία	11.8	14.183	14.183	0	0
Επενδύσεις σε θυγατρικές	11.9	0	0	147.604	182.104
Επενδύσεις σε συγγενείς	11.10	11.225	9.732	0	0
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις από πελάτες	11.3	112	527	112	527
Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	11.11	2.962	3.177	24.912	31.114
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	11.12	<u>9.815</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Σύνολο μη κυκλοφορούντος ενεργητικού		<u>1.318.920</u>	<u>1.343.362</u>	<u>1.270.114</u>	<u>1.329.943</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		1.708.833	1.752.737	1.542.530	1.615.940
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια	11.14	32.097	1	2.097	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	11.13	127.091	170.353	52.562	120.731
Φόροι	11.15	129.942	178.228	119.724	165.980
Λοιπές υποχρεώσεις	11.16	<u>35.853</u>	<u>109.301</u>	<u>23.441</u>	<u>100.116</u>
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		324.984	457.883	197.824	386.827
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια	11.14	115.000	0	115.000	0
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	11.12	0	1.284	3.493	6.699
Προγράμματα παροχών προσωπικού	11.17	1.036	847	932	745
Προβλέψεις	11.18	59.061	51.316	57.591	49.133
Άλλες μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	11.19	<u>5.926</u>	<u>6.343</u>	<u>5.409</u>	<u>5.875</u>
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		181.022	59.790	182.425	62.452

Ίδια κεφάλαια

Μετοχικό κεφάλαιο	11.20	95.700	95.700	95.700	95.700
Αποθεματικά	11.22	48.773	48.474	48.474	48.474
Ίδιες μετοχές	11.21	-2.719	0	-2.719	0
Κέρδη εις νέον		1.020.068	1.023.525	1.020.827	1.022.488
Δικαιώματα μειοψηφίας	11.23	<u>41.005</u>	<u>67.365</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		<u>1.202.827</u>	<u>1.235.064</u>	<u>1.162.282</u>	<u>1.166.661</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		1.708.833	1.752.737	1.542.530	1.615.940

* Τα ποσά της χρήσης 2014 είναι αυτά που προέκυψαν μετά την αναμόρφωση των Οικονομικών Καταστάσεων λόγω υιοθέτησης του ΔΛΠ 3, σχετικά με την οριστικοποίηση του ποσού της υπεραξίας που προκύπτει από την εξαγορά της θυγατρικής εταιρείας PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε. (βλέπε σημείωση 6.3 του παρόντος για περισσότερες πληροφορίες).

Οι συνημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 64 έως 145 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Οικονομικών Καταστάσεων.

2. Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

Της 31 Δεκεμβρίου 2015 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ πλην των κερδών ανά μετοχή)

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01-31.12.2015	01.01-31.12.2014	01.01-31.12.2015	01.01-31.12.2014
Μικτές εισπράξεις από παιχνίδια		4.257.317	4.259.072	3.603.419	3.759.713
Η Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος για τις ανωτέρω Μικτές εισπράξεις από παιχνίδια είναι η ακόλουθη:					
Καθαρά έσοδα προ εισφορών	10	1.399.671	1.377.679	1.167.601	1.202.529
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	11.25	-411.964	-404.535	-350.420	-359.879
Προμήθειες πρακτόρων	11.26	<u>-362.369</u>	<u>-359.653</u>	<u>-300.984</u>	<u>-313.184</u>
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια		625.339	613.491	516.197	529.467
Άλλα λειτουργικά έσοδα	11.27	128.662	23.736	43.413	28.878
Λειτουργικά έξοδα					
Κόστος μισθοδοσίας	11.28	-46.098	-58.571	-41.370	-43.331
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	11.29	-69.468	-78.904	-50.746	-66.190
Άλλα λειτουργικά έξοδα	11.30	<u>-261.332</u>	<u>-153.228</u>	<u>-128.082</u>	<u>-120.289</u>
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA)		377.103	346.524	339.413	328.534
Αποσβέσεις και απομείωση αξίας παγίου		<u>-74.332</u>	<u>-50.321</u>	<u>-39.995</u>	<u>-39.180</u>
Λειτουργικό αποτέλεσμα		302.770	296.203	299.418	289.355
Χρηματοοικονομικά έσοδα	11.31	1.732	3.786	890	2.504
Χρηματοοικονομικά έξοδα	11.31	-6.400	-2.192	-4.287	-1.351
Λοιπά χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα)	11.10/11.24	<u>1.490</u>	<u>7.782</u>	<u>5.640</u>	<u>6.769</u>
Κέρδη προ φόρων		299.592	305.579	301.661	297.277
Φόρος εισοδήματος	11.32	-100.835	-105.878	-93.787	-101.286
Αναβαλλόμενος φόρος	11.32	<u>11.143</u>	<u>-477</u>	<u>3.217</u>	<u>-2.728</u>
Κέρδη μετά φόρων		209.901	199.224	211.091	193.262
Ιδιοκτήτες μητρικής		210.719	194.998	211.091	193.262
Δικαιώματα μειοψηφίας		-819	4.226	0	0

Λοιπά συνολικά έσοδα – κονδύλια τα οποία δε θα επανακατηγοριοποιηθούν στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος

Αναλογιστικά κέρδη	11.17	51	740	37	662
Αναβαλλόμενος φόρος	11.32	<u>-15</u>	<u>-192</u>	<u>-11</u>	<u>-172</u>
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά φόρων		37	548	26	490
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά φόρων		209.937	199.772	211.116	193.752
Ιδιοκτήτες μητρικής		210.755	195.548	211.116	193.752
Δικαιώματα μειοψηφίας		-817	4.224	0	0
Βασικά και απομειωμένα κέρδη (μετά φόρων) ανά μετοχή σε €	11.33	0,6609	0,6113	0,6621	0,6058

Οι συνημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 64 έως 145 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Οικονομικών Καταστάσεων.

3. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

3.1. Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Της 31 Δεκεμβρίου 2015 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

ΟΜΙΛΟΣ	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά	Ίδιες μετοχές	Κέρδη εις νέον	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2014	95.700	59.633	0	969.949	0	1.125.283
Συνολικά συγκεντρωτικά έσοδα περιόδου 01.01-31.12.2014	0	0	0	195.548	4.223	199.771
Διανομή αποθεματικών	0	-11.160	0	2.120	0	-9.039
Δικαιώματα μειοψηφίας	0	0	0	0	63.142	63.142
Μερίσματα πληρωθέντα / προς διανομή	0	0	0	-144.092	0	-144.092
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014 (* Αναμορφωμένο)	95.700	48.474	0	1.023.525	67.365	1.235.064
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015	95.700	48.474	0	1.023.525	67.365	1.235.064
Συνολικά συγκεντρωτικά έσοδα περιόδου 01.01-31.12.2015	0	0	0	210.755	-817	209.937
Αγορά ιδίων μετοχών	0	0	-2.719	0	0	-2.719
Αποθεματικά θυγατρικών εταιρειών	0	299	0	-299	0	0
Απόκτηση δικαιωμάτων μειοψηφίας θυγατρικής εταιρείας	0	0	0	-655	-294	-950
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής εταιρείας	0	0	0	-479	-236	-715
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής εταιρείας	0	0	0	0	-21.452	-21.452
Παροχές σε μετοχές	0	0	0	884	0	884
Μερίσματα πληρωθέντα	0	0	0	-213.662	-3.560	-217.222
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	95.700	48.773	-2.719	1.020.068	41.005	1.202.827

* Τα ποσά της χρήσης 2014 είναι αυτά που προέκυψαν μετά την αναμόρφωση των Οικονομικών Καταστάσεων λόγω υιοθέτησης του ΔΛΠ 3, σχετικά με την οριστικοποίηση του ποσού της υπεραξίας που προκύπτει από την εξαγορά της θυγατρικής εταιρείας PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε. (βλέπε σημείωση 6.3 του παρόντος για περισσότερες πληροφορίες).

3.2. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων της ΟΠΑΠ Α.Ε.

Της 31 Δεκεμβρίου 2015 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά	Ίδιες μετοχές	Κέρδη εις νέον	Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2014	95.700	59.633	0	970.708	1.126.041
Συνολικά συγκεντρωτικά έσοδα περιόδου 01.01-31.12.2014	0	0	0	193.752	193.752
Διανομή αποθεματικών	0	-11.160	0	2.120	-9.039
Μερίσματα πληρωθέντα	0	0	0	-144.092	-144.092
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014	95.700	48.474	0	1.022.488	1.166.661
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015	95.700	48.474	0	1.022.488	1.166.661
Συνολικά συγκεντρωτικά έσοδα περιόδου 01.01-31.12.2015	0	0	0	211.116	211.116
Αγορά ιδίων μετοχών	0	0	-2.719	0	-2.719
Παροχές σε μετοχές	0	0	0	884	884
Μερίσματα πληρωθέντα	0	0	0	-213.661	-213.661
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	95.700	48.474	-2.719	1.020.827	1.162.282

Οι συνημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 64 έως 145 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Οικονομικών Καταστάσεων.

4. Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Της 31 Δεκεμβρίου 2015 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Σημ.	01.01- 31.12.2015	01.01-31.12.2014 * Αναμορφωμένο	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2014
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ					
Κέρδη προ φόρων		299.592	305.579	301.661	297.277

Προσαρμογή για:

Αποσβέσεις		59.310	50.321	39.995	39.180
Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	11.30	4.666	-1.587	-2.245	-7.915
Προγράμματα παροχών προσωπικού	11.17/11.28	1.174	868	1.114	795
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις		220	-684	0	372
Άλλες προβλέψεις		9.128	1.314	9.100	1.106
Απομείωση αξίας ασώματων ακινητοποιήσεων	11.5	15.021	0	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές		2	-7	2	-7
Αναστροφή απομείωσης από επιμέτρηση αξίας συγγενών	11.10	-893	-7.462	0	0
Κέρδη από συγγενείς	11.10	-600	-330	0	0
Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες		-202	41	5	41
Άλλα μη ταμειακά στοιχεία		0	0	1.973	0
Σύνολο		387.418	348.053	351.604	330.849

Μεταβολές στο κεφάλαιο κίνησης

Αύξηση αποθεμάτων		-1.191	-724	-280	0
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων		26.609	-41.417	48.194	-30.782
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)		-59.424	73.988	-83.503	27.722
(Μείωση) / αύξηση φόρων πληρωθέντων		-6.999	-24.887	-4.172	9.394
Σύνολο		346.413	355.013	311.844	337.183
Τόκοι έξοδα πληρωθέντα		-5.524	-1.725	-3.467	-1.618
Φόροι εισοδήματος πληρωθέντες		-142.454	-68.783	-135.743	-68.125
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		198.436	284.505	172.634	267.440

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Είσπραξη από πώληση ενσώματων και ασώματων παγίων στοιχείων		321	6	32	6
Επιπλέον αντίτιμο για την εξαγορά θυγατρικής		-1.090	0	0	0
(Αύξηση) / μείωση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής		0	-8.326	34.500	-8.750

Εκροή για ασώματες ακινητοποιήσεις	11.5	-11.672	-10.083	-2.934	-7.650
Εκροή για ενσώματες ακινητοποιήσεις	11.6	-27.977	-8.499	-18.385	-7.431
Μερίσματα από θυγατρικές	11.10/11.24	0	0	5.640	6.769
Τόκοι έσοδα εισπραχθέντα		1.350	3.297	532	2.016
Αύξηση ταμειακών διαθεσίμων λόγω αλλαγής μεθόδου ενοποίησης της Ελληνικά Λαχεία Α.Ε. και πρώτης ενοποίησης της PAYZONE Α.Ε.		<u>0</u>	<u>56.455</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		-39.067	32.850	19.385	-15.041
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ					
Εισπράξεις από δάνεια	11.14	147.096	85.001	117.097	70.000
Πληρωμές δόσεων δανείων		0	-266.751	0	-236.750
Αγορά ιδίων μετοχών	11.21	-2.719	0	-2.719	0
Πληρωμές τόκων χρηματοδοτικών μισθώσεων		-1	0	0	0
Πληρωμές κεφαλαίου χρηματοδοτικών μισθώσεων		-4	-437	0	0
Πληρωμή φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου		-715	0	0	0
Επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	11.23	-21.452	0	0	0
Μερίσματα πληρωθέντα		<u>-277.298</u>	<u>-79.811</u>	<u>-273.738</u>	<u>-79.811</u>
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		<u>-155.093</u>	<u>-261.998</u>	<u>-159.359</u>	<u>-246.561</u>
Καθαρή αύξηση διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων		4.276	55.357	32.660	5.838
Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	11.1	297.418	242.061	198.455	192.617
Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	11.1	301.695	297.418	231.115	198.455

* Τα ποσά της χρήσης 2014 είναι αυτά που προέκυψαν μετά την αναμόρφωση των Οικονομικών Καταστάσεων λόγω υιοθέτησης του ΔΛΠ 3, σχετικά με την οριστικοποίηση του ποσού της υπεραξίας που προκύπτει από την εξαγορά της θυγατρικής εταιρείας PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε. (βλέπε σημείωση 6.3 του παρόντος για περισσότερες πληροφορίες).

Οι συνημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 64 έως 145 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Οικονομικών Καταστάσεων.

5. Πληροφορίες για την Εταιρεία και τον Όμιλο

5.1. Γενικές πληροφορίες

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. (η “Εταιρεία” ή “μητρική εταιρεία”) ιδρύθηκε το 1958 ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, ανασυστάθηκε σε ανώνυμη εταιρεία το 1999 με έδρα την Ελλάδα και η τήρηση των λογιστικών βιβλίων ως ανώνυμης εταιρείας ξεκίνησε το 2000. Έδρα της Εταιρείας, η οποία αποτελεί και το βασικό τόπο διεξαγωγής των εργασιών της είναι η Λεωφόρος Κηφισού 62, 121 32 Περιστέρι, Ελλάδα. Οι μετοχές της ΟΠΑΠ Α.Ε. είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Ο όμιλος ΟΠΑΠ (ο “Όμιλος”), πέραν της μητρικής εταιρείας, περιλαμβάνει και τις εταιρείες στις οποίες η ΟΠΑΠ Α.Ε., είτε άμεσα είτε έμμεσα, ασκεί έλεγχο (σημείωση 8 Δομή του Ομίλου).

Οι Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31.12.2015 (συμπεριλαμβανομένων και των συγκριτικών στοιχείων της χρήσεως που έληξε την 31.12.2014) εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 24.03.2016 και υπόκεινται σε έγκριση από τη Γενική Συνέλευση.

5.2. Φύση δραστηριοτήτων

Στις 13.10.2000 η Εταιρεία απέκτησε από το Ελληνικό Δημόσιο το 20ετές αποκλειστικό δικαίωμα διεξαγωγής, διαχείρισης, οργάνωσης και λειτουργίας συγκεκριμένων αριθμολαχείων και παιχνιδιών πρόγνωσης αθλητικών γεγονότων, με κάθε πρόσφορο μέσο που διατίθεται από την τρέχουσα τεχνολογία, έναντι τιμήματος € 322.817 χιλ.. Η Εταιρεία απέκτησε επίσης, το αποκλειστικό δικαίωμα εκμετάλλευσης και διαχείρισης οποιουδήποτε νέου παιχνιδιού πρόγνωσης αθλητικών γεγονότων στην Ελλάδα, καθώς και το δικαίωμα πρώτης προτίμησης για κάθε νέο παιχνίδι που θα επιτραπεί με Νόμο. Ο αριθμός των παιχνιδιών αυξήθηκε σταδιακά με την πάροδο του χρόνου και περιλαμβάνει επί του παρόντος 13 παιχνίδια. Το παραπάνω αποκλειστικό δικαίωμα της Εταιρείας έχει επεκταθεί για μια περίοδο 10 ετών, δηλαδή μέχρι τις 12.10.2030 έναντι, (α) εφάπαξ ποσού € 375.000 χιλ. και (β) για το διάστημα από 13.10.2020 έως 12.10.2030, καταβολή ποσοστού 5% επί των καθαρών εσόδων που απορρέουν από τα εν λόγω παιχνίδια στην Ελληνική Δημοκρατία.

Ως εκ τούτου, η Εταιρεία κατέχει το αποκλειστικό δικαίωμα διεξαγωγής, διαχείρισης, οργάνωσης και λειτουργίας, με κάθε πρόσφορο μέσο, έξι αριθμολαχείων (ΤΖΟΚΕΡ, ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΤΟ, EXTRA 5, SUPER 3 και ΚΙΝΟ), τριών παιχνιδιών αθλητικών και λοιπών στοιχηματισμών (ΠΡΟΠΟ, ΠΡΟΠΟΓΚΟΛ και ΣΤΟΙΧΗΜΑ [το οποίο περιλαμβάνει τα MONITOR GAMES και το GO LUCKY]), δύο νέων τυχερών παιχνιδιών (BINGO και SUPER 4) καθώς επίσης και των παιχνιδιών "Προγνωστικά Αγώνων Καλαθοσφαίρισης" και "Προγνωστικά Αγώνων Ομαδικών Αθλημάτων" (τα τελευταία τέσσερα παιχνίδια δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη).

Σύμβαση Παραχώρησης

Στις 15.12.2000, η ΟΠΑΠ Α.Ε. σύναψε 20ετή σύμβαση παραχώρησης με το Ελληνικό Δημόσιο, σύμφωνα με την οποία η ΟΠΑΠ Α.Ε. έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να λειτουργεί, να οργανώνει και να διαχειρίζεται με κάθε πρόσφορο μέσο που διατίθεται από την τρέχουσα τεχνολογία, λαχεία και παιχνίδια αθλητικού στοιχήματος. Η σύμβαση επεκτάθηκε με την ολοκληρωμένη Προσθήκη το Νοέμβριο 2011 μέχρι τις 12.10.2030 εκτός από το σχετικό δικαίωμα για τη διαδικτυακή διαχείριση του ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ με τις παραλλαγές του, MONITOR GAMES και GO LUCKY, για τα οποία η ΟΠΑΠ έχει διαδικτυακή αποκλειστικότητα έως τις 12.10.2020. Σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης παραχώρησης, η ΟΠΑΠ Α.Ε. είναι κάτοχος αποκλειστικού δικαιώματος εκμετάλλευσης και διαχείρισης οποιουδήποτε νέου παιχνιδιού πρόγνωσης αθλητικών γεγονότων στην Ελλάδα, καθώς και το δικαίωμα της πρώτης προτίμησης για το δικαίωμα εκμετάλλευσης για κάθε νέο παιχνίδι, που σε περίπτωση που η ελληνική νομοθεσία προβλέψει την αποκλειστική διεξαγωγή αυτού του παιχνιδιού βάσει κανονισμού της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων.

Άδεια χρήσης VLTs

Το Νοέμβριο του 2011, χορηγήθηκε στην ΟΠΑΠ Α.Ε. άδεια για την εγκατάσταση και εκμετάλλευση 35.000 παιγνιομηχανημάτων εντός της Ελληνικής επικράτειας. Σύμφωνα με τους όρους της άδειας, η ΟΠΑΠ Α.Ε. έχει ήδη προκαταβάλει ποσό € 16.000 ανά VLT (ήτοι, € 560 εκ. σύνολο). Η ΟΠΑΠ Α.Ε. το 2011 κατέβαλε € 474 εκ. με τα υπολειπόμενα € 86 εκ. να έχουν καταβληθεί το Νοέμβριο του 2013. Από τα 35.000 VLTs, τα 16.500 θα εγκατασταθούν και θα λειτουργήσουν από το εταιρικό δίκτυο ενώ, για τα 18.500 θα διεξαχθεί διαγωνισμός διαχείρισης από λοιπούς αναδόχους.

Ελληνικά Λαχεία

Η ΟΠΑΠ Α.Ε., μέσω της πλήρως ελεγχόμενης θυγατρικής της, ήταν επικεφαλής της κοινοπραξίας των εταιρειών ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, Lottomatica Giochi e Partecipazioni S.r.l., Intralot Lotteries Limited και Scientific Games Global Gaming S.a r.l., η οποία ανακηρύχθηκε νικήτρια στο διαγωνισμό για την από 30.07.2013 παραχώρηση 12ετούς αποκλειστικής άδειας λειτουργίας και διαχείρισης των Κρατικών Λαχείων και του Στιγμιαίου Λαχείου (ΣΚΡΑΤΣ) στην Ελληνική επικράτεια, η οποία περιλαμβάνει το Εθνικό Λαχείο, το Λαϊκό Λαχείο, το Ευρωπαϊκό Λαχείο, το Στιγμιαίο Λαχείο (ΣΚΡΑΤΣ), το Στεγαστικό Λαχείο και το Πρωτοχρονιάτικο Λαχείο. Η κοινοπραξία έχει καταβάλλει αμοιβή ύψους € 190 εκ. Επιπροσθέτως η κοινοπραξία θα καταβάλει 30% του μικτού εσόδου (GGR) της εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. στο κράτος (με εξαίρεση το Πρωτοχρονιάτικο Λαχείο). Σε κάθε περίπτωση το ποσό αυτό δε θα πρέπει να είναι μικρότερο από € 30 εκ. για τον πρώτο χρόνο λειτουργίας και € 50 εκ. για τα επόμενα έντεκα (11) χρόνια (σύνολο € 580 εκ. καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης). Η εταιρεία ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD κατέχει το 67% του καταβληθέντος μετοχικού κεφαλαίου της κοινοπραξίας.

Δίκτυο διανομής

Οι δραστηριότητες του Ομίλου της ΟΠΑΠ προσφέρονται μέσω ενός διευρυμένου online και συμβατικού δικτύου πωλήσεων, με 10.351 σημεία διανομής εντός Ελληνικής επικράτειας (περιλαμβάνει σημεία πώλησης της ΟΠΑΠ Α.Ε. και της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.) και 192 σημεία διανομής στην Κύπρο (πρακτορεία ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD και ΟΠΑΠ SPORTS LTD).

Επιτροπή Εποπτείας

Η Τριμελής Επιτροπή Εποπτείας η οποία καθορίζεται από το πρωτογενές δίκαιο και θα παρακολουθεί τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΟΠΑΠ Α.Ε. για να εξασφαλίσει ότι η ΟΠΑΠ Α.Ε., οι πράκτορες και οι ανάδοχοι (οι σχετικοί με τα παιγνιομηχανήματα) θα συμμορφώνονται με την ισχύουσα νομοθεσία και θα τηρούν τις συμβατικές υποχρεώσεις της ΟΠΑΠ Α.Ε. προς το Ελληνικό Δημόσιο. Η Επιτροπή Εποπτείας ελέγχει την ΟΠΑΠ Α.Ε. ώστε να διασφαλίζεται: Η συμμόρφωσή της με τους όρους της Σύμβασης Παραχώρησης, της άδειας χρήσης VLTs και της νομοθεσίας τυχερών παιχνιδιών, η προστασία των καταναλωτών από τον εθισμό και την εγκληματικότητα που σχετίζεται με τα τυχερά παιχνίδια, η προστασία των ανηλίκων και άλλων ευάλωτων ομάδων, η αξιοπιστία των παιχνιδιών και η πληρωμή των κερδών στους νικητές, η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η πληρωμή των φόρων και των εισφορών που οφείλονται στο Ελληνικό Δημόσιο. Το Δ.Σ. της ΟΠΑΠ Α.Ε. (ή τα λοιπά πρόσωπα με σχετική εξουσιοδότηση στη λήψη αποφάσεων εκ μέρους της) θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής Εποπτείας όλα τα σχετικά κείμενα προτάσεων, αποφάσεων ή άλλων εγγράφων πριν από κάθε λήψη απόφασης. Η ΟΠΑΠ Α.Ε. υποχρεούται να απέχει από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης ή τη σύναψη οποιασδήποτε σύμβασης για την οποία η Επιτροπή Εποπτείας έχει εκφράσει τις ενστάσεις της. Η Επιτροπή Εποπτείας θα ενημερώνει αμέσως την Ε.Ε.Ε.Π. εάν κρίνει ότι η ΟΠΑΠ Α.Ε. πρόκειται να παραβιάσει τις συμβατικές της υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο ή την ισχύουσα νομοθεσία. Η Ε.Ε.Ε.Π. θα αποφανθεί για κάθε διαφωνία μεταξύ της ΟΠΑΠ Α.Ε. και της Επιτροπής Εποπτείας. Τέλος, σύμφωνα με το Ν. 4141/2013, τα μέλη της Επιτροπής Εποπτείας διορίζονται με τριετή θητεία και τα σημερινά μέλη θα παραμείνουν στη θέση τους για τρία έτη από τη δημοσίευση του αρχικού διορισμού τους από τον αρμόδιο Υπουργό (απόφαση 07274_Χ/2012 του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 31.08.2012).

Μετά από αυτό, θα πρέπει να διορίζονται με απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π. και θα αποτελούνται από ένα τακτικό μέλος της Ε.Ε.Ε.Π. και δύο μέλη που θα επιλεγούν σύμφωνα με τους όρους, προϋποθέσεις και τις διαδικασίες που προβλέπονται στον Κανονισμό Λειτουργίας και Ελέγχου Παιγνίων.

Δημοφιλέστερα παιχνίδια

KINO

Το KINO είναι ένα σταθερής απόδοσης αριθμολαχείο που εισήχθη στην αγορά το 2003 και είναι ένα από τα πιο δημοφιλή παιχνίδια της ΟΠΑΠ Α.Ε.. Το παιχνίδι βασίζεται σε κληρώσεις που

πραγματοποιούνται κάθε πέντε (5) λεπτά εντός του ωραρίου του παιχνιδιού και είναι διαθέσιμο 13 ώρες ημερησίως. Το KINO διατίθεται σε όλα τα πρακτορεία, επιλέγοντας από ένα (1) έως δώδεκα (12) αριθμούς σε σύνολο ογδόντα (80) αριθμών. Η ελάχιστη τιμή για μία κλήρωση KINO είναι € 0,50 (ευρώ) και το μεγαλύτερο χρηματικό ποσό που μπορεί να διανεμηθεί στη μεγάλη κατηγορία είναι € 1 εκ.. Το KINO έχει payout στόχο 70%.

ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ

Το ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ (επίγειο και on-line) εισήχθη το 2000 και περιλαμβάνει στοιχηματισμό σε διάφορα αθλητικά γεγονότα με κυρίαρχο το ποδόσφαιρο. Καθώς το ΣΤΟΙΧΗΜΑ είναι σταθερής απόδοσης αθλητικό στοιχηματικό παιχνίδι, η ΟΠΑΠ βασίζεται στην διεξαγωγή αθλητικών γεγονότων τα οποία περιλαμβάνονται σε κουπόνι. Η ΟΠΑΠ έχει αναλάβει τη διαχείριση κινδύνου για το ΣΤΟΙΧΗΜΑ από το 2007.

6. Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και Ομίλου έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά έχουν αναπτυχθεί και δημοσιευθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, και την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern).

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί τη χρήση λογιστικών εκτιμήσεων. Επίσης, απαιτεί την κρίση της Διοίκησης κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου. Οι περιπτώσεις οι οποίες περιλαμβάνουν μεγαλύτερο βαθμό κρίσης και πολυπλοκότητας ή οι περιπτώσεις όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις είναι σημαντικές για τις οικονομικές καταστάσεις, περιλαμβάνονται στη σημείωση 6.2.

Οι βασικές λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31.12.2015, είναι ίδιες με αυτές που ακολουθήθηκαν κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31.12.2014 και περιγράφονται σε αυτές.

Όπου ήταν αναγκαίο, τα συγκριτικά στοιχεία έχουν αναταξινομηθεί για να συμφωνούν με τυχόν αλλαγές στην παρουσίαση των στοιχείων της παρούσας χρήσης.

Τα ποσά των οικονομικών καταστάσεων απεικονίζονται σε χιλιάδες ευρώ, εκτός αν ρητά αναφέρεται διαφορετικά.

Τα ποσά που εμπεριέχονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις έχουν στρογγυλοποιηθεί σε χιλιάδες ευρώ. Διαφορές που τυχόν παρουσιάζονται μεταξύ των κονδυλίων στις οικονομικές καταστάσεις και των αντίστοιχων κονδυλίων στις σημειώσεις οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

6.1. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί και είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικές για περιόδους που ξεκινούν την τρέχουσα χρήση

ΔΛΠ 19 Αναθεωρημένο (Τροποποίηση) «Παροχές σε Εργαζομένους»

Η περιορισμένου σκοπού τροποποίηση εφαρμόζεται σε εισφορές των εργαζομένων ή τρίτων μερών στα προγράμματα καθορισμένων παροχών και απλοποιούν την λογιστικοποίηση των εισφορών όταν είναι ανεξάρτητες του αριθμού των ετών που παρέχεται η εργασία, για παράδειγμα, εισφορές εργαζομένων που υπολογίζονται βάσει ενός σταθερού ποσοστού του μισθού.

Βελτιώσεις Διεθνών Λογιστικών Προτύπων: Κύκλος 2010-2012, Κύκλος 2011-2013

Στα πλαίσια του προγράμματος των ετήσιων βελτιώσεων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το Συμβούλιο εξέδωσε, την 12.12.2013, μη επείγουσες αλλά απαραίτητες τροποποιήσεις σε επιμέρους πρότυπα.

Δεν υπάρχει επίδραση στα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας από την εφαρμογή αυτών των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους

Η Εταιρεία κρίνει ότι δεν αναμένεται κάποια σημαντική επίπτωση από την μελλοντική εφαρμογή των Προτύπων και Διερμηνειών αυτών.

ΔΠΧΑ 11 (Τροποποίηση) «Από κοινού Συμφωνίες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016).

Αυτή η τροποποίηση απαιτεί από έναν επενδυτή να εφαρμόσει την μέθοδο της εξαγοράς όταν αποκτά συμμετοχή σε μία από κοινού δραστηριότητα η οποία αποτελεί μία 'επιχείρηση'.

Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 1 «Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων»: Πρωτοβουλία (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016).

Αυτή η τροποποίηση στο ΔΛΠ 1 αναφέρεται στα πλαίσια του έργου που έχει αναλάβει το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων για να αναλύσει τις δυνατότητες βελτίωσης των γνωστοποιήσεων στις οικονομικές καταστάσεις που συντάσσονται βάσει των ΔΠΧΠ.

ΔΛΠ 16 και ΔΛΠ 38 (Τροποποιήσεις) «Διευκρίνιση των Επιτρεπτών Μεθόδων Απόσβεσης και Απομείωσης» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016).

Αυτές οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι η χρήση μεθόδων βασισμένων στα έσοδα δεν είναι κατάλληλες για τον υπολογισμό των αποσβέσεων ενός περιουσιακού στοιχείου και επίσης διευκρινίζουν πως τα έσοδα δεν θεωρούνται κατάλληλη βάση επιμέτρησης της ανάλωσης των οικονομικών οφελών που ενσωματώνονται σε ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο. Αυτές οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 16 «Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις» και του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 41 «Γεωργία»: Φυτά που φέρουν καρπούς (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016).

Το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στα ΔΛΠ 16 και 41 με την οποία αποσαφηνίζεται ότι τα φυτά που φέρουν καρπούς, πρέπει να λογιστικοποιούνται βάσει του ΔΛΠ 16 και όχι βάσει του ΔΛΠ 41.

ΔΛΠ 27 (Τροποποίηση) «Εταιρικές οικονομικές καταστάσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016).

Αυτή η τροποποίηση επιτρέπει στις οικονομικές οντότητες να χρησιμοποιούν την μέθοδο της καθαρής θέσης προκειμένου να λογιστικοποιήσουν τις επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς εταιρείες στις εταιρικές τους οικονομικές καταστάσεις και επίσης διευκρινίζει τον ορισμό των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016).

Οι παρακάτω τροποποιήσεις περιγράφουν τις σημαντικότερες αλλαγές που υπεισέρχονται σε τέσσερα ΔΠΧΑ ως επακόλουθο των αποτελεσμάτων του κύκλου 2012-2014 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του ΣΔΛΠ.

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» και μεταγενέστερες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 7 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018).

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών που εφαρμόζεται σήμερα. Επίσης καθιερώνει μία προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο τρέχον μοντέλο του ΔΛΠ 39. Το πρότυπο δεν έχει ακόμα υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018).

Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών. Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 10 «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις», του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 12 «Γνωστοποιήσεις περί συμμετοχών σε άλλες εταιρίες» και του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 28 «Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες»: Εφαρμογή της εξαίρεσης σύνταξης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων » (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016).

Το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στα ανωτέρω πρότυπα με την οποία αποσαφηνίζει ότι η εξαίρεση που παρέχεται στα ΔΠΧΠ 10 και ΔΛΠ 28, αναφορικά με τη σύνταξη ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσεως αντίστοιχα, ισχύει και για τις εταιρίες που είναι θυγατρικές μιας εταιρείας επενδύσεων, η οποία αποτιμά τις θυγατρικές της στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 10. Επίσης, με την ανωτέρω τροποποίηση αποσαφηνίζεται ότι οι απαιτήσεις γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΠ 12 έχουν εφαρμογή στις εταιρίες επενδύσεων οι οποίες αποτιμούν όλες τις θυγατρικές τους εταιρίες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 10 και ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) «Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και μιας συγγενούς εταιρείας ή κοινοπραξίας» (Δεν έχει ακόμη καθοριστεί η ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής).

Οι τροποποιήσεις διευθετούν μία ασυνέπεια μεταξύ των διατάξεων του ΔΠΧΑ 10 και του ΔΛΠ 28 σχετικά με την πώληση ή εισφορά των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και μιας συγγενούς εταιρείας ή κοινοπραξίας. Η βασική συνέπεια των τροποποιήσεων είναι πως αναγνωρίζεται ολόκληρο το κέρδος ή η ζημιά μιας συναλλαγής που περιλαμβάνει μία δραστηριότητα (είτε με τη μορφή μιας θυγατρικής είτε όχι). Μερικό κέρδος ή ζημιά αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν αποτελούν μια δραστηριότητα, ακόμα και αν αυτά τα περιουσιακά στοιχεία έχουν τη μορφή μιας θυγατρικής. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 14: «Αναβαλλόμενοι λογαριασμοί υπό καθεστώς ρύθμισης» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016)

Το νέο πρότυπο πραγματεύεται το λογιστικό χειρισμό και τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται για τους αναβαλλόμενους λογαριασμούς υπό καθεστώς ρύθμισης, η τήρηση και αναγνώριση των οποίων προβλέπεται από τις τοπικές νομοθεσίες όταν μία εταιρεία παρέχει προϊόντα ή υπηρεσίες των οποίων η τιμή ρυθμίζεται από κάποιον κανονιστικό φορέα. Το πρότυπο έχει εφαρμογή κατά την πρώτη υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και μόνο για τις οντότητες που διενεργούν δραστηριότητες που ρυθμίζονται από κάποιο φορέα και που σύμφωνα με τα προηγούμενα λογιστικά πρότυπα αναγνώριζαν τους εν λόγω λογαριασμούς στις οικονομικές τους καταστάσεις. Το ΔΠΧΠ 14 παρέχει, κατ' εξαίρεση, στις οντότητες αυτές τη δυνατότητα να κεφαλαιοποιούν αντί να εξοδοποιούν τα σχετικά κονδύλια. Το πρότυπο δεν έχει ακόμα υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 16: «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019).

Το νέο πρότυπο διαφοροποιεί σημαντικά τη λογιστική των μισθώσεων για τους μισθωτές ενώ στην ουσία διατηρεί τις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΛΠ 17 για τους εκμισθωτές.)

Ο Όμιλος εξετάζει τις ενδεχόμενες επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της εν λόγω τροποποίησης στις οικονομικές του καταστάσεις. Το πρότυπο δεν έχει ακόμα υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 7 «Κατάσταση Ταμειακών Ροών» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017).

Με βάση την τροποποίηση του ΔΛΠ 7 μία εταιρεία καλείται να παρέχει γνωστοποιήσεις οι οποίες βοηθούν τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές εκείνων των υποχρεώσεων των οποίων οι ταμειακές ροές ταξινομούνται στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες στην κατάσταση ταμειακών ροών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 12 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017).

«Φόροι Εισοδήματος»: Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για μη πραγματοποιηθείσες ζημίες. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

6.2. Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές

Η σύνταξη της χρηματοοικονομικής αναφοράς σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί από τη Διοίκηση τη διενέργεια κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών οι οποίες επηρεάζουν τα ποσά του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, όπως επίσης και τις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία της χρηματοοικονομικής αναφοράς καθώς και τα παρουσιαζόμενα ποσά εσόδων και δαπανών κατά τη διάρκεια της παρουσιαζόμενης περιόδου. Τα πραγματικά συνολικά έσοδα μπορεί να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις.

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις συνεχώς αναθεωρούνται και βασίζονται στην ιστορική εμπειρία και άλλες παραμέτρους, συμπεριλαμβανομένων και των εκτιμήσεων για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται εύλογα σύμφωνα με τις περιστάσεις.

6.2.1. Κρίσεις

Κατά τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών της Εταιρείας, κρίσεις, πέραν αυτών που περιλαμβάνουν εκτιμήσεις, διενεργούνται από τη Διοίκηση και οι οποίες επηρεάζουν τα ποσά που αναγνωρίζονται στη χρηματοοικονομική αναφορά. Οι σημαντικότερες κρίσεις σχετίζονται με:

- **την ανακτησιμότητα των εισπρακτέων λογαριασμών**

Η Διοίκηση εξετάζει κατ' έτος την ανακτησιμότητα των κονδυλίων που περιλαμβάνονται στους εισπρακτέους λογαριασμούς, σε συνδυασμό και με εξωτερική πληροφόρηση, (βάσεις δεδομένων αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας πελατών, νομικοί κλπ.) προκειμένου να αποφασίσει για την ανακτησιμότητα των κονδυλίων που περιλαμβάνονται στους εισπρακτέους λογαριασμούς.

- **Ενοποίηση και συμμετοχή σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις**

(βλέπε σημείωση: 7.1)

- **Έσοδο από προμήθεια**

(βλέπε σημείωση: 7.4)

6.2.2. Εκτιμήσεις και παραδοχές

Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις και τις σχετικές γνωστοποιήσεις θα πρέπει να εκτιμηθούν, απαιτώντας από τη Διοίκηση να χρησιμοποιήσει παραδοχές αναφορικά με τις αξίες ή τις συνθήκες οι οποίες δεν μπορούν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά τη στιγμή προετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων. Μία «κρίσιμη λογιστική εκτίμηση» είναι εκείνη που συνδυάζει σημαντικότητα στην απεικόνιση των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης και των αποτελεσμάτων της και απαιτεί από τη Διοίκηση της Εταιρείας πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή σύνθετες κρίσεις, ενώ συχνά υπάρχει ανάγκη εκτιμήσεων σχετικά με την επίδραση γεγονότων τα οποία θεωρούνται ως ενδογενώς αβέβαια. Η Εταιρεία αποτιμά τέτοιες κρίσεις σε μία συνεχή βάση, στηριζόμενη σε ιστορικά στοιχεία και εμπειρία, σε συμβουλές ειδικών, σε τάσεις και μεθόδους οι οποίες θεωρούνται εύλογες σε σχέση με τις περιστάσεις, καθώς και σε προβλέψεις αναφορικά με το πώς αυτές ενδέχεται να μεταβληθούν στο μέλλον. Επίσης, στη σημείωση υπ' αριθ. 7. «Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών», γίνεται αναφορά στις λογιστικές πολιτικές που έχουν επιλεγεί από τις προτεινόμενες αποδεκτές εναλλακτικές.

Κόστος παροχών αποχώρησης

(βλέπε σημείωση: 7.19)

Εκτιμώμενη απομείωση υπεραξίας και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων

(βλέπε σημειώσεις: 7.7 και 7.8)

Φόροι εισοδήματος

(βλέπε σημείωση: 7.16)

Προβλέψεις

(βλέπε σημείωση: 7.17)

Ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις

(βλέπε σημείωση: 7.17)

Συνενώσεις Επιχειρήσεων

(βλέπε σημείωση: 7.1)

Ωφέλιμη ζωή αποσβέσιμων στοιχείων

(βλέπε σημείωση: 7.5 και 7.6)

Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η Διοίκηση χρησιμοποιεί τεχνικές αποτίμησης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων όπου δεν είναι διαθέσιμες τιμές από ενεργό αγορά. Λεπτομέρειες των παραδοχών οι οποίες χρησιμοποιούνται αναλύονται στις σημειώσεις οι οποίες αφορούν σε χρηματοοικονομικά μέσα. Για την εφαρμογή των τεχνικών αποτίμησης, η Διοίκηση χρησιμοποιεί εκτιμήσεις και παραδοχές οι οποίες είναι όσο το δυνατό πιο πιθανά, συνεπείς με τις υπάρχουσες πληροφορίες όπου οι συμμετέχοντες θα χρησιμοποιούσαν ώστε να αποτιμήσουν ένα χρηματοοικονομικό μέσο. Όπου οι πληροφορίες αυτές δεν υπάρχουν, η Διοίκηση χρησιμοποιεί τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις για τις παραδοχές οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν. Οι εκτιμήσεις αυτές είναι πιθανό να διαφέρουν από τις πραγματικές τιμές κατά την ημερομηνία κλεισίματος των οικονομικών καταστάσεων.

6.3. Αναμόρφωση κονδυλίων συγκριτικής οικονομικής πληροφόρησης

Κατά τη χρήση 2014 η ΟΠΑΠ Α.Ε., μέσω της θυγατρικής της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, εξαγόρασε το 90% του μετοχικού κεφαλαίου της PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε. με αρχική εκτίμηση του τιμήματος εξαγοράς στο ποσό € 7.350 και ενός ενδεχόμενου τιμήματος ποσού € 1.725, το οποίο την 31.12.2014 απεικονίζονταν στο κονδύλι των δεσμευμένων καταθέσεων των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Κατά το α' εξάμηνο 2015 το ενδεχόμενο τίμημα οριστικοποιήθηκε στο ποσό € 976, με αποτέλεσμα το συνολικό τίμημα να διαμορφωθεί στο ποσό € 8.326.

Επιπρόσθετα στο α' εξάμηνο 2015 ολοκληρώθηκε η αποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε. κατά την ημερομηνία της εξαγοράς, με αποτέλεσμα να προκύψει αναπροσαρμογή (αύξηση) της εύλογης αξίας της εταιρείας ποσού € 2.763 που κατανέμεται στα ακόλουθα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία:

Πελατειακή βάση	2.585
Συμπληρωματική σύμβαση με τη Paysafe Werkarten Betriebs GmbH	178
Σύνολο	2.763

Βάσει των ανωτέρω προσαρμογών η υπεραξία που προκύπτει από την εξαγορά της PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε. μειώθηκε κατά € 864 από την αρχική προσωρινή αναγνώριση της και υπολογίζεται ως εξής:

Καθαρή θέση (90%)	2.577
Τελικό τίμημα εξαγοράς	8.326
Υπεραξία	5.749

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων», κατά τη διάρκεια της περιόδου επιμέτρησης, ο αποκτών θα προσαρμόσει αναδρομικά τα προσωρινά ποσά που αναγνωρίστηκαν κατά την ημερομηνία απόκτησης ώστε να αντικατοπτρίζουν νέες πληροφορίες που ελήφθησαν για γεγονότα και συνθήκες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία απόκτησης και, εάν ήταν γνωστά, θα είχαν επηρεάσει την επιμέτρηση των ποσών που αναγνωρίστηκαν από εκείνη την ημερομηνία. Ως εκ τούτου οι προσαρμογές των ανωτέρω κονδυλίων έχουν επηρεάσει αναδρομικά τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2014 ως ακολούθως:

ΟΜΙΛΟΣ			
	31.12.2014		
	ΑΝΑΜΟΡΦΩΜΕΝΑ	ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΑ	ΔΙΑΦΟΡΕΣ
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ασώματες ακινητοποιήσεις	1.269.998	1.267.236	2.762
Υπεραξία	14.183	15.047	-864
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.752.737	1.750.838	1.899
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Λοιπές υποχρεώσεις	109.301	108.325	976
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	457.883	456.907	976
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	1.284	566	718
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	59.789	59.071	718
Ίδια κεφάλαια			
Δικαιώματα μειοψηφίας	67.365	67.160	205
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	1.235.064	1.234.859	205
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	1.752.737	1.750.838	1.899

6.4. Αλλαγή στην παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων», η Διοίκηση απαιτείται να επιλέξει την περισσότερο σχετική και αξιόπιστη παρουσίαση των εξόδων. Η σχετική επιλογή εξαρτάται από τη φύση της οντότητας και από τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται.

Τα έξοδα στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος των προηγούμενων χρήσεων είχαν ταξινομηθεί ανάλογα με τη λειτουργία τους. Η Διοίκηση όμως κρίνει ότι η ταξινόμηση ανά φύση δαπάνης παρέχει πιο αξιόπιστη και σχετική πληροφόρηση για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων. Η αναθεωρημένη δομή πιθανολογείται ότι θα συνεχιστεί, έτσι ώστε να μη φθείρεται η συγκρισιμότητα. Η συγκριτική πληροφόρηση έχει αντίστοιχα ανακαταταχτεί.

6.5. Εποχικότητα

Σύμφωνα με τα Διεθνή Χρηματοοικονομικά Πρότυπα, οι δραστηριότητες της Εταιρείας δεν επηρεάζονται από εποχικούς ή κυκλικούς παράγοντες, εκτός από εκείνες που αφορούν στο ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ για το οποίο οι πωλήσεις αυξάνονται όταν πρόκειται για σημαντικά αθλητικά γεγονότα, όπως το ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο πρωτάθλημα ποδοσφαίρου.

7. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

Οι σημαντικότερες λογιστικές πολιτικές οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων συνοψίζονται κατωτέρω. Θα πρέπει να επισημανθεί όπως αναφέρθηκε και στην παράγραφο 6.2 ότι χρησιμοποιούνται λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Αν και αυτές οι εκτιμήσεις στηρίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης για τα τρέχοντα γεγονότα, τα πραγματικά συνολικά έσοδα μπορεί να διαφέρουν σε σχέση με αυτές τις εκτιμήσεις.

7.1. Ενοποίηση και συμμετοχή σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τους λογαριασμούς της Εταιρείας και των θυγατρικών της.

Συνενώσεις επιχειρήσεων

Οι συνενώσεις επιχειρήσεων λογίζονται με τη μέθοδο της εξαγοράς όταν ο έλεγχος των επιχειρήσεων μεταφέρεται στον Όμιλο. Το μεταφερόμενο τίμημα κατά την εξαγορά επιμετράται σε εύλογες αξίες καθώς και τα αναγνωρίσιμα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν.

Το μεταφερόμενο τίμημα δεν περιλαμβάνει ποσά που σχετίζονται με την τακτοποίηση προϋπάρχουσων σχέσεων. Τέτοια ποσά αναγνωρίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων. Τυχόν ενδεχόμενο τίμημα επιμετρείται σε εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της εξαγοράς.

Θυγατρικές

Θυγατρικές είναι όλες οι οντότητες στις οποίες ο Όμιλος έχει τη δύναμη να ελέγχει τις χρηματοοικονομικές και επιχειρηματικές πολιτικές.

Κατά τον προσδιορισμό του κατά πόσο η Εταιρεία ασκεί έλεγχο στα δικαιώματα ψήφου μιας άλλης οικονομικής οντότητας εξετάζεται η ύπαρξη και η τυχόν επίδραση δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία μπορούν να εξασκηθούν ή να μετατραπούν.

Όλες οι θυγατρικές του Ομίλου έχουν ως ημερομηνία κλεισίματος την 31 Δεκεμβρίου.

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας όπως επίσης και των οικονομικών οντοτήτων οι οποίες ελέγχονται από τον Όμιλο με πλήρη ενοποίηση.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης από την ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο, ενώ παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία κατά την οποία παύει να υπάρχει ο έλεγχος.

Επιπλέον, οι θυγατρικές που έχουν αποκτηθεί είναι υποκειμένες στην εφαρμογή της μεθόδου της αγοράς. Αυτή περιλαμβάνει την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία όλων των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της θυγατρικής, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, ανεξαρτήτως εάν αυτά έχουν συμπεριληφθεί στις οικονομικές καταστάσεις της θυγατρικής πριν την απόκτησή της. Κατά την αρχική αναγνώριση, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις της θυγατρικής περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη οικονομική θέση στα αναπροσαρμοσμένα ποσά, τα οποία επίσης χρησιμοποιούνται ως βάση για την μετέπειτα επιμέτρησή τους σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου. Η υπεραξία αντιπροσωπεύει το υπερβάλλον του κόστους κτήσης πάνω από την εύλογη αξία του μεριδίου του Ομίλου στα αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου της αποκτώμενης θυγατρικής κατά την απόκτησή της. Εάν το κόστος απόκτησης είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της αποκτώμενης θυγατρικής, η διαφορά αναγνωρίζεται απευθείας στα συνολικά έσοδα.

Τα δικαιώματα μειοψηφίας παρουσιάζουν το μέρος των κερδών ή των ζημιών και των καθαρών περιουσιακών στοιχείων τα οποία δεν ανήκουν στον Όμιλο. Αν οι ζημιές μιας θυγατρικής που αφορούν σε δικαιώματα μειοψηφίας υπερβαίνουν τα δικαιώματα μειοψηφίας στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής, το υπερβάλλον ποσό επιμερίζεται στους μετόχους της μητρικής εκτός από το ποσό για το οποίο η μειοψηφία έχει μια υποχρέωση και είναι ικανή να καλύψει τις ζημιές αυτές.

Οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών επιχειρήσεων μεταβλήθηκαν όπου κρίθηκε απαραίτητο προκειμένου να είναι συνεπείς με τις πολιτικές που υιοθετούνται από τον Όμιλο.

Ενδοεταιρικοί λογαριασμοί απαιτήσεων και υποχρεώσεων και συναλλαγές εσόδων και εξόδων καθώς και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές μεταξύ των εταιρειών απαλείφονται.

Στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της ΟΠΑΠ Α.Ε. οι επενδύσεις της Εταιρείας σε θυγατρικές υπολογίζονται από το κόστος μείον κάθε απομείωση αξίας.

Συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Συνδεδεμένες επιχειρήσεις είναι οι οικονομικές οντότητες στις οποίες ο Όμιλος έχει τη δυνατότητα να ασκήσει σημαντική επιρροή χωρίς να ασκεί έλεγχο. Σημαντική επιρροή είναι η εξουσία να συμμετάσχει στις αποφάσεις για τις οικονομικές και επιχειρηματικές πολιτικές της εκδότριας, αλλά όχι ο έλεγχος σε αυτές τις πολιτικές. Σημαντική επιρροή συνήθως υπάρχει όταν η Εταιρεία κατέχει ποσοστό μεταξύ 20% με 50% των δικαιωμάτων ψήφου μέσω κυριότητας μετοχών ή μέσω άλλου είδους συμφωνίας.

Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος ενώ για σκοπούς ενοποίησης χρησιμοποιείται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Η υπεραξία περιλαμβάνεται στη λογιστική αξία (κόστος) της επένδυσης και ελέγχεται για απομείωση σαν μέρος της επένδυσης. Όταν μια οικονομική οντότητα του Ομίλου συναλλάσσεται με μια συγγενή επιχείρηση του Ομίλου, τα τυχόν

διεταιρικά κέρδη και οι ζημιές απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στη σχετική συγγενή επιχείρηση.

Όλες οι μετέπειτα μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής στην καθαρή θέση της συγγενούς επιχείρησης αναγνωρίζονται στη λογιστική αξία της επένδυσης του Ομίλου. Μεταβολές οι οποίες προκύπτουν από τα κέρδη ή τις ζημιές οι οποίες δημιουργούνται από τη συγγενή επιχείρηση καταχωρούνται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εσόδων χρήσης της Εταιρείας και συνεπώς επηρεάζουν τα καθαρά αποτελέσματα του Ομίλου. Αυτές οι μεταβολές περιλαμβάνουν τις μεταγενέστερες αποσβέσεις των ενσώματων ακινητοποιήσεων, τις αποσβέσεις των άυλων περιουσιακών στοιχείων, τις αποσβέσεις ή την τυχόν απομείωση των προσαρμογών της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Κατά την ενοποίηση, μεταβολές, οι οποίες έχουν απευθείας αναγνωριστεί στα ίδια κεφάλαια της συγγενούς επιχείρησης και σχετίζονται με αποτέλεσμα, για παράδειγμα που προκύπτουν από τη λογιστική αντιμετώπιση των διαθέσιμων προς πώληση επενδύσεων της συγγενούς επιχείρησης, αναγνωρίζονται στα ενοποιημένα ίδια κεφάλαια του Ομίλου. Οποιοσδήποτε μεταβολές που αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια και δεν σχετίζονται με αποτέλεσμα, όπως για παράδειγμα η διανομή μερισμάτων ή άλλες συναλλαγές με τους μετόχους της συγγενούς επιχείρησης, καταχωρούνται έναντι της λογιστικής αξίας της συμμετοχής. Καμιά επίδραση στο καθαρό αποτέλεσμα ή στα ίδια κεφάλαια δεν αναγνωρίζεται στο πλαίσιο αυτών των συναλλαγών. Παρόλα αυτά, όταν το μερίδιο ζημιών του Ομίλου σε μια συγγενή επιχείρηση ισούται ή υπερβαίνει τη λογιστική αξία της επένδυσης, συμπεριλαμβανομένων και οποιωνδήποτε άλλων μη εξασφαλισμένων απαιτήσεων, ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές, εκτός κι αν ο επενδυτής έχει επιβαρυνθεί με δεσμεύσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς επιχείρησης.

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές ανάμεσα στον Όμιλο και τις συγγενείς επιχειρήσεις απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές επίσης απαλείφονται εκτός κι αν η συναλλαγή παρέχει ένδειξη ζημιών λόγω μείωσης της αξίας των αποκτηθέντων από την κοινοπραξία στοιχείων του ενεργητικού.

Όταν οι οικονομικές καταστάσεις της συγγενούς επιχείρησης που χρησιμοποιείται για την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης καταρτίζονται σε ημερομηνία αναφοράς που διαφέρει από εκείνη της μητρικής, τότε γίνονται προσαρμογές στις οικονομικές καταστάσεις της συγγενούς που αντικατοπτρίζει τις επιδράσεις των σημαντικών συναλλαγών ή γεγονότων που συνέβησαν μεταξύ εκείνης της ημερομηνίας και της ημερομηνίας των οικονομικών καταστάσεων της επενδύτριας επιχείρησης. Σε κάθε περίπτωση, η διαφορά μεταξύ της ημερομηνίας αναφοράς της συγγενούς και εκείνης της επενδύτριας επιχείρησης είναι μεγαλύτερη από 3 μήνες.

Οι λογιστικές πολιτικές των συνδεδεμένων επιχειρήσεων είναι σύμφωνες με αυτές της μητρικής και δεν χρειάστηκε κάποια μεταβολή σε αυτές ώστε να διασφαλιστεί συνέπεια με τις πολιτικές που υιοθετήθηκαν από την Εταιρεία.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία δεν έχουν ταξινομηθεί σε εύλογες αξίες μέσω των αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβανομένου των συμμετοχών οι οποίες ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, υποβάλλονται σε έλεγχο απομείωσης σε κάθε ημερομηνία αναφοράς προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης.

Η ζημία απομείωσης για συμμετοχές που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης προκύπτει από τη σύγκριση της ανακτήσιμης αξίας της συμμετοχής με τη λογιστική της αξία. Η ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων και αντιστρέφεται εφόσον υπάρχει ευνοϊκή αλλαγή στις εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του σχετικού ανακτήσιμου ποσού.

Επίσης, οι επενδύσεις της Εταιρείας σε συγγενείς εταιρείες υπολογίζονται στο κόστος κτήσεώς τους μείον κάθε απομείωση αξίας.

7.2. Μετατροπή ξένου νομίσματος

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, παρουσιάζονται σε ευρώ (€), που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης της μητρικής εταιρείας και όλων των θυγατρικών της.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών (spot exchange rate).

Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της περιόδου και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, καταχωρούνται στα συνολικά έσοδα, υπό τον τίτλο «Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα», εκτός και αν καταχωρηθούν στην καθαρή θέση, χαρακτηριζόμενες ως αντιστάθμιση ταμειακών ροών ή αντιστάθμιση καθαρών επενδύσεων.

Οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται σε ευρώ με την ισοτιμία κλεισίματος κατά το τέλος της χρήσεως.

7.3. Λειτουργικοί τομείς

Προκειμένου να αναγνωριστούν οι παρουσιαζόμενοι λειτουργικοί τομείς, η Διοίκηση στηρίζεται στους επιχειρηματικούς τομείς δραστηριότητάς της, που βασικά αντιπροσωπεύουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που διαθέτει ο Όμιλος.

Οι λογιστικές πολιτικές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για τους σκοπούς πληροφόρησης κατά τομέα σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 8, είναι οι ίδιες που χρησιμοποιούνται κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

7.4. Αναγνώριση εσόδων και εξόδων

Έσοδα αναγνωρίζονται όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην Εταιρεία και το ποσό μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Τα έσοδα μετρώνται στην εύλογη αξία του ληφθέντος τιμήματος και απεικονίζονται καθαρά από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, επιστροφών και εκπτώσεων. Το ποσό των εσόδων θεωρείται αξιόπιστα μετρήσιμο όταν όλα τα ενδεχόμενα που συνδέονται με την πώληση έχουν επιλυθεί.

Έσοδα από παιχνίδια:

Τα έσοδα της Εταιρείας από παιχνίδια αφορούν προμήθειες ή σταθερό ποσοστό επί των κερδών ή παρόμοια έσοδα και λογιστικοποιούνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 18 «Έσοδα». Τα έσοδα από παιχνίδια παρουσιάζονται καθαρά μετά την αφαίρεση των κερδών των παιχτών.

Έσοδα που αφορούν πράξεις τυχερών παιχνιδιών στις οποίες η Εταιρεία αναλαμβάνει ανοικτές θέσεις έναντι των παικτών, καταχωρούνται καθαρά μετά την αφαίρεση των κερδών νικητών όπως αυτά υπολογίζονται σύμφωνα με την έκβαση του παιχνιδιού. Τα έσοδα από τα παιχνίδια στοιχημάτων αντιπροσωπεύουν το καθαρό κέρδος ή τη ζημία από στοιχήματα κατά τη διάρκεια της περιόδου πλέον το κέρδος ή τη ζημία από την επανεκτίμηση των ανοιχτών θέσεων στο τέλος της περιόδου.

Έσοδα από εργασίες τυχερών παιχνιδιών του Ομίλου αναφέρονται ως έσοδα. Επίσης περιλαμβάνονται οριακά έσοδα από την πώληση υπηρεσιών τα οποία δεν σχετίζονται άμεσα με τυχερά παιχνίδια.

Οι Μικτές εισπράξεις από παιχνίδια δεν αποτελούν έσοδα του Ομίλου αλλά αναφέρονται στις ακαθάριστες εισπράξεις που εισπράχθηκαν ή είναι εισπρακτέες κατά το τέλος της χρήσης από τους πελάτες και σχετίζονται με τα παιχνίδια.

Λοιπά έσοδα:

Τα λοιπά έσοδα περιλαμβάνουν έσοδα από δραστηριότητες που δεν πραγματοποιούνται ως μέρος της κανονικής λειτουργίας της Εταιρείας. Τα λοιπά έσοδα αποτελούνται, κατά κύριο λόγο, από ανακτηθήσες αποσβεσμένες απαιτήσεις, κέρδη από πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων της Μητρικής Εταιρείας και λοιπά σχετικά έσοδα.

Έσοδα από τόκους:

Αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλούμενων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στη συνέχεια λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

Έσοδα από μερίσματα:

Αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εσόδων κατά την ημερομηνία έγκρισης της διανομής τους από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Έσοδο από προμήθεια:

Το Ειδικό Κρατικό Λαχείο Κοινωνικής Αντίληψης ή Πρωτοχρονιάτικο, εκδίδεται μια φορά το χρόνο και η κλήρωση πραγματοποιείται την τελευταία ημέρα του έτους. Τα Καθαρά Έσοδα από αυτό το λαχείο αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο. Το λαχείο αυτό παράγεται, λειτουργεί, προβάλλεται, κυκλοφορεί και η εν γένει διαχείρισή του πραγματοποιείται από την Ελληνικά Λαχεία έναντι διαχειριστικής αμοιβής ίσης προς 17% των χρημάτων που έχουν εισπραχθεί από τους παίκτες από την πώληση των λαχνών του λαχείου αυτού, καθώς επίσης και ότι η προαναφερθείσα διαχειριστική αμοιβή περιλαμβάνει όλα τα έξοδα της Εταιρείας, τα οποία σχετίζονται με τη λειτουργία του Πρωτοχρονιάτικου Λαχείου, συμπεριλαμβανομένων και των προμηθειών του δικτύου πωλητών. Η αναγνώριση του εσόδου αυτού γίνεται μία φορά το χρόνο, κατά το μήνα Δεκέμβριο.

Έξοδα:

Αναγνωρίζονται στη κατάσταση συνολικών εσόδων σε δεδουλευμένη βάση. Τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση.

Κόστος δανεισμού

Τα κόστη δανεισμού που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια αγοράς, κατασκευαστικής περιόδου ή παραγωγής ενός παγίου στοιχείου που πληροί τις προϋποθέσεις και απαιτεί ένα σημαντικό χρονικό διάστημα προκειμένου να είναι έτοιμο για χρήση, κεφαλαιοποιούνται στο κόστος κτήσης των παγίων στοιχείων. Όλα τα υπόλοιπα κόστη δανεισμού καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων με την πραγματοποίησή τους. Τα κόστη δανεισμού αποτελούνται από τους τόκους και άλλα κόστη που μια εταιρεία πραγματοποιεί σε σχέση με το δανεισμό κεφαλαίων.

7.5. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στις αξίες κτήσεώς τους, μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και ζημίες απομείωσης. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα καταλογισμένες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος μειωμένο με τυχόν απομειώσεις.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσώματων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνο κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από τη χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στην κατάσταση συνολικών εσόδων όταν πραγματοποιούνται.

Κατά την πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα συνολικά έσοδα. Οι επισκευές και συντηρήσεις καταχωρούνται στα έξοδα της περιόδου που αφορούν.

Οι αποσβέσεις των στοιχείων των ενσώματων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Οικόπεδα	-
Κτίρια	20 έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός	3-9 έτη
Μεταφορικά μέσα	6,5 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσώματων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσώματων ακινητοποιήσεων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα συνολικά έσοδα.

Πάγια αξίας έως € 1,5 αποσβένονται εντός της χρήσης.

7.6. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία συμπεριλαμβάνονται τα δικαιώματα και οι άδειες λογισμικού.

Λογισμικό: Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 1 έως 3 χρόνια.

Δικαιώματα: Τα αποκλειστικά δικαιώματα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος αγοράς ή εκτίμησης και μεταγενέστερα στο αναπόσβεστο κόστος μειωμένο με τυχόν απομείωση της αξίας τους. Το

αποκλειστικό δικαίωμα λειτουργίας με κάθε πρόσφορο μέσο που παρέχεται από την τρέχουσα τεχνολογία, αριθμολαχείων και παιχνιδιών πρόγνωσης αθλητικών γεγονότων που παραχωρήθηκε στην Εταιρεία από το Ελληνικό Δημόσιο για είκοσι (20) έτη δηλώνεται στο κόστος όπως αυτό ορίστηκε από ανεξάρτητους εκτιμητές και αποσβένεται εντός περιόδου είκοσι (20) ετών. (Σημείωση 7.8, όπου περιγράφονται οι διαδικασίες ελέγχου απομείωσης).

Επεκτάσεις σε υπάρχοντα αποκλειστικά δικαιώματα και νέες άδειες για διεξαγωγή νέων παιγνιομηχανημάτων σε αποκλειστική βάση, λογίζονται ως ξεχωριστά πάγια στοιχεία και αποσβένονται κατά τη διάρκεια που αφορούν με βάση τη σταθερή μέθοδο.

Στις 04.11.2011 χορηγήθηκε στην ΟΠΑΠ Α.Ε. μία άδεια για την εγκατάσταση και εκμετάλλευση 35.000 παιγνιομηχανημάτων. Η άδεια της ΟΠΑΠ Α.Ε. για τα VLTs θα ισχύει για περίοδο δέκα ετών, που αρχίζει το νωρίτερο, είτε α) δώδεκα (12) μήνες μετά την έκδοση του Κανονισμού Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων (ΦΕΚ 2041/25.07.2014), είτε β) από την έναρξη της εμπορικής λειτουργίας του πρώτου παιγνιομηχανήματος, μετά την έκδοση του ως άνω Κανονισμού ή της ως άνω απόφασης, όπως αυτή θα διαπιστωθεί από την ΕΕΕΠ με σχετική πράξη της.

Σύμφωνα με το ισχύον καθεστώς, όπως αυτό αποτυπώνεται στο Νόμο 4002/2011, η ΟΠΑΠ υποχρεούται επίσης να θέσει σε λειτουργία τα 16.500 παιγνιομηχανήματα εντός δώδεκα (12) μηνών από την έκδοση του Κανονισμού Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων. Με τις ως άνω τροποποιήσεις, που υιοθετήθηκαν με το Ν. 4141/2013, το διάστημα αυτό αυξάνεται σε δεκαοκτώ (18) μήνες.

Μετά την παρέλευση της ως άνω προθεσμίας, ο αριθμός των μη λειτουργούντων παιγνιομηχανημάτων αφαιρείται, αζημίως για το Δημόσιο. Τα υπόλοιπα 18.500 η λειτουργία των οποίων θα παραχωρηθεί μετά από διαδικασία υποβολής προσφορών σε υποανάδοχους πρέπει να λειτουργήσουν μέσα σε εικοσιτέσσερις μήνες από την έκδοση του Κανονισμού Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων. Μετά την παρέλευση των είκοσι τεσσάρων μηνών, ο αριθμός των παιγνιομηχανημάτων που παραχωρήθηκαν αλλά δεν λειτουργούν, αφαιρείται, αζημίως για την ΟΠΑΠ Α.Ε. Η ΟΠΑΠ Α.Ε. μπορεί, το αργότερο εντός ενός (1) έτους από τη λήξη της προθεσμίας των εικοσιτεσσάρων μηνών, να προβαίνει στην εγκατάσταση και εκμετάλλευση των μη λειτουργούντων παιγνιομηχανημάτων μέσω των πρακτορείων της ή να παραχωρήσει το δικαίωμα εγκατάστασης και εκμετάλλευσης τους σε υποανάδοχους ύστερα από προκήρυξη δημοσίου διεθνούς πλειοδοτικού διαγωνισμού, οι όροι της οποίας εγκρίνονται από την ΕΕΕΠ. Μετά την παρέλευση της άνω ετήσιας προθεσμίας ο αριθμός των μη λειτουργούντων παιγνιομηχανημάτων αφαιρείται αζημίως για το Δημόσιο, από τον αριθμό για τον οποίο έχει χορηγηθεί άδεια.

Η απόσβεση της εν λόγω άδειας θα διενεργηθεί με τη σταθερή μέθοδο και θα ξεκινήσει με την έναρξη εκμετάλλευσής τους.

Η άδεια χρήσης του Πηγαίου Κώδικα του λογισμικού των παιχνιδιών του κεντρικού συστήματος και των τερματικών μηχανών πρακτόρων, η άδεια χρήσης του λογισμικού εφαρμογών για την παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας και η άδεια χρήσης του λογισμικού παιχνιδιών των τερματικών

μηχανών του Ιδιωτικού Συμφωνητικού στις 31.07.2007 έχουν ωφέλιμη ζωή εννέα (9) έτη και οι αποσβέσεις τους διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο.

Άυλα περιουσιακά στοιχεία αξίας έως € 1,5 αποσβένονται εντός της χρήσης.

7.7. Υπεραξία

Η Υπεραξία επιχειρήσεως (Goodwill) που δημιουργείται κατά την εξαγορά ή συγχώνευση ολόκληρης οικονομικής μονάδας μετράται αρχικά στο κόστος το οποίο είναι ίσο με τη διαφορά μεταξύ του ολικού τιμήματος αγοράς και της εύλογης αξίας των επιμέρους στοιχείων ενεργητικού, υποχρεώσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων. Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία μετράται στο κόστος μείον τις σωρευμένες ζημίες απομείωσης. Η Εταιρεία εξετάζει την υπεραξία για απομείωση σε ετήσια βάση ή συχνότερα, εφόσον γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδεικνύουν ότι η υπεραξία μπορεί να έχει απομειωθεί (σημείωση 7.8, όπου περιγράφονται οι διαδικασίες ελέγχου απομείωσης).

7.8. Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων

Η Υπεραξία, τα ασώματα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή και τα ασώματα περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν αρχίσει να χρησιμοποιούνται δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως. Τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης όταν κάποια γεγονότα καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Η ανακτήσιμη αξία είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης. Καθαρή αξία πώλησης θεωρείται το ποσό από την πώληση ενός στοιχείου του ενεργητικού στα πλαίσια μιας αμοτεροβαρούς συναλλαγής στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά από την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του στοιχείου ενεργητικού, ενώ η αξία χρήσης βασίζεται σε αποτίμηση της παρούσας αξίας μελλοντικών ταμειακών ροών, καθώς είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να εισρεύσουν στην επιχείρηση από τη χρήση ενός στοιχείου ενεργητικού και από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, τα στοιχεία του ενεργητικού ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών (cash-generating units). Ως αποτέλεσμα, ορισμένα στοιχεία ενεργητικού εξετάζονται αυτόνομα, ενώ κάποια άλλα σε επίπεδο μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών.

Η ζημία λόγω μείωσης της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού αναγνωρίζεται από την επιχείρηση, όταν η λογιστική αξία των στοιχείων αυτών (ή της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών) είναι μεγαλύτερη από το ανακτήσιμο ποσό τους. Η ζημία απομείωσης χρεώνεται pro rata σε όλα τα στοιχεία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών. Με εξαίρεση το λογαριασμό «Υπεραξία», όλα τα λοιπά

στοιχεία ενεργητικού εξετάζονται σε επόμενες περιόδους, καθώς ενδείξεις που οδήγησαν σε αναγνώριση ζημίας απομείωσης στο παρελθόν μπορεί να μην υφίστανται πλέον. Ωστόσο, πολιτική του Ομίλου είναι ότι τυχόν αλλαγές στην παρούσα αξία των μελλοντικών ροών που οφείλονται σε παράγοντες εκτός του ελέγχου της Εταιρείας (πχ. επιτόκια) δεν συνιστούν λόγους για αντιλογισμό απομειώσεων που είχαν καταχωρηθεί κατά τα προηγούμενα έτη.

7.9. Μισθώσεις

Ο Όμιλος συνάπτει συμφωνίες, που εμπεριέχουν συναλλαγές που δεν έχουν τον νομικό τύπο μιας μίσθωσης αλλά της εκχωρείται το δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων (ενσώματες ακινητοποιήσεις) έναντι μιας σειράς πληρωμών.

Η εκτίμηση για το εάν μία συμφωνία περιέχει στοιχείο μίσθωσης πραγματοποιείται κατά την έναρξη της συμφωνίας, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα διαθέσιμα στοιχεία και τις ιδιαίτερες συνθήκες. Μετά την έναρξη της συμφωνίας πραγματοποιείται επαναξιολόγησή της, για το εάν περιέχει στοιχείο μίσθωσης, όταν συμβαίνει κάποιο από τα παρακάτω:

- α) υπάρχει μεταβολή στους όρους της σύμβασης, εκτός κι αν η μεταβολή απλά ανανεώνει ή παρατείνει τη συμφωνία,
- β) ασκείται δικαίωμα ανανέωσης ή συμφωνείται μια παράταση, εκτός κι αν όρος της ανανέωσης ή της παράτασης αρχικά είχε περιληφθεί στη μισθωτική περίοδο,
- γ) υπάρχει μια μεταβολή στο κατά πόσο η εκπλήρωση εξαρτάται από ένα καθορισμένο περιουσιακό στοιχείο και
- δ) υπάρχει σημαντική αλλαγή στο περιουσιακό στοιχείο.

Εάν μια συμφωνία επαναξιολογείται, η λογιστική αντιμετώπιση για μισθώσεις εφαρμόζεται από την ημερομηνία που η μεταβολή στις συνθήκες συνεπάγεται επαναξιολόγηση για τα (α), (γ) ή (δ), και από την ημερομηνία της ανανέωσης ή της παράτασης για την περίπτωση (β).

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Η ιδιοκτησία ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου μεταβιβάζεται στο μισθωτή εάν μεταβιβάζονται σε αυτόν ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που σχετίζονται με το μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο ανεξάρτητα με τον νομικό τύπο της σύμβασης. Κατά την έναρξη της μίσθωσης το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία του ή εάν είναι χαμηλότερη, στην παρούσα αξία των ελάχιστων καταβολών μισθωμάτων συμπεριλαμβανομένων και επιπλέον καταβολών εάν υπάρχουν, που καλύπτονται από το μισθωτή. Ένα αντίστοιχο ποσό αναγνωρίζεται ως υποχρέωση από τη χρηματοδοτική μίσθωση ανεξαρτήτως εάν μερικές από τις καταβολές μισθωμάτων αποδίδονται προκαταβολικά κατά την έναρξη της μίσθωσης.

Η μεταγενέστερη λογιστική αντιμετώπιση των περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν αποκτηθεί με συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, π.χ. η χρησιμοποιούμενη μέθοδος απόσβεσης και ο προσδιορισμός της ωφέλιμης ζωής του, είναι ίδια με αυτή που εφαρμόζεται σε συγκρίσιμα αποκτώμενα, εκτός συμβάσεων μίσθωσης, περιουσιακά στοιχεία. Η λογιστική αντιμετώπιση της αντίστοιχης υποχρέωσης αφορά στη σταδιακή μείωσή της, με βάση τις ελάχιστες καταβολές των μισθωμάτων μείον τις χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις, οι οποίες αναγνωρίζονται ως έξοδο στα χρηματοοικονομικά έξοδα. Οι χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις κατανέμονται στη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου και αντιπροσωπεύουν ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο επί του ανεξόφλητου υπολοίπου της υποχρέωσης.

Όλες οι υπόλοιπες μισθώσεις αντιμετωπίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι καταβολές στις συμβάσεις λειτουργικής μίσθωσης αναγνωρίζονται ως έξοδο στα συνολικά έσοδα με τη ευθεία μέθοδο (συσχετισμός εσόδου χρήσης και εξόδου). Οι σχετιζόμενες δαπάνες, όπως η συντήρηση και η ασφάλιση, αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν πραγματοποιούνται.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Οι μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος δε μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες του περιουσιακού στοιχείου κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Αρχικά άμεσα κόστη που βαρύνουν τους εκμισθωτές στη διαπραγμάτευση και συμφωνία μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στη λογιστική αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης ως έσοδα μίσθωσης.

7.10. Λοιπό μη κυκλοφορούν ενεργητικό

Το μη κυκλοφορούν ενεργητικό καταχωρείται πάντα στο ιστορικό κόστος χωρίς έκπτωση παρούσας αξίας από την ημερομηνία της αναμενόμενης λήξης ή πραγματοποίησης.

Εγγυήσεις

Οι εγγυητικές καταβολές αφορούν καταθέσεις για ορισμένους προμηθευτές για να εξασφαλίσουν τις υποχρεώσεις του Ομίλου προς αυτούς τους προμηθευτές. Τα ποσά παραμένουν ως απαιτήσεις κατά τη διάρκειά τους. Με τη λήξη αυτών των υποχρεώσεων, τα καταβλημένα ποσά μπορούν να συμψηφισθούν έναντι όλου ή τμήματος εκκρεμών υποχρεώσεων σύμφωνα με τους όρους της καταβολής, ενώ το υπόλοιπο επιστρέφεται στον Όμιλο.

7.11. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν ταμειακά και χρηματοοικονομικά μέσα. Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού σε μία επιχείρηση και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο σε μια άλλη επιχείρηση. Τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός από χρηματοοικονομικά μέσα αντιστάθμισης, μπορούν να χωρισθούν στις κάτωθι κατηγορίες: δάνεια και απαιτήσεις, χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης συνολικών εσόδων χρήσης, διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και επενδύσεις κατεχόμενες ως τη λήξη. Τα χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομούνται στις ανωτέρω κατηγορίες από τη Διοίκηση της Εταιρείας κατά την αρχική αναγνώριση, ανάλογα με το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν. Ο χαρακτηρισμός των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού επανεκτιμάται στο τέλος κάθε ημερομηνίας δημοσίευσης κατά την οποία είναι διαθέσιμη η επιλογή κατηγορίας ή λογιστικού χειρισμού.

Συνήθεις αγοραπωλησίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία τακτοποίησής τους. Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία δεν έχουν ταξινομηθεί ως αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης συνολικών εσόδων χρήσης, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους πλέον του κόστους της συναλλαγής.

Η Εταιρεία εξετάζει αν ένα συμβόλαιο εμπεριέχει ενσωματωμένο παράγωγο κατά τη σύναψη της συμφωνίας. Το ενσωματωμένο παράγωγο διαχωρίζεται από το βασικό συμβόλαιο και λογιστικοποιείται ως παράγωγο, όταν η ανάλυση καταδεικνύει ότι όλα τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι του παραγώγου δε σχετίζονται άμεσα με το βασικό συμβόλαιο.

Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού επέρχεται από τη στιγμή όπου το δικαίωμα λήψης ταμειακών ροών από την επένδυση έχει λήξει ή έχει μεταφερθεί.

Η Εταιρεία εξετάζει σε κάθε ημερομηνία δημοσίευσης οικονομικών καταστάσεων αν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων έχει υποστεί απομείωση.

i) Δάνεια και απαιτήσεις

Περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με σταθερές ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Προκύπτουν όταν η Εταιρεία παρέχει χρήματα, αγαθά ή υπηρεσίες απευθείας σε χρεώστες χωρίς την πρόθεση να εμπορευθεί τις δημιουργηθείσες απαιτήσεις.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις αποτιμώνται μεταγενέστερα στο αναπόσβεστο κόστος τους βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, μείον τις ζημιές απομείωσης. Κάθε μεταβολή στην αξία όταν διακόπτεται η αναγνώριση ή απομειώνεται ή κατά τη διαδικασία απόσβεσής της, αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση συνολικών εσόδων χρήσης. Το αναπόσβεστο κόστος υπολογίζεται

λαμβάνοντας υπόψη κάθε προεξόφληση ή ανταμοιβή κατά την εξαγορά και περιλαμβάνει αμοιβές οι οποίες είναι αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου και του κόστους της συναλλαγής.

Οι εμπορικές απαιτήσεις απομειώνονται όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι η Εταιρεία δε θα είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά σύμφωνα με τους αρχικούς όρους είσπραξης. Το ποσό που καταγράφεται στα συνολικά έσοδα προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ της καταγεγραμμένης αξίας του στοιχείου του ενεργητικού και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό, εκτός από εκείνα με λήξη μεγαλύτερη των δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία ισολογισμού. Τα τελευταία συμπεριλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού.

ii) Εύλογες αξίες

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργές αγορές προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές ζήτησης. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών. Οι μη διαπραγματεύσιμοι σε ενεργό αγορά συμμετοχικοί τίτλοι που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία «διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία» και των οποίων η εύλογη αξία δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί με αξιοπιστία, αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους. Η Εταιρεία δεν κατέχει χρηματοοικονομικά μέσα αποτίμησης σε εύλογες αξίες.

7.12. Αποθέματα

Τα αποθέματα απεικονίζονται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος καθορίζεται με βάση το μέσο ετήσιο σταθμικό κόστος.

7.13. Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Τα διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο καθώς επίσης και τις βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστότητας όπως τα προϊόντα της αγοράς χρήματος και τις τραπεζικές καταθέσεις με χρονικό ορίζοντα τριών μηνών ή λιγότερο.

7.14. Δεσμευμένες καταθέσεις

Οι δεσμευμένες καταθέσεις είναι ταμειακά ισοδύναμα τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα προς χρήση. Αυτά τα ταμειακά ισοδύναμα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από την Εταιρεία μέχρι την επέλευση ενός συγκεκριμένου χρονικού σημείου ή γεγονότος στο μέλλον. Στις περιπτώσεις που οι δεσμευμένες καταθέσεις αναμένεται να χρησιμοποιηθούν εντός διαστήματος ενός έτους από την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης, ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμο

περιουσιακό στοιχείο. Εάν, ωστόσο, δεν αναμένεται να χρησιμοποιηθούν εντός διαστήματος ενός έτους από την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης, ταξινομούνται ως μακροπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο. Οι δεσμευμένες καταθέσεις δεν περιλαμβάνονται στα Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα.

7.15. Ίδια κεφάλαια

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται από την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Οι κοινές μετοχές χαρακτηρίζονται ως ίδια κεφάλαια.

Η διαφορά υπέρ το άρτιο περιλαμβάνει όλα τα επιπρόσθετα ποσά που λήφθηκαν κατά την έκδοση μετοχικού κεφαλαίου. Έξοδα τα οποία πραγματοποιήθηκαν για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση της διαφοράς υπέρ το άρτιο.

Προνομιούχες μετοχές οι οποίες έχουν χαρακτηριστικά υποχρέωσης αναγνωρίζονται στην οικονομική θέση ως χρηματοοικονομική υποχρέωση, καθαρή από κόστη συναλλαγών. Οι πληρωμές μερισμάτων επί μετοχών ολοκληρωτικά αναγνωριζόμενες ως υποχρέωση, καταχωρούνται ως δαπάνη τόκου στην κατάσταση συνολικών εσόδων χρήσης.

Τα στοιχεία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία α) δημιουργούν υποχρέωση στην Εταιρεία και β) δίνουν δικαίωμα στον κάτοχό τους να τα μετατρέψει σε στοιχεία της καθαρής θέσης, αναγνωρίζονται ξεχωριστά και ταξινομούνται ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και στοιχεία της καθαρής θέσης.

Κατά την απόκτηση ιδίων μετοχών, το καταβληθέν τίμημα, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών δαπανών, απεικονίζεται μειωτικά των ιδίων κεφαλαίων. Κανένα κέρδος ή ζημία δεν αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικών εσόδων χρήσης από την αγορά, πώληση, έκδοση ή διαγραφή ιδίων μετοχών. Έξοδα τα οποία πραγματοποιήθηκαν για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης. Τα έξοδα τα οποία σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απόκτηση επιχειρήσεων περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσεως της επιχείρησης που αποκτάται.

7.16. Φορολογία εισοδήματος και αναβαλλόμενος φόρος

Η επιβάρυνση της περιόδου με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους και τους αναβαλλόμενους φόρους, δηλαδή τους φόρους ή τις φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν στην περίοδο αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές περιόδους. Ο φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται στο λογαριασμό των συνολικών εσόδων της περιόδου, εκτός του φόρου εκείνου που αφορά συναλλαγές που καταχωρήθηκαν απευθείας στα ίδια κεφάλαια, στην οποία περίπτωση καταχωρείται απευθείας, κατά ανάλογο τρόπο, στα ίδια κεφάλαια.

Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος περιλαμβάνουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ή και απαιτήσεις προς τις δημοσιονομικές αρχές που σχετίζονται με τους πληρωτέους φόρους επί του φορολογητέου εισοδήματος της περιόδου και οι τυχόν πρόσθετοι φόροι εισοδήματος που αφορούν προηγούμενες χρήσεις. Οι τρέχοντες φόροι επιμετρούνται σύμφωνα με τους φορολογικούς συντελεστές και τους φορολογικούς νόμους που εφαρμόζονται στις διαχειριστικές περιόδους με τις οποίες σχετίζονται, βασιζόμενοι στο φορολογητέο κέρδος για το έτος. Όλες οι αλλαγές στα βραχυπρόθεσμα φορολογικά στοιχεία του ενεργητικού ή τις υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν μέρος των φορολογικών εξόδων στην κατάσταση συνολικών εσόδων χρήσης.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα τακτοποιηθεί με μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα. Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση αναγνωρίζεται για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές. Ωστόσο, σύμφωνα και με το ΔΛΠ 12, κανένας αναβαλλόμενος φόρος δεν αναγνωρίζεται σε σχέση με την Υπεραξία. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δε λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και κοινοπραξίες, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από τον Όμιλο και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δε θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον. Επιπλέον, φορολογητέες ζημιές οι οποίες μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις όπως και τυχόν πιστωτικοί φόροι του Ομίλου εξετάζονται ως προς την αναγνώρισή τους ως αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αποτιμώνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, χωρίς προεξόφληση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Οι περισσότερες αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται ως τμήμα των φορολογικών εξόδων στην κατάσταση συνολικών εσόδων χρήσης. Μόνο αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις οι οποίες σχετίζονται με αλλαγές σε στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεων καταλογισμένα απευθείας στην καθαρή θέση, αναγνωρίζονται απευθείας στην καθαρή θέση. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού και μειώνονται στην έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα ώστε να επιτρέψουν την ωφέλεια από τη χρήση μέρους ή του συνόλου των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει προηγούμενη μη

αναγνωρισθείσα αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, στο βαθμό που γίνεται πιθανό ότι μελλοντικά φορολογητέα κέρδη θα επιτρέψουν την ανάκτηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

7.17. Προβλέψεις, ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω εκρών πόρων και η εκτίμηση του ακριβούς ποσού της υποχρέωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί με αξιοπιστία. Ο χρόνος εκκαθάρισης της υποχρέωσης μπορεί να παραμένει αβέβαιος. Δε διενεργούνται προβλέψεις για μελλοντικές λειτουργικές ζημιές.

Όταν μέρος ή το σύνολο της απαιτούμενης δαπάνης για διακανονισμό μίας πρόβλεψης αναμένεται να διακανονισθεί από άλλο μέρος, ο διακανονισμός αναγνωρίζεται μόνο όταν είναι ουσιαστικά βέβαιο ότι θα ληφθεί όταν η Εταιρεία διακανονίσει την υποχρέωση και απεικονίζεται ως ξεχωριστή απαίτηση. Το ποσό που αναγνωρίζεται κατ' αυτόν τον τρόπο δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό της πρόβλεψης. Η δαπάνη που σχετίζεται με μία πρόβλεψη παρουσιάζεται στην κατάσταση συνολικών εσόδων χρήσεως, καθαρή από το ποσό που αναγνωρίζεται ως διακανονισμός τρίτου. Στις περιπτώσεις όπου η χρονική αξία του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης είναι η παρούσα αξία των δαπανών που αναμένονται να απαιτηθούν για το διακανονισμό της υποχρέωσης. Ο συντελεστής προεξόφλησης αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς αναφορικά με τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και τους σχετιζόμενους με την υποχρέωση κινδύνους. Όταν χρησιμοποιείται προεξόφληση, το σωρευτικό ποσό της πρόβλεψης αυξάνεται κάθε περίοδο για να αποδώσει τη χρονική μεταβολή. Αυτό το ποσό αναγνωρίζεται ως κόστος δανεισμού στην κατάσταση συνολικών εσόδων χρήσης.

Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης κάθε Ισολογισμού και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν τις τρέχουσες εκτιμήσεις. Αν δεν είναι πλέον πιθανό ή απομακρύνεται το ενδεχόμενο εκκαθάρισης της υποχρέωσης μέσω εκρών πόρων, η πρόβλεψη αναστρέφεται.

Στις περιπτώσεις όπου η ενδεχόμενη εκροή πόρων ως αποτέλεσμα τρέχουσας υποχρέωσης δεν είναι πιθανή ή το ποσό δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα τότε καμία υποχρέωση δεν αναγνωρίζεται στις οικονομικές καταστάσεις εκτός και αν προέκυψαν από συνένωση επιχειρήσεων. Αυτές οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις αναγνωρίζονται κατά τον καθορισμό της κατανομής της αξίας εξαγοράς σε απαιτήσεις και υποχρεώσεις που εξαγοράσθηκαν κατά τη συνένωση επιχειρήσεων. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκρών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη.

Πιθανές χρηματικές ροές οικονομικών οφελών προς τον Όμιλο οι οποίες δεν ικανοποιούν τα κριτήρια αναγνώρισης μιας απαίτησης θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν

αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

7.18. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν δάνεια και υπεραναλήψεις, εμπορικές και λουπές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος γίνεται συμβαλλόμενο μέρος σε σχετική σύμβαση και διακόπτεται η αναγνώριση όταν η υποχρέωση λήγει, ακυρώνεται ή εκπληρώνεται. Όλοι οι τόκοι αναγνωρίζονται ως δαπάνες υπό τον τίτλο «Χρηματοοικονομικά Έξοδα» της κατάστασης συνολικών εσόδων χρήσεως.

Οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές μισθώσεις μετρούνται στην αρχική αξία μείον το κεφαλαιουχικό στοιχείο των πληρωμών των μισθωμάτων.

Προμηθευτές και λουπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην ονομαστική τους αξία και αποτιμώνται μεταγενέστερα στο αναπόσβεστο κόστος τους μείον τις πληρωμές.

Κέρδη και ζημιές από τη διακοπή αναγνώρισης καθώς και από τη διαδικασία απόσβεσης, καταχωρούνται στην κατάσταση συνολικών εσόδων χρήσης.

Όταν υπάρχουσα υποχρέωση ανταλλάσσεται από άλλον ή τον ίδιο δανειστή με διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της τρέχουσας υποχρέωσης μεταβάλλονται σημαντικά, αυτή η αλλαγή χειρίζεται ως διαγραφή της αρχικής υποχρέωσης και αναγνωρίζεται ως νέα υποχρέωση. Οποιαδήποτε διαφορά στα σωρευμένα ποσά αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικών εσόδων χρήσης.

Τα τραπεζικά δάνεια καταχωρούνται στις υποχρεώσεις στην εύλογη αξία τους την ημερομηνία που εκταμιεύονται τα κεφάλαια και παρουσιάζονται καθαρά από τα άμεσα έξοδα έκδοσης των δανείων. Τα άμεσα έξοδα έκδοσης των δανείων αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος. Η διαφορά μεταξύ των κεφαλαίων που εκταμιεύτηκαν (καθαρά από τα άμεσα έξοδα έκδοσης των δανείων) και του συνολικού δανειζόμενου ποσού, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα τμηματικά στην διάρκεια του δανείου με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα έξοδα των τόκων αναγνωρίζονται όταν καταβάλλονται και κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού στο βαθμό που αυτά τα έξοδα είναι δεδουλευμένα και δεν έχουν καταβληθεί. Τα δάνεια χωρίζονται σε μακροπρόθεσμα, αν λήγουν σε περισσότερο από ένα έτος και σε βραχυπρόθεσμα αν λήγουν σε ένα έτος ή λιγότερο.

7.19. Κόστος παροχών αποχώρησης

Η μητρική εταιρεία, οι θυγατρικές της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., PAYZONE Α.Ε., ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις

πρακτικές του Ομίλου. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση συγκεκριμένες παραμέτρους όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας ή ο μισθός. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, καθώς και του κόστους παρελθόντων υπηρεσιών. Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή επιτόκιο που λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο και τη διάρκεια της υποχρέωσης, όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα κρίνεται ανεπαρκές. Τα έξοδα της υποχρέωσης καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της παροχής των υπηρεσιών των ασφαλισμένων. Τα έξοδα για προγράμματα καθορισμένων παροχών, όπως εκτιμώνται, αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος και περιλαμβάνονται στις Δαπάνες Προσωπικού. Επιπροσθέτως, βάσει των επιταγών του ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) τα αναλογιστικά κέρδη/(ζημίες) αναγνωρίζονται πλέον στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

Στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταβάλετε ένα καθορισμένο, κατά περίπτωση, ποσό εισφοράς σε έναν ανεξάρτητο φορέα. Δεν υπάρχει περαιτέρω υποχρέωση, νομική ή τεκμαρτή, να καταβάλλει επιπλέον εισφορές, σε περίπτωση που ο φορέας αυτός δεν έχει τα απαραίτητα περιουσιακά στοιχεία για την κάλυψη των παροχών, που σχετίζονται με την υπηρεσία του προσωπικού στο τρέχον ή σε παρελθόντα έτη. Οι εισφορές αναγνωρίζονται στις δαπάνες προσωπικού εφαρμόζοντας την αρχή των δεδουλευμένων. Τυχόν προπληρωμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως απαίτηση εφόσον συνοδεύονται είτε με επιστροφή μετρητών είτε με μείωση μελλοντικών εισφορών.

Παροχές σε μετοχές

Η εύλογη αξία των παροχών σε μετοχές που χορηγούνται σε εργαζομένους υπολογίζεται την ημερομηνία χορήγησης και αναγνωρίζεται ως έξοδο, με αντίστοιχη αύξηση των ιδίων κεφαλαίων, κατά την διάρκεια ωρίμανσης των παροχών. Για τα προγράμματα παροχών για τα οποία θα πρέπει να κατοχυρωθεί η σχετική υπηρεσία και οι προϋποθέσεις κατοχύρωσης δεν διέπονται από συνθήκες

αγοράς, το ποσό που αναγνωρίζεται ως έξοδο προσαρμόζεται αναλόγως. Στην αντίθετη περίπτωση, κατά την οποία δεν υπάρχουν προϋποθέσεις κατοχύρωσης που να διέπονται από συνθήκες αγοράς δεν υπάρχει διαφορά στην επιμέτρηση του ποσού μεταξύ του αναμενόμενου και του πραγματοποιηθέντος.

Η εύλογη αξία του ποσού που καταβάλλεται στους εργαζομένους όσον αφορά τα προγράμματα παροχών, τα οποία διακανονίζονται με μετρητά, αναγνωρίζεται ως έξοδο με αντίστοιχη αύξηση της υποχρέωσης, κατά την περίοδο κατά την οποία οι εργαζόμενοι απέκτησαν δικαίωμα είσπραξης. Η υποχρέωση επιμετράται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και κατά την ημερομηνία διακανονισμού με βάση την εύλογη αξία των εν λόγω παροχών. Τυχόν αλλαγές στην υποχρέωση αναγνωρίζονται ως κέρδος ή ζημία.

7.20. Επενδύσεις σε ακίνητα

Στην κατηγορία αυτή ο Όμιλος αναγνωρίζει κτίρια ή τμήματα κτιρίων και την αναλογία τους επί του οικοπέδου, τα οποία δεν χρησιμοποιεί για την κάλυψη των λειτουργικών του αναγκών. Οι επενδύσεις αυτές, αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσεώς τους, προσαυξημένο με τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους. Μετά την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως, μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν σωρευμένες ζημίες από την απομείωση της αξίας τους. Έξοδα συντηρήσεων και επισκευών των επενδύσεων σε ακίνητα, αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εσόδων. Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων, η ωφέλιμη ζωή τους έχει καθορισθεί ίση με αυτή των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων.

8. Δομή του Ομίλου

Η δομή του Ομίλου κατά την 31.12.2015 έχει ως εξής:

Επωνυμία Εταιρείας	Ποσοστό Συμμετοχής	Έδρα	Μέθοδος Ενοποίησης	Ημερομηνία Πρώτης Ενοποίησης	Κύρια Δραστηριότητα
ΟΠΑΠ Α.Ε.	Μητρική εταιρεία	Ελλάδα			Αριθμολαχεία και Στοιχήματα
ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	100%	Κύπρος	Ολική	01.10.2003	Αριθμολαχεία
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	100%	Κύπρος	Ολική	01.10.2003	Εταιρεία Στοιχημάτων
ΟΠΑΠ INTERNATIONAL LTD	100%	Κύπρος	Ολική	24.02.2004	Εταιρεία Συμμετοχών - Υπηρεσίες
ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	100%	Ελλάδα	Ολική	15.09.2004	Αθλητικά γεγονότα – Προβολή - Υπηρεσίες
ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD	100%	Κύπρος	Ολική	23.11.2011	Τυχερά παιχνίδια
PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	100%	Ελλάδα	Ολική	19.11.2014	Υπηρεσίες συναλλαγών με ηλεκτρονικά μέσα - Πώληση άυλου χρόνου ομιλίας - Είσπραξη λογαριασμών
ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.	100%	Ελλάδα	Ολική	22.12.2014	Αμοιβαίο Ιπποδρομιακό Στοιχημα
GLORY TECHNOLOGY LTD	20%	Κύπρος	Καθαρή Θέση	01.10.2003	Παροχή Λογισμικού
NEUROSOFT Α.Ε.	29,53%	Ελλάδα	Καθαρή Θέση	24.02.2009	Παροχή Λογισμικού
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	67%	Ελλάδα	Ολική	19.06.2014	Λαχεία

Στις 30.01.2015, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της θυγατρικής εταιρείας ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, της οποίας μοναδική μέτοχος είναι η ΟΠΑΠ Α.Ε., αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας, με την έκδοση 10.000 νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 1 (ευρώ) εκάστη και τιμή διάθεσης € 900 (ευρώ) εκάστη.

Στις 04.06.2015, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της θυγατρικής εταιρείας ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, αποφάσισε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας και επιστροφή του στην ΟΠΑΠ Α.Ε. , με την ακύρωση 46.096 κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 1 (ευρώ) εκάστη. Το συνολικό ποσό της μείωσης ανέρχεται σε € 43.500 χιλ..

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. ανακοίνωσε ότι στις 25.08.2015, η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD (100% θυγατρική εταιρεία) εξαγόρασε το υπόλοιπο ποσοστό 10% της PAYZONE Α.Ε. έναντι συνολικού τιμήματος € 867 χιλ., κατέχοντας πλέον το 100% της εταιρείας.

Όλες οι θυγατρικές επιχειρήσεις έχουν την ίδια ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων με αυτή της μητρικής.

9. Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους του Ομίλου και της Εταιρείας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση υπό τον τίτλο «Υποχρεώσεις» την ημερομηνία κατά την οποία η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων της μητρικής.

10. Λειτουργικοί τομείς

Ένας τομέας είναι ένα διακριτό στοιχείο του Ομίλου, το οποίο αναφέρεται είτε στην παροχή προϊόντων και υπηρεσιών (επιχειρηματικός τομέας) ή στην παροχή προϊόντων και υπηρεσιών σε διαφορετικό οικονομικό περιβάλλον (γεωγραφικός τομέας), ο οποίος υπόκειται σε ξεχωριστούς κινδύνους και αποδόσεις σε σχέση με άλλους τομείς. Η Διοίκηση της Εταιρείας αναγνωρίζει τους επιχειρηματικούς τομείς ως πρωτεύοντες τομείς παρουσίασης και παρουσιάζει διακεκριμένα τα έσοδα και αποτελέσματα από κάθε παιχνίδι. Οι αναφορές σχετικά με τα αποτελέσματα ανά παιχνίδι αποτελούν και τη βάση για τη λήψη αποφάσεων από τα πρόσωπα που ασκούν τη Διοίκηση του Ομίλου, με κύριο τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της ΟΠΑΠ Α.Ε..

Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 6.4, η παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και συγκεκριμένα της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος, έχει αναθεωρηθεί. Αντίστοιχα, για σκοπούς συγκρισιμότητας, αναθεωρήθηκε και η παρουσίαση των επιχειρηματικών τομέων.

10.1. Επιχειρηματικοί τομείς του Ομίλου ΟΠΑΠ**Της 31 Δεκεμβρίου 2015 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή**

ΟΜΙΛΟΣ 01.01-31.12.2015	Αριθμολαχεία	Παιχνίδια Στοιχηματισμού	Σκρατς και Λαχεία	Λοιπά	Σύνολο
Καθαρά έσοδα προ εισφορών	829.885	411.896	157.890	0	1.399.671
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λουπές εισφορές	-240.740	-123.515	-47.709	0	-411.964
Προμήθειες πρακτόρων	<u>-208.457</u>	<u>-111.849</u>	<u>-40.673</u>	<u>-1.390</u>	<u>-362.369</u>
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια	380.689	176.532	69.507	-1.390	625.339
Άλλα λειτουργικά έσοδα	11.190	5.977	177	111.318	128.662
Λειτουργικά έξοδα	-148.200	-74.973	-35.577	-118.149	-376.898
Αποσβέσεις και απομείωση αξίας παγίου	<u>-26.155</u>	<u>-13.944</u>	<u>-31.166</u>	<u>-3.068</u>	<u>-74.332</u>
Λειτουργικό αποτέλεσμα	217.524	93.593	2.942	-11.288	302.770

ΟΜΙΛΟΣ 01.01-31.12.2014	Αριθμολαχεία	Παιχνίδια Στοιχηματισμού	Σκρατς και Λαχεία	Λοιπά	Σύνολο
Καθαρά έσοδα προ εισφορών	817.268	456.330	104.081	0	1.377.679
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λουπές εισφορές	-237.518	-135.793	-31.224	0	-404.535
Προμήθειες πρακτόρων	<u>-204.422</u>	<u>-127.218</u>	<u>-26.197</u>	<u>-1.816</u>	<u>-359.653</u>
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια	375.328	193.319	46.660	-1.816	613.491
Άλλα λειτουργικά έσοδα	3.576	2.139	2	18.019	23.736
Λειτουργικά έξοδα	-137.035	-77.115	-22.109	-54.445	-290.703
Αποσβέσεις	<u>-24.594</u>	<u>-14.686</u>	<u>-8.497</u>	<u>-2.544</u>	<u>-50.321</u>
Λειτουργικό αποτέλεσμα	217.275	103.657	16.056	-40.786	296.203

Δεν υπάρχουν συναλλαγές πώλησης μεταξύ των επιχειρηματικών τομέων. Ο επιμερισμός των λειτουργικών δαπανών στους ανωτέρω επιχειρηματικούς τομείς, πραγματοποιείται με βάση τα κέντρα κόστους ανά παιχνίδι.

Τα μη κατανεμηθέντα στοιχεία σχετίζονται με Εταιρείες των οποίων η δραστηριότητα δεν σχετίζεται με παιχνίδια.

10.2. Επιχειρηματικοί τομείς της ΟΠΑΠ Α.Ε.**Της 31 Δεκεμβρίου 2015 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ 01.01-31.12.2015	Αριθμολαχεία	Παιχνίδια Στοιχηματισμού	Σύνολο
Καθαρά έσοδα προ εισφορών	761.056	406.546	1.167.601
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	-227.600	-122.819	-350.420
Προμήθειες πρακτόρων	<u>-190.828</u>	<u>-110.156</u>	<u>-300.984</u>
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια	342.627	173.570	516.197
Άλλα λειτουργικά έσοδα	35.266	8.148	43.413
Λειτουργικά έξοδα	-143.527	-76.670	-220.197
Αποσβέσεις	<u>-26.069</u>	<u>-13.926</u>	<u>-39.995</u>
Λειτουργικό αποτέλεσμα	208.296	91.122	299.418

ΕΤΑΙΡΕΙΑ 01.01-31.12.2014	Αριθμολαχεία	Παιχνίδια Στοιχηματισμού	Σύνολο
Καθαρά έσοδα προ εισφορών	752.511	450.018	1.202.529
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	-224.906	-134.973	-359.879
Προμήθειες πρακτόρων	<u>-187.878</u>	<u>-125.306</u>	<u>-313.184</u>
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια	339.727	189.740	529.467
Άλλα λειτουργικά έσοδα	25.077	3.801	28.878
Λειτουργικά έξοδα	-143.809	-86.001	-229.810
Αποσβέσεις	<u>-24.518</u>	<u>-14.662</u>	<u>-39.180</u>
Λειτουργικό αποτέλεσμα	196.477	92.878	289.355

Δεν υπάρχουν συναλλαγές πώλησης μεταξύ των επιχειρηματικών τομέων. Ο επιμερισμός των λειτουργικών δαπανών στους ανωτέρω επιχειρηματικούς τομείς, πραγματοποιείται με βάση τα κέντρα κόστους ανά παιχνίδι.

10.3. Γεωγραφικοί τομείς

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Η Ελλάδα είναι η χώρα-έδρα της μητρικής εταιρείας, των θυγατρικών ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., PAYZONE Α.Ε. και της συγγενούς NEUROSOFT S.A..

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015	Ελλάδα	Κύπρος	Διεταιρικές Συναλλαγές	Σύνολο
Μικτές εισπράξεις από παιχνίδια	4.039.951	217.366	0	4.257.317
Καθαρά έσοδα προ εισφορών και Άλλα λειτουργικά έσοδα	1.491.136	74.530	-37.333	1.528.334
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια	584.284	41.024	30	625.339

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014	Ελλάδα	Κύπρος	Διεταιρικές Συναλλαγές	Σύνολο
Μικτές εισπράξεις από παιχνίδια	4.051.738	207.334	0	4.259.072
Καθαρά έσοδα προ εισφορών και Άλλα λειτουργικά έσοδα	1.380.467	73.652	-52.703	1.401.415
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια	574.311	39.181	0	613.491

11. Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

11.1. Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Τα διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Ταμείο	2.253	2.175	1.416	1.923
Τραπεζικοί λογ/μοί (καταθ. όψεως, ταμειυτηρίου κλπ)	219.673	46.982	168.849	21.502
Προθεσμιακές καταθέσεις	<u>79.769</u>	<u>248.261</u>	<u>60.850</u>	<u>175.030</u>
Σύνολο	301.695	297.418	231.115	198.455

Το μέσο επιτόκιο για τις προθεσμιακές καταθέσεις ήταν 1,59% τη χρήση 2015 και 2,28% τη χρήση 2014. Η μέση διάρκεια των καταθέσεων προθεσμίας ήταν 7 ημερολογιακές ημέρες για τη χρήση 2015 και 12 για τη χρήση 2014.

Στις καταθέσεις όψεως περιλαμβάνονται δεσμευμένες καταθέσεις ποσού € 950 (χρήση 2014: € 5.920) που αναλύονται ως εξής: για την ΟΠΑΠ SPORTS LTD € 294, για την ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. € 150 και για την PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε. € 506.

Στις 29.06.2015, η Ελληνική Κυβέρνηση επέβαλε ελέγχους κεφαλαίων με αποτέλεσμα μέρος του κεφαλαίου των τραπεζικών λογαριασμών που διατηρεί η Εταιρεία σε ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα, υπόκεινται στους περιορισμούς ανάληψης μετρητών και μεταφοράς κεφαλαίων κίνησης, όπως αυτοί θεσπίσθηκαν με την ΠΝΠ 65/28.06.2015 και εφαρμόζονται βάσει των σχετικών υπουργικών αποφάσεων. Επιπροσθέτως, σημαντικό μέρος των διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων του Ομίλου και της Εταιρείας έχει κατατεθεί σε ευρώ σε ξένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

11.2. Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτελούνται κυρίως από δελτία των αριθμολαχείων και των παιχνιδιών πρόγνωσης αθλητικών γεγονότων, κουπόνια για το ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ κλπ.

Σύμφωνα με την από 22.06.2009 σύμβαση μεταξύ της μητρικής και της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., η θυγατρική ανέλαβε την παροχή υπηρεσιών παραγωγής, προμήθειας, αποθήκευσης και διανομής αναλωσίμων και εντύπων καθώς επίσης και προωθητικού υλικού προς όλα τα πρακτορεία.

Επίσης, υπάρχουν αποθέματα ποσού € 2.820 της θυγατρικής PAYZONE Α.Ε. που αφορούν κυρίως σε κάρτες σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, Internet καθώς και κάρτες Paysafe.

Ο Όμιλος δεν έχει ενεχυριασμένα αποθέματα.

11.3. Απαιτήσεις

Η ανάλυση των απαιτήσεων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Απαιτήσεις από πελάτες (έσοδα από παιχνίδια)	50.952	86.744	13.691	63.194
Απαιτήσεις από πελάτες (οφειλές-ρυθμίσεις πρακτόρων)	716	2.441	632	2.349
Μείον προεξόφληση απαίτησης οφειλών-ρυθμίσεων πρακτόρων	-4	-81	-4	-81
Επισφαλείς απαιτήσεις από πράκτορες	34.881	34.779	34.667	34.779
Άλλες απαιτήσεις	<u>5.041</u>	<u>4.478</u>	<u>10.157</u>	<u>8.032</u>
Μερικό σύνολο βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων	91.585	128.362	59.142	108.274
Μείον προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις-ρυθμίσεις	<u>-36.350</u>	<u>-36.111</u>	<u>-35.751</u>	<u>-35.751</u>
Σύνολο βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων	55.234	92.250	23.391	72.523
Απαιτήσεις από οφειλές-ρυθμίσεις πρακτόρων πέραν του ενός έτους	114	550	114	550
Μείον προεξόφληση απαίτησης οφειλών-ρυθμίσεων	<u>-2</u>	<u>-23</u>	<u>-2</u>	<u>-23</u>
Σύνολο μακροπρόθεσμων απαιτήσεων	<u>112</u>	<u>527</u>	<u>112</u>	<u>527</u>
Σύνολο απαιτήσεων	55.347	92.778	23.504	73.050

Η μεγάλη διαφοροποίηση στις απαιτήσεις από πελάτες μεταξύ των δύο περιόδων οφείλεται στο γεγονός ότι το τελευταίο εκκαθαριστικό της χρήσης που έληξε 31.12.2015 περιλαμβάνει λιγότερες ημέρες προς εκκαθάριση σε σχέση με το τελευταίο εκκαθαριστικό της χρήσης που έληξε 31.12.2014.

Η Διοίκηση θεωρεί ότι ο βασικός πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου προέρχεται από επισφαλείς απαιτήσεις από πράκτορες συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων για μη καταβληθέντα έσοδα. Οι απαιτήσεις αυτές ανήλθαν στο ποσό των € 34.881 στις 31.12.2015 (€ 34.779 τη χρήση 2014) και οι οφειλές πρακτόρων από έντοκες ρυθμίσεις στο ποσό των € 830 (€ 2.991 το 2014). Για την κάλυψη αυτού του κινδύνου, Όμιλος έχει σχηματίσει πρόβλεψη ύψους € 36.350, ενώ η Εταιρεία € 35.751 κατά την 31.12.2015. Η Διοίκηση θεωρεί αυτές τις προβλέψεις επαρκείς.

Στο έτος 2015, τμήμα των έντοκων ρυθμίσεων μη καλυπτόμενο από την πρόβλεψη, αποτιμήθηκε σε παρούσα αξία με προεξοφλητικό επιτόκιο 1,68%, βάσει του οποίου δημιουργήθηκε χρηματοοικονομικό έσοδο € 98, αυξάνοντας κατά το ποσό αυτό την αρχική αξία της απαίτησης.

Στο έτος 2014, τμήμα των έντοκων ρυθμίσεων μη καλυπτόμενο από την πρόβλεψη, αποτιμήθηκε σε παρούσα αξία με προεξοφλητικό επιτόκιο 1,55%, βάσει του οποίου δημιουργήθηκε χρηματοοικονομικό κόστος € 104, μειώνοντας κατά το ποσό αυτό την αρχική αξία της απαίτησης.

Η αναμενόμενη είσπραξη του συνόλου των απαιτήσεων παρατίθεται παρακάτω:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Αναμενόμενος χρόνος είσπραξης:				
Λιγότερο από 3 μήνες	54.899	91.166	23.055	71.489
Μεταξύ 3 και 6 μηνών	171	402	171	351
Μεταξύ 6 μηνών και 1 έτους	<u>165</u>	<u>682</u>	<u>165</u>	<u>682</u>
Σύνολο βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων	55.234	92.250	23.391	72.523
Μεγαλύτερη του 1 έτους	<u>112</u>	<u>527</u>	<u>112</u>	<u>527</u>
Γενικό σύνολο	55.347	92.778	23.504	73.050

11.4. Λοιπά στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού

Η ανάλυση των λογαριασμών έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Στεγαστικά δάνεια στο προσωπικό	54	53	54	53
Λοιπές απαιτήσεις - έσοδα εισπρακτέα	4.516	2.546	4.427	2.320
Προπληρωθέντα έξοδα	17.626	10.514	7.531	8.606
Διεταιρική συναλλαγή διαφορών κερδών νικητών με ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	0	0	5.619	4.040
Απαιτήσεις από φόρους	<u>6.622</u>	<u>3.617</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Σύνολο	28.817	16.730	17.630	15.020

Τα Προπληρωθέντα έξοδα αφορούν σε προπληρωμές που έγιναν σε Ποδοσφαιρικές Ανώνυμες Εταιρείες (Π.Α.Ε.), ΣΟΥΠΕΡΛΙΓΚ, κλπ για την παροχή υπηρεσιών διαφήμισης και χορηγίας σύμφωνα με τους όρους των σχετικών συμβάσεων και ιδιωτικών συμφωνητικών που υπογράφηκαν. Η σημαντική αύξηση στα προπληρωθέντα έξοδα σε επίπεδο Ομίλου οφείλεται στα έξοδα που έχουν πραγματοποιηθεί για την επιχειρηματική δραστηριότητα των VLTs.

Οι απαιτήσεις από φόρους αφορούν την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και έχουν προκύψει από προπληρωθείσα εισφορά 30% επί των καθαρών εσόδων προ εισφορών (GGR) επόμενων περιόδων.

11.5. Ασώματες ακινητοποιήσεις

Οι ασώματες ακινητοποιήσεις αφορούν λογισμικό, άδειες χρήσης και δικαιώματα, τα οποία αναλύονται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Λογισμικό	Δικαιώματα Παιχνιδιών	Ασώματα Πάγια από εξαγορά της PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	Λογισμικό & δικαιώματα (Σύμβασης 31.07.2007)	Λογισμικό & άδειες χρήσης (Σύμβασης 30.07.2010 & 31.05.2014)	Σύνολο
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014						
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2014)	798	1.075.440	0	26.789	184	1.103.211
Προσθήκες λόγω ενοποίησης ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. & PAYZONE Α.Ε.	56	187.889	2.763	0	0	190.708
Προσθήκες	4.681	0	0	0	2.384	7.065
Κεφαλαιοποιημένα χρηματοοικονομικά κόστη	0	3.790	0	0	0	3.790
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-1.025	-24.585	0	-8.623	-542	-34.776
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2014) (*Αναμορφωμένο)	4.509	1.242.534	2.763	18.166	2.026	1.269.998
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015						
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2015)	4.509	1.242.534	2.763	18.166	2.026	1.269.998
Προσθήκες	3.572	8.100	0	0	0	11.672
Απομείωση αξίας παγίων	0	-15.021	0	0	0	-15.021
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-1.915	-31.974	-436	-8.623	-715	-43.664
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2015)	6.167	1.203.639	2.327	9.543	1.311	1.222.987

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Λογισμικό	Δικαιώματα Παιχνιδιών	Λογισμικό & δικαιώματα (Σύμβασης 31.07.2007)	Λογισμικό & άδειες χρήσης (Σύμβασης 30.07.2010 & 31.05.2014)	Σύνολο
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014					
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2014)	793	1.075.440	26.789	184	1.103.206
Προσθήκες	4.497	0	0	2.384	6.881
Κεφαλαιοποιημένα χρηματοοικονομικά κόστη	0	3.790	0	0	3.790
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-1.003	-16.141	-8.623	-542	-26.309
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2014)	4.287	1.063.090	18.166	2.026	1.087.569
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015					
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2015)	4.287	1.063.090	18.166	2.026	1.087.569
Προσθήκες	2.934	0	0	0	2.934
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-1.796	-16.141	-8.623	-715	-27.276
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2015)	5.425	1.046.949	9.542	1.311	1.063.227

Δεν υπάρχουν βάρη επί των ασώματων ακινητοποιήσεων. Η απόσβεση του 20ετούς δικαιώματος, του λογισμικού και των δικαιωμάτων του Ιδιωτικού Συμφωνητικού της 31.07.2007 (με την κοινοπραξία INTPALOT) περιλαμβάνονται στο κόστος των αποσβέσεων.

Στα Δικαιώματα Παιχνιδιών περιλαμβάνεται η δεκαετής επέκταση από 12.10.2020 έως 12.10.2030 της σύμβασης παραχώρησης του αποκλειστικού δικαιώματος της ΟΠΑΠ Α.Ε. διεξαγωγής, διαχείρισης, οργάνωσης και λειτουργίας των δώδεκα (12) παιχνιδιών μέσω διαδικτύου και δεκατριών (13) παιχνιδιών offline ποσού € 375.000 καθώς και η άδεια εγκατάστασης και εκμετάλλευσης των 35.000 παιγνιομηχανημάτων προεξοφλημένου ποσού € 552.002 και κεφαλαιοποιημένων χρηματοοικονομικών δαπανών για την απόκτηση της παραπάνω άδειας ποσού € 55.383 σύμφωνα με το ΔΛΠ 23.

Το συνολικό τίμημα για την τελευταία άδεια ανήλθε σε € 560.000.

Στη χρήση 2015, η απομείωση αξίας πάγιων στοιχείων, ποσού € 15.021, αφορά την απομείωση της αξίας της άδειας παραχώρησης διαχείρισης και λειτουργίας των Κρατικών Λαχείων από την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.. Το ποσό που ανακτάται μέσω χρήσης της άδειας παραχώρησης αποφασίστηκε με προεξόφληση των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ροών που απορρέουν από τη συνεχή χρησιμοποίησή της.

Το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιήθηκε είναι το Μέσο Σταθμικό Κόστος Κεφαλαίου το οποίο είναι το μέσο κόστος κεφαλαίου που αφορά τα σχέδια και τις δραστηριότητες της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.. Η προσέγγιση του Μέσου Σταθμικού Κόστους Κεφαλαίου γίνεται με βάση το γεγονός ότι τα σχέδια της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. είναι ταυτοχρόνως χρηματοδοτούμενα και από τα δάνεια και από τα ίδια κεφάλαια. Ανεξάρτητα από τους φόρους, το κόστος των δανείων αντιστοιχεί στο επιτόκιο δανεισμού. Παρά ταύτα, με δεδομένους τους φόρους που πληρώνει η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., το κόστος του χρέους που αναλογεί είναι το μετά τον φόρο κόστος χρέους. Το κόστος κεφαλαίου είναι το κόστος ευκαιρίας από την επένδυση κεφαλαίων σε μια συγκεκριμένη επιχείρηση αντί άλλων με τον ίδιο κίνδυνο για το οποίο και οι πιστωτές και οι μέτοχοι περιμένουν να αποζημιωθούν. Το Μέσο Σταθμικό Κόστος Κεφαλαίου είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που μετατρέπει την αναμενόμενη μελλοντική ταμειακή ροή σε παρούσα αξία και ισούται με 12%.

Στο μοντέλο των προεξοφλημένων ταμειακών ροών περιλαμβάνονται οι ελεύθερες ταμειακές ροές της δωδεκαετούς άδειας Κρατικών Λαχείων. Το ποσοστό αύξησης των ροών υπολογίστηκε κατά μέσο όρο στο 2%.

Τα προϋπολογισμένα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων έχουν βασιστεί σε προσδοκώμενα μελλοντικά οφέλη συνυπολογίζοντας εμπειρικά χαρακτηριστικά προσαρμοσμένα με τον προσδοκώμενο ρυθμό ανάπτυξης. Για τα προϋπολογισμένα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων έχει υπολογιστεί αύξηση κατά μέσο όρο 6% μέχρι το 2017 και κατά 3% μέχρι το 2025.

Το ποσό που προέκυψε προς απομείωση ισούται με € 15.021. Η αναπόσβεστη αξία προ απομείωσης ανερχόταν στις 31.12.2015 σε € 164, ενώ στις 31.12.2014 σε € 179.

Το έξοδο επιβάρυνε την Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος και συμπεριλαμβάνεται στη γραμμή των αποσβέσεων.

Επιπλέον, οι προσθήκες της χρήσης 2015 αφορούν κυρίως προκαταβολές κτήσεως ασώματων ακινητοποιήσεων ύψους € 8.100 που σχετίζονται με την σύμβαση παραχώρησης 20-ετούς δικαιώματος αποκλειστικής διοργάνωσης και διεξαγωγής αμοιβαίου υποδρομιακού στοιχήματος. Μετά την αναμόρφωση κονδυλίων συγκριτικής πληροφόρησης, στη χρήση 2014 προστέθηκαν άυλα πάγια προερχόμενα από τη μελέτη αποτίμησης εξαγοράς της PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε. συνολικού ύψους € 2.763. Τα τελευταία αναλύονται σε πελατειακές σχέσεις (€ 2.585) και συμπληρωματική συμφωνία με την Paysafe Werkarten Vetriebs GmbH (€ 178). Το μεν πρώτο αποσβένεται σε βάθος 10ετίας και το τελευταίο σε 1 έτος.

Τα δικαιώματα για μελλοντικές παραχωρήσεις δεν αποσβένονται αλλά ελέγχονται για απομείωση ως την ημερομηνία έναρξης ισχύς της παραχώρησης.

11.6. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία

ΟΜΙΛΟΣ	Γήπεδα & κτίρια	Εγκατ/σεις & μηχανήματα	Οχήματα & εξοπλισμός	Μηχανήματα (Σύμβασης 31.7.2007)	Εξοπλισμός (Σύμβασης 30.7.2010 & 31.05.2014)	Σύνολο
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014						
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2014)	9.197	1.767	19.499	8.051	10.800	49.314
Προσθήκες λόγω ενοποίησης ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. & PAYZONE Α.Ε.	0	0	196	0	0	196
Προσθήκες	163	104	7.727	0	2.696	10.692
Μεταφορές παγίων	-1.157	0	1.251	0	0	94
Μειώσεις παγίων	0	-113	-95	-4	-48	-260
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-1.938	-644	-4.566	-2.880	-5.376	-15.403
Μεταφορές αποσβέσεων	614	0	-1.255	0	0	-641
Μειώσεις αποσβέσεων	0	84	93	3	33	213
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2014)	6.879	1.199	22.851	5.170	8.106	44.205
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015						
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2015)	6.879	1.199	22.851	5.170	8.106	44.205
Προσθήκες	14.851	-17	13.143	0	0	27.977
Μειώσεις παγίων	-446	-761	-468	-10	-47	-1.732
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-1.084	-419	-5.591	-2.880	-5.772	-15.746
Μειώσεις αποσβέσεων	265	764	454	9	42	1.534
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2015)	20.464	766	30.389	2.289	2.330	56.238

Οι εγκαταστάσεις, τα μηχανήματα καθώς και ο εξοπλισμός του Ιδιωτικού Συμφωνητικού της 31.07.2007 και των Συμβάσεων της 30.07.2010 και 31.05.2014 με την κοινοπραξία INTRALOT περιλαμβάνουν κυρίως εξοπλισμό για πράκτορες παιχνιδιών. Δεν υπάρχουν εμπράγματα βάρη επί των γηπέδων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Γήπεδα & κτίρια	Εγκατ/σεις & μηχανήματα	Οχήματα & εξοπλισμός	Μηχανήματα (Σύμβασης 31.7.2007)	Εξοπλισμός (Σύμβασης 30.7.2010 & 31.05.2014)	Σύνολο
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014						
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2014)	9.026	1.761	927	8.051	10.800	30.565
Προσθήκες	163	52	6.930	0	2.696	9.842
Μεταφορές παγίων	-1.157	0	0	0	0	-1.157
Μειώσεις παγίων	0	-113	-95	-4	-48	-260
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-1.930	-640	-1.903	-2.880	-5.376	-12.728
Μεταφορές αποσβέσεων	614	0	0	0	0	614
Μειώσεις αποσβέσεων	0	84	93	3	33	212
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2014)	6.716	1.144	5.953	5.170	8.106	27.089
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015						
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2015)	6.716	1.144	5.953	5.170	8.106	27.089
Προσθήκες	14.851	-17	3.552	0	0	18.385
Μειώσεις παγίων	-245	-761	-396	-10	-47	-1.459
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-1.079	-410	-2.436	-2.880	-5.772	-12.577
Μειώσεις αποσβέσεων	222	764	385	9	42	1.422
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2015)	20.465	720	7.057	2.289	2.330	32.861

Σε επίπεδο Εταιρείας, οι προσθήκες της χρήσης 2015 αφορούν κυρίως την απόκτηση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων επί της οδού Λεωφ. Αθηνών 112, Αθήνα. Σε επίπεδο Ομίλου, εκτός από τα ανωτέρω, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. απέκτησε στα τέλη του έτους πληροφοριακό σύστημα αξίας € 4.885, εκ των οποίων τα € 4.281 αφορούν μηχανολογικό εξοπλισμό.

11.7. Επενδύσεις σε ακίνητα

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 40 οι Επενδύσεις σε Ακίνητα έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Υπόλοιπο 1.1.2015	1.540	1.540
Αποσβέσεις περιόδου 01.01.2015 - 31.12.2015	-142	-142
Υπόλοιπο 31.12.2015	1.398	1.398
Κόστος κτήσης	3.170	3.170
Σωρευμένες αποσβέσεις	<u>-1.772</u>	<u>-1.772</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο	1.398	1.398

Το ανωτέρω υπόλοιπο αφορά σε δύο ακίνητα που βρίσκονται: α) επί της οδού Πανεπιστημίου 25 (5^{ος} όροφος) στην Αθήνα και β) επί της οδού Κύπρου 90-92 στο Περιστέρι. Το έσοδο που λαμβάνει η Εταιρεία από την εκμίσθωση των ακινήτων, ανήλθε σε € 260 για τη χρήση 2015.

Η ωφέλιμη ζωή των κτιρίων εκτιμάται περίπου σε 20 έτη και χρησιμοποιείται η σταθερή μέθοδος απόσβεσης. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Εταιρείας η τρέχουσα αξία των ακινήτων δεν διαφέρει ουσιωδώς από την αναπόσβεστη αξία τους.

11.8. Υπεραξία

Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις η ανάλυση της υπεραξίας προέρχεται από την εξαγορά της ΟΠΑΠ SPORTS LTD και της PAYZONE A.E., όπως φαίνεται παρακάτω:

ΟΜΙΛΟΣ	ΟΠΑΠ SPORTS LTD	PAYZONE A.E.	ΣΥΝΟΛΟ
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο 31.12.2008 - 31.12.2013	8.435	0	8.435
Υπεραξία στην τιμή αγοράς (90%)	0	5.749	5.749
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο 31.12.2014 (* Αναμορφωμένο) & 31.12.2015	8.435	5.749	14.183

ΟΠΑΠ SPORTS LTD:

Η υπεραξία υπόκειται σε περιοδικό έλεγχο απομείωσης.

Δεν προέκυψε απομείωση της υπεραξίας της θυγατρικής ΟΠΑΠ SPORTS LTD σύμφωνα με την έκθεση αποτίμησης ανεξάρτητου εκτιμητή που πραγματοποιείται κατ' έτος.

PAYZONE A.E.:

Στις 19.11.2014, η ΟΠΑΠ Α.Ε., μέσω της 100% θυγατρικής της OPAP INVESTMENT LTD, ολοκλήρωσε την εξαγορά του 90% του μετοχικού κεφαλαίου της PAYZONE A.E. Η PAYZONE A.E. αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα δίκτυα πλήρωσης προπληρωμένων τηλεφωνικών καρτών στην Ελλάδα με πάνω από 11.000 εγκατεστημένα τερματικά ενώ επεξεργάζεται περίπου 30 εκατομμύρια συναλλαγές ετησίως. Η PAYZONE A.E. είναι επίσης πρωτοπόρος στην πληρωμή λογαριασμών και προπληρωμένων υπηρεσιών για εταιρείες κοινής ωφελείας και παρόχους υπηρεσιών στην Ελλάδα.

Στις 24.08.2015, η OPAP INVESTMENT LTD εξαγόρασε το υπόλοιπο μη ελεγχόμενο ποσοστό 10% της PAYZONE A.E..

Κατά τη διάρκεια του έτους 2015, η PAYZONE A.E. συνεισέφερε στον Όμιλο πωλήσεις € 107.431 και ζημίες προ φόρων € 31.

Τίμημα εξαγοράς

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται το οριστικό τίμημα για την εξαγορά του 90% του μετοχικού κεφαλαίου της PAYZONE Α.Ε. κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Σταθερό ποσό	6.350
Εκτιμώμενα ελεύθερα ταμειακά διαθέσιμα	1.000
Παρακρατούμενο ποσό προς τους πωλητές	976
Συνολικό τίμημα	8.326

Το τίμημα για την εξαγορά του υπολοίπου 10% ανήλθε σε € 867.

Κόστη σχετικά με την εξαγορά

Τα σχετικά κόστη είναι ασήμαντα και για το λόγο αυτό δεν αναλύονται περαιτέρω.

Αναγνωρισμένα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού κατά την εξαγορά

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της εξαγορασθείσας εταιρείας κατά την ημερομηνία της εξαγοράς.

Ενσώματα πάγια	192
Ασώματα πάγια	51
Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	180
Αποθέματα	2.176
Απαιτήσεις	4.307
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	3.922
Λοιπά στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού	6
Προβλέψεις	-675
Προγράμματα παροχών προσωπικού	-47
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	-9.135
Φορολογικές υποχρεώσεις	<u>-157</u>
ΣΥΝΟΛΟ	820

Οι τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση σε εύλογη αξία των εξαγορασμένων σημαντικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού είναι ίδιες με αυτές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος όπως παρουσιάζονται στις σελίδες 77 έως 95 της ετήσιας οικονομικής έκθεσης.

Οι προσαρμογές που πραγματοποιήθηκαν ως αποτέλεσμα της οριστικοποίησης της εκτίμησης της εύλογης αξίας είναι οι ακόλουθες:

Πελατειακές σχέσεις που αναγνωρίστηκαν	2.585
Συμπληρωματική συμφωνία με την Paysafe Werkarten Vertriebs GmbH που αναγνωρίστηκε	<u>177</u>
Υποσύνολο	2.762
Μείον: αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση με φορολογικό συντελεστή 26%	<u>-718</u>
Προσαρμογές εύλογης αξίας	2.044

Υπεραξία

Η προκύπτουσα υπεραξία από την εξαγορά της PAYZONE Α.Ε. έχει αναγνωρισθεί ως ακολούθως.

Καθαρή Θέση (100% προ προσαρμογών εύλογης αξίας)	820
Προσαρμογές εύλογης αξίας	2.044
Εύλογη αξία Καθαρής Θέσης (100%)	2.864
Τίμημα κατά την ολοκλήρωση (για το 90% των μετοχών)	8.326
% του Μετοχικού Κεφαλαίου που εξαγοράσθηκε	90%
Εύλογη αξία Καθαρής Θέσης (90%)	2.577
Υπεραξία	5.749

11.9. Επενδύσεις σε θυγατρικές

Οι θυγατρικές της Εταιρείας που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις της είναι οι εξής:

Ενοποιημένη θυγατρική	Μερίδιο	Αξία κτήσεως	Χώρα εγκατάστασης	Κύρια δραστηριότητα	Μέθοδος ενοποίησης
ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	100%	1.704	Κύπρος	Αριθμολαχεία	Ολική ενοποίηση
ΟΠΑΠ INTERNATIONAL LTD	100%	11.499	Κύπρος	Εταιρεία Συμ/χών-Υπηρεσίες	Ολική ενοποίηση
ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	100%	20.000	Ελλάδα	Αθλητικά γεγονότα-Προβολή-Υπηρεσίες	Ολική ενοποίηση
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	100%	16.900	Κύπρος	Εταιρεία Στοιχημάτων	Ολική ενοποίηση
ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD	100%	104.750	Κύπρος	Τυχερά παιχνίδια	Ολική ενοποίηση
ΣΥΝΟΛΟ	-	154.854	-	-	-
ΑΠΟΜΕΙΩΣΕΙΣ	-	-7.250	-	-	-
ΑΞΙΑ 31.12.2015	-	147.604	-	-	-

Η ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιρειών οι οποίες ενοποιήθηκαν, δε διαφέρει από την ημερομηνία αναφοράς της μητρικής εταιρείας.

Στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, οι επενδύσεις της σε θυγατρικές εμφανίζονται με την αξία κτήσης μειωμένη με τις διενεργηθείσες απομειώσεις.

Η αξία της εταιρείας ΟΠΑΠ SPORTS LTD έχει απομειωθεί κατά το ποσό των € 1.300 στη χρήση 2005 και κατά το ποσό των € 5.950 στη χρήση 2007. Για τις χρήσεις 2008 έως και 2015 δεν προέκυψε περαιτέρω απομείωση της αξίας της, σύμφωνα με τις εκθέσεις αποτίμησης του ανεξάρτητου εκτιμητή.

Για την τρέχουσα χρήση 2015, η έκθεση του ανεξάρτητου εκτιμητή βασίστηκε στις παρακάτω παραδοχές:

Παραδοχές μελέτης απομείωσης	31.12.2015	31.12.2014
WACC	11,05%	10,55%
% Αύξησης ρών	0,50%	0,50%
Φορολογικός συντελεστής	12,50%	12,50%
Περίοδος καθαρών ταμειακών ρών	5 χρόνια	5 χρόνια

Από τον έλεγχο ευαισθησίας που έγινε σχετικά με τις άνω παραδοχές και ιδιαίτερα την αύξηση ή μείωση κατά μισή μονάδα βάσης στο προεξοφλητικό επιτόκιο (WACC) καθώς και στο ρυθμό αύξησης των ταμειακών ρών δεν προέκυψαν αποκλίσεις που θα απαιτούσαν τη μεταβολή στην αναπόσβεστη αξία της εν λόγω συμμετοχής.

Δεν υπάρχουν σημαντικοί περιορισμοί στη δυνατότητα της ανωτέρω θυγατρικής για μεταφορά κεφαλαίων στη μητρική εταιρεία με τη μορφή ταμειακών μερισμάτων, επιστροφής δανείων ή προκαταβολών.

Επιπρόσθετα, για τη χρήση 2015, διενεργήθηκε μελέτη αποτίμησης της αξίας της εταιρείας PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε., χωρίς να προκύψει απομείωση. Οι βασικότερες παραδοχές επί των οποίων βασίστηκε η έκθεση του ανεξάρτητου εκτιμητή είναι οι ακόλουθες:

Παραδοχές μελέτης απομείωσης	31.12.2015
WACC	16,74%
% Αύξησης ρών	0,50%
Φορολογικός συντελεστής	29,00%
Περίοδος καθαρών ταμειακών ρών	5 χρόνια

Η ανάλυση των επενδύσεων σε θυγατρικές έχει ως εξής:

	31.12.2015	31.12.2014
Υπόλοιπο έναρξης	182.104	173.354
(Μείωση) / Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	<u>-34.500</u>	<u>8.750</u>
Αξία λήξης	147.604	182.104

Στις 29.01.2015 και 16.03.2015 έγιναν αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου συνολικού ποσού € 9.000 της θυγατρικής ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD (€ 700 και € 8.300 αντίστοιχα), ενώ στις 27.04.2015 έγινε επιστροφή κεφαλαίου από τη θυγατρική ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD ποσού € 43.500, η οποία προήλθε από τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε..

11.10. Επενδύσεις σε συγγενείς

Η ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων των συγγενών εταιρειών οι οποίες ενοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης, δεν διαφέρουν από την ημερομηνία αναφοράς της μητρικής εταιρείας.

Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος ενώ για σκοπούς ενοποίησης χρησιμοποιείται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Η υπεραξία περιλαμβάνεται στη λογιστική αξία (κόστος) της επένδυσης και ελέγχεται για απομείωση σαν μέρος της επένδυσης.

Η ανάλυση και κίνηση των επενδύσεων σε συγγενείς έχει ως εξής:

	31.12.2015	31.12.2014
GLORY TECHNOLOGY LTD	0	0
NEUROSOFTE A.E. ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	11.225	9.732
Σύνολο	11.225	9.732

Το κονδύλι « Επενδύσεις σε συγγενείς» περιλαμβάνει:

A) Την συμμετοχή της ΟΠΑΠ Α.Ε. στην καθαρή περιουσία της επιχείρησης GLORY TECHNOLOGY LTD στην οποία συμμετέχει με ποσοστό 20%.

Η GLORY TECHNOLOGY LTD έχει σύμβαση με την OPAP SPORTS LTD η οποία έχει διάρκεια μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2016. Στην συνέχεια, η σύμβαση είναι πιθανό να ανανεωθεί.

Επίσης, το βασικό έσοδο της GLORY TECHNOLOGY είναι από την προμήθεια (ποσοστό επί των εσόδων του ΣΤΟΙΧΗΜΑ της ΟΠΑΠ SPORTS LTD), και αυτό σημαίνει ότι αν λήξει η σύμβαση η εταιρεία θα μείνει χωρίς ουσιαστικά έσοδα, γεγονός το οποίο θα έχει αρνητική επίπτωση στα αποτελέσματά της και στην βιωσιμότητά της, αν δεν μπορέσει να τα αντικαταστήσει με άλλη πηγή.

Μια αποτίμηση της εταιρείας για σκοπούς ελέγχου απομείωσης θα λάμβανε υπόψη της την ροή των μελλοντικών λειτουργικών ροών της, είτε προσδιορισμένη από την διοίκηση της ίδιας εταιρείας είτε στην χειρότερη περίπτωση προσδιορισμένη από την Οικονομική Διεύθυνση της ΟΠΑΠ Α.Ε.. Οι μελλοντικές αυτές ροές θα έπρεπε να προεξοφληθούν με ένα επιτόκιο σε σημερινή αξία χρήματος.

Στην συγκεκριμένη περίπτωση φαίνεται ότι η εταιρεία δεν θα έχει θετικές ταμειακές ροές στο ορατό χρονικό διάστημα λόγω του εκτιμώμενου χρόνου λήξης της σύμβασης που έχει, ως εκ τούτου μια εκτίμηση της αξίας της με την μεθοδολογία των μελλοντικών ταμειακών ροών θα δώσει μηδενική αξία. Στην χρήση 2012 αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης ίση με το ποσό της επένδυσης στη συγγενή GLORY TECHNOLOGY LTD. Η αξία προκύπτει ως εξής:

Κόστος κτήσης συμμετοχής	10.000
Απόσβεση και απομείωση υπεραξίας	<u>-8.806</u>
Αξία λήξης 31.12.2006	1.194
Μερίδιο στα κέρδη / (ζημίες)	<u>414</u>
Αξία λήξης 31.12.2007	1.608
Μερίδιο στα κέρδη / (ζημίες)	<u>-138</u>
Αξία λήξης 31.12.2008	1.470
Μερίδιο στα κέρδη / (ζημίες)	<u>100</u>
Αξία λήξης 31.12.2009	1.570
Μερίδιο στα κέρδη / (ζημίες)	<u>21</u>
Αξία λήξης 31.12.2010	1.591
Μερίδιο στα κέρδη / (ζημίες)	<u>-21</u>
Αξία λήξης 31.12.2011	1.570
Απομείωση υπεραξίας	-1.570
Αξία λήξης 31.12.2012	0

Β) Την συμμετοχή των θυγατρικών ΟΠΑΠ INTERNATIONAL LTD και ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD της ΟΠΑΠ Α.Ε. στην καθαρή περιουσία της επιχείρησης NEUROSOFΤ Α.Ε. ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ, στην οποία συμμετέχουν με ποσοστό 29,53%.

Στην χρήση 2014 αναγνωρίστηκε μερίδιο στα κέρδη της συγγενούς NEUROSOFΤ Α.Ε. ποσού € 767, ενώ για την χρήση 2015 ήταν € 600.

Στις χρήσεις 2015 και 2014, λόγω της ανάκτησης της χρηματιστηριακής της αξίας, κρίθηκε απαραίτητη η αναστροφή μέρους της απομείωσης των προηγούμενων ετών και συγκεκριμένα ποσού € 893 και € 7.462, αντίστοιχα.

Με βάσει τα ανωτέρω η αξία της συμμετοχής προκύπτει ως εξής:

Κόστος κτήσης	11.520
Μείον μέρισμα 2008	-72
Μείον μερίδιο στις ζημιές έτους 2009	<u>-80</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο 31.12.2009	11.368
Μείον απομείωση	-3.000
Μείον μερίδιο στις ζημιές έτους 2010	<u>-1.120</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο 31.12.2010	7.248
Μείον απομείωση	-5.526
Μείον μερίδιο στις ζημιές έτους 2011	<u>-373</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο 31.12.2011	1.349
Μείον μερίδιο στις ζημιές έτους 2012	<u>-190</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο 31.12.2012	1.159
Συν μερίδιο στα κέρδη έτους 2013	<u>344</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο 31.12.2013	1.503
Αναστροφή απομείωσης	7.462
Συν μερίδιο στα κέρδη έτους 2014	<u>767</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο 31.12.2014	9.732
Αναστροφή απομείωσης	893
Συν μερίδιο στα κέρδη έτους 2015	<u>600</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο 31.12.2015	11.225

11.11. Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Εγγυητικές καταβολές	1.632	1.370	1.420	1.264
Προκαταβολές παροχών αποχώρησης	221	221	221	221
Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	76	1.222	0	1.141
Στεγαστικά δάνεια στο προσωπικό	321	360	321	360
Άλλες απαιτήσεις	<u>711</u>	<u>4</u>	<u>22.950</u>	<u>28.127</u>
Σύνολο	2.962	3.177	24.912	31.114

Το βραχυπρόθεσμο ποσό των κονδυλίων των «Λοιπών μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού» περιλαμβάνεται στα λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία και στα έξοδα επομένων χρήσεων.

Στη μητρική εταιρεία το ποσό € 22.950 αφορά στο υπόλοιπο των αποθεματικών κεφαλαίων που πρόκειται να διατεθούν για την ολοκλήρωση της αναμόρφωσης της ενιαίας εταιρικής εικόνας των σημείων πώλησης (πρακτορείων) από τη θυγατρική ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., για λογαριασμό της ΟΠΑΠ Α.Ε.. Τα κεφάλαια αυτά είχαν μεταφερθεί στην εν λόγω θυγατρική κατά την περίοδο 2004 έως 2007.

11.12. Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση / υποχρέωση

Η κίνηση του αναβαλλόμενου φόρου έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2015	31.12.2014 *Αναμορφωμένο	31.12.2015	31.12.2014
Αναπροσαρμογή αξίας παγίων στοιχείων	-1.015	447	-1.412	49
Αναγνώριση άυλων περιουσιακών στοιχείων	11.386	15.972	15.421	15.598
Έξοδα επομένων χρήσεων	7.096	5.190	5.244	4.496
Αποζημιώσεις προσωπικού	-300	-208	-270	-194
Προβλέψεις	-13.140	-9.591	-13.091	-9.537
Δεδουλευμένες υποχρεώσεις	<u>-13.842</u>	<u>-10.526</u>	<u>-2.400</u>	<u>-3.713</u>
Σύνολο	-9.815	1.284	3.493	6.699

Σε επίπεδο Ομίλου η μείωση στην υποχρέωση του αναβαλλόμενου φόρου και δημιουργία αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δεδουλευμένων υποχρεώσεων της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. για διανομή κερδών στους νικητές των παιχνιδιών και στην αύξηση των προβλέψεων της Εταιρείας για κάλυψη αποζημιώσεων από αγωγές.

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

Για τον υπολογισμό των φόρων επόμενων χρήσεων χρησιμοποιήθηκε συντελεστής 29% (26% το 2014). Οι αναβαλλόμενοι φόροι προκύπτουν κυρίως από ασώματα πάγια και δεδουλευμένες υποχρεώσεις. Επίσης, οι αναβαλλόμενοι φόροι από κόστος ενδεχόμενων υποχρεώσεων και μη αναγνωριζόμενων δαπανών προκύπτουν από άμεσα έξοδα χρηματοδότησης του ομολογιακού δανείου, από προβλέψεις που αφορούν σε αγωγές κατά της ΟΠΑΠ Α.Ε. και από προβλέψεις χορηγιών, οικονομικών ενισχύσεων, κερδών νικητών (του παιχνιδιού ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ), καθώς και αμοιβών και παροχών τρίτων πληρωτέων στο επόμενο έτος.

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2015	31.12.2014 * Αναμορφωμένο
ΟΠΑΠ Α.Ε. (υποχρέωση)	3.493	6.699
ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. (απαίτηση)	-4.738	-3.662
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. (απαίτηση)	-9.072	-2.334
PAYZONE Α.Ε. (απαίτηση)	-170	-136
ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. (απαίτηση)	-3	0
Αναβαλλόμενη υποχρέωση στα ασώματα πάγια από εξαγορά της PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	<u>675</u>	<u>718</u>
Σύνολο	-9.815	1.284

11.13. Εμπορικές υποχρεώσεις

Η ανάλυση των εμπορικών υποχρεώσεων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Προμηθευτές (υπηρεσιών, αγαθών & παγίων)	46.667	41.637	25.464	39.041
Κέρδη σε νικητές & αδιάθετα κέρδη	69.155	113.249	25.349	77.375
Άλλες υποχρεώσεις (αμοιβές – αποδόσεις)	<u>11.269</u>	<u>15.467</u>	<u>1.749</u>	<u>4.315</u>
Σύνολο	127.091	170.353	52.562	120.731

Σε επίπεδο Εταιρείας, η μείωση των εμπορικών υποχρεώσεων, ποσού € 68.169, οφείλεται κυρίως στη μείωση των υποχρεώσεων σε νικητές κατά € 28.756 και στη μείωση του αποθεματικού αδιάθετων κερδών κατά € 17.964.

11.14. Δάνεια

Ο δανεισμός του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Ομολογιακά δάνεια πληρωτέα την επόμενη χρήση	32.097	1	2.097	0
Μείον: Αναπόσβεστα Άμεσα Έξοδα Χρηματοδότησης	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Βραχυπρόθεσμο Μέρος Ομολογιακών Δανείων	32.097	1	2.097	0
Μακροπρόθεσμο Ομολογιακά Δάνεια	115.000	0	115.000	0
Μείον: Αναπόσβεστα Άμεσα Έξοδα Χρηματοδότησης	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Μακροπρόθεσμο Μέρος Ομολογιακών Δανείων	115.000	0	115.000	0
Σύνολο Ομολογιακού Δανείου	147.097	1	117.097	0
Μείον: Συνολικά Αναπόσβεστα Άμεσα Έξοδα Χρηματοδότησης	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Ομολογιακά Δάνεια	147.097	1	117.097	0

Η λήξη των δανείων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Έως 1 έτος	32.097	1	2.097	0
Από 1 έως 5 έτη	<u>115.000</u>	<u>0</u>	<u>115.000</u>	<u>0</u>
Σύνολο	147.097	1	117.097	0

Η Εταιρεία, στις 10.03.2014, υπέγραψε σύμβαση Ανακυκλούμενου Ομολογιακού Δανείου συνολικού ύψους έως € 75.000, για περίοδο 13 μηνών με την Τράπεζα Πειραιώς.

Η Εταιρεία, στις 03.04.2015, πραγματοποίησε συμφωνία με την Τράπεζα Πειραιώς για την ανανέωση της χορήγησης Ανακυκλούμενου Ομολογιακού Δανείου με το ίδιο ποσό, δηλαδή μέχρι των € 75.000 για διάστημα δύο ετών (λήξη Απρίλιος 2017) με δυνατότητα επέκτασης για έναν επιπλέον χρόνο (λήξη Απρίλιος 2018).

Η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., στις 07.04.2015, σύναψε συμφωνία με την Alpha Bank για την ανανέωση της χορήγησης Ανακυκλούμενου Ομολογιακού Δανείου για διάστημα ενός έτους (λήξη Μάιος 2016). Η αρχική συμφωνία χορήγησης υπεγράφη στις 30.04.2014, συνολικού ύψους έως € 30.000 για διάστημα ενός έτους.

Η Εταιρεία, στις 28.07.2015, υπέγραψε σύμβαση παροχής πιστώσεως με ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό με την Εθνική Τράπεζα για μέγιστο ονομαστικό ποσό € 15.000 η οποία λήγει την 30.06.2016.

Η Εταιρεία, στις 13.10.2015, υπέγραψε σύμβαση με την Τράπεζα Eurobank για την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου, σύμφωνα με το Νόμο 3156/2003, ποσού € 15.000 για διάστημα δύο ετών (λήξη Οκτώβριος 2017).

Η Εταιρεία, στις 07.12.2015, υπέγραψε σύμβαση με την Τράπεζα Eurobank για την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου, σύμφωνα με το Νόμο 3156/2003, ποσού € 45.000 για διάστημα πέντε ετών (λήξη Δεκέμβριος 2020).

Η ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., στις 07.12.2015, υπέγραψε σύμβαση με την Τράπεζα Eurobank για την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου, σύμφωνα με το Νόμο 3156/2003, ποσού € 5.000 για διάστημα πέντε ετών (λήξη Δεκέμβριος 2020).

11.15. Φόροι

Η ανάλυση των φόρων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Υποχρεώσεις φόρου εισοδήματος	16.807	58.028	10.712	51.309
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων	106.263	105.895	100.765	102.928
Λοιποί φόροι (παρακρατούμενοι, ΦΠΑ)	<u>6.872</u>	<u>14.305</u>	<u>8.247</u>	<u>11.743</u>
Σύνολο	129.942	178.228	119.724	165.980

Σύμφωνα με το Ν. 4093/2012 επιβάλλεται από 01.01.2013 εισφορά με συντελεστή 30% επί των καθαρών εσόδων της ΟΠΑΠ Α.Ε., συμπαράσύροντας και τις ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. (έσοδα από παίγνια μείον κέρδη νικητών παικτών, σύμφωνα με τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα).

Το συνολικό ποσό της εισφοράς επί των καθαρών εσόδων για την Εταιρεία στη χρήση 2015 ανήλθε στα € 350.420 και το οφειλόμενο ποσό την 31.12.2015 στα € 100.765. Αντίστοιχα, στη χρήση 2014 το συνολικό ποσό της εισφοράς επί των καθαρών εσόδων ανήλθε σε € 359.879, ενώ το οφειλόμενο κατά την 31.12.2014 ποσό είναι € 102.928.

Στη χρήση 2014, οι υποχρεώσεις φόρου εισοδήματος της Εταιρείας, περιελάμβαναν ποσό € 14.754 το οποίο αφορούσε συνολικό ποσό πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων που επιβλήθηκαν στην Εταιρεία μετά την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου της χρήσης 2010, για το οποίο είχε ήδη σχηματιστεί σχετική πρόβλεψη, συνολικού ποσού € 8.000 σε προηγούμενες χρήσεις.

Οι υποχρεώσεις φόρου εισοδήματος της Εταιρείας περιλαμβάνουν την εκτίμηση φόρου εισοδήματος για την περίοδο 01.01-31.12.2015 καθώς και την προκαταβολή φόρου εισοδήματος της προηγούμενης χρήσης.

11.16. Λοιπές υποχρεώσεις

Η ανάλυση των λοιπών υποχρεώσεων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2015	31.12.2014 * Αναμορφωμένο	31.12.2015	31.12.2014
Προβλέψεις δωρεών	9.013	12.250	2.219	6.273
Προβλέψεις χορηγιών	1.158	6.128	941	5.903
Πρόβλεψη κερδών νικητών Στοιχήματος	0	2.148	0	2.148
Αποδοχές προσωπικού	7.917	7.738	7.570	6.998
Μερίσματα και προμερίσματα πληρωτέα	1.159	70.275	1.159	70.275
Προεισπραχθείσα αξία πωλήσεων	0	370	0	0
Ασφαλιστικές εισφορές πληρωτέες	1.627	1.345	1.487	985
Λοιπές υποχρεώσεις	<u>14.979</u>	<u>9.047</u>	<u>10.066</u>	<u>7.536</u>
Σύνολο	35.853	109.301	23.441	100.116

Αναφορικά με τις Λοιπές υποχρεώσεις του Ομίλου πρέπει να αναφερθεί ότι:

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στην από 24.08.2015 συνεδρίασή του αποφάσισε τη διανομή προμερίσματος χρήσης 2015 ύψους € 54.161 προ παρακράτησης φόρου που αντιστοιχεί σε € 0,17 (ευρώ) ανά μετοχή.

Στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 18.12.2014, ανακοινώθηκε η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου για την διανομή προμερίσματος χρήσης 2014 ύψους € 64.331 προ παρακράτησης φόρου που αντιστοιχεί σε € 0,2017 (ευρώ) ανά μετοχή.

11.17. Προγράμματα παροχών προσωπικού

Πρόγραμμα Παροχών σε μετοχές

Την 1η Ιουλίου 2015, η ΟΠΑΠ Α.Ε. εισήγαγε πρόγραμμα επιβράβευσης ορισμένων εκ των βασικών διευθυντικών στελεχών της, ως κίνητρο απόδοσης, το οποίο προβλέπει για τους δικαιούχους την απόκτηση κοινών μετοχών της Εταιρείας, καθώς οι παροχές ωριμάζουν σε περίπου ένα έτος. Οι μετοχές απόδοσης είναι παροχές σε μετοχές στις οποίες ο αριθμός των μετοχών που λαμβάνει τελικά το στέλεχος εξαρτάται από την απόδοση του έναντι καθορισμένων στόχων που ωριμάζουν σε περίπου ένα

έτος. Η εύλογη αξία κάθε μετοχής απόδοσης επιμετράται κατά την ημερομηνία της εκχώρησης, με βάση την εύλογη αξία των κοινών μετοχών και τις πιθανότητες επίτευξης των στόχων απόδοσης.

Ο αριθμός των μετοχών απόδοσης ανέρχεται σε 388 χιλ.. Ποσό ύψους € 884 χιλ. αναγνωρίστηκε ως κόστος μισθοδοσίας στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος και στα Κέρδη εις νέον στην Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων.

Πρόγραμμα Καθορισμένων Παροχών

Μέχρι την 31.03.2014 η επιχείρηση είχε ενεργοποιήσει ειδικό πρόγραμμα παροχών προς τους εργαζομένους της, το οποίο δεσμευόταν για παροχές σε περιπτώσεις αποχωρήσεων για το σύνολο των εργαζομένων. Συγκεκριμένα, η υποχρέωση της εταιρείας προς τους ασφαλισμένους καθοριζόταν από τις παροχές που προβλέπονταν από το «άρθρο 25 της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας».

Έκτοτε, η επιχείρηση δεν έχει επίσημα ενεργοποιήσει κάποιο ειδικό πρόγραμμα παροχών προς τους εργαζομένους της, με το οποίο να δεσμεύεται για παροχές σε περιπτώσεις αποχωρήσεων για το σύνολο των εργαζομένων. Ισχύει η συμβατική υποχρέωση με βάση την ισχύουσα νομοθεσία όπως προκύπτει από τους Ν. 2112/20 και Ν. 3026/54, και όπως αυτοί τροποποιήθηκαν από το Ν. 4093/2012, για παροχή ενός εφάπαξ ποσού κατά τη στιγμή της συνταξιοδότησης.

Η εμφάνιση των προγραμμάτων στην κατάσταση ενοποιημένης χρηματοοικονομικής θέσης την 31.12.2015 είναι η εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Πρόγραμμα αποχώρησης
31 Δεκεμβρίου 2013	14.015
Πληρωμές	-25.421
Κόστος υπηρεσίας	596
Κόστος κεφαλαίου	392
Κόστος (αποτέλεσμα) διακανονισμών	13.919
Κόστος προϋπηρεσίας	<u>-1.912</u>
Συνολικό κόστος στην Κ.Σ.Ε.	12.994
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές	<u>-740</u>
31 Δεκεμβρίου 2014	847
Πληρωμές	-545
Κόστος υπηρεσίας	290
Κόστος κεφαλαίου	13
Κόστος (αποτέλεσμα) διακανονισμών	482
Συνολικό κόστος στην Κ.Σ.Ε.	785
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές	<u>-51</u>
31 Δεκεμβρίου 2015	1.036

Η εμφάνιση των προγραμμάτων στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της μητρικής εταιρείας την 31.12.2015 είναι η εξής:

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Πρόγραμμα αποχώρησης
31 Δεκεμβρίου 2013	13.307
Πληρωμές	-13.142
Κόστος υπηρεσίας	538
Κόστος κεφαλαίου	378
Κόστος (αποτέλεσμα) διακανονισμών	1.977
Κόστος προϋπηρεσίας	-1.907
Κόστος μεταφοράς προσωπικού	<u>257</u>
Συνολικό κόστος στην Κ.Σ.Ε.	1.242
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές	<u>-662</u>
31 Δεκεμβρίου 2014	746
Πληρωμές	-485
Κόστος υπηρεσίας	231
Κόστος κεφαλαίου	12
Κόστος (αποτέλεσμα) διακανονισμών	466
Συνολικό κόστος στην Κ.Σ.Ε.	708
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές	<u>-37</u>
31 Δεκεμβρίου 2015	932

Οι βασικές αναλογιστικές υποθέσεις που έγιναν στις 31.12.2015 και 31.12.2014 για το πρόγραμμα αποχώρησης είναι:

	2015	2014
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,68%	1,55%
Αναμενόμενο ποσοστό αυξήσεων στους μισθούς	2,00%	2,00%
Μέσος χρόνος παραμονής στην υπηρεσία	20,17 - 27,74	24,72 - 28,68
Πληθωρισμός	2,00%	2,00%

Το εκτιμώμενο κόστος υπηρεσίας για την επόμενη χρήση ανέρχεται σε € 234 για την Εταιρεία και € 268 για τον Όμιλο.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη μεταβολή της αναλογιστικής υποχρέωσης του Ομίλου και της ΟΠΑΠ Α.Ε. εάν το επιτόκιο προεξόφλησης ήταν κατά 0,5% μεγαλύτερο ή μικρότερο αυτού που έχει χρησιμοποιηθεί καθώς και την αντίστοιχη μεταβολή εάν το αναμενόμενο ποσοστό αύξησης μισθών ήταν κατά 0,5% μεγαλύτερο ή μικρότερο αυτού που έχει χρησιμοποιηθεί:

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

Ανάλυση Ευαισθησίας Αποτελεσμάτων (ΟΜΙΛΟΣ)	Αναλογιστική υποχρέωση	Ποσοστιαία Μεταβολή
Αύξηση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	928	-10%
Μείωση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	1.159	12%
Αύξηση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	1.157	12%
Μείωση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	928	-10%

Ανάλυση Ευαισθησίας Αποτελεσμάτων (ΕΤΑΙΡΕΙΑ)	Αναλογιστική υποχρέωση	Ποσοστιαία Μεταβολή
Αύξηση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	835	-10%
Μείωση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	1.043	12%
Αύξηση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	1.042	12%
Μείωση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	835	-10%

11.18. Προβλέψεις

Οι προβλέψεις της Εταιρείας και του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Υπόλοιπο την 31.12.2014	51.317	49.134
Προβλέψεις χρήσης	19.201	19.088
Αναστροφή προβλέψεων	-10.406	-9.962
Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	<u>-1.051</u>	<u>-669</u>
Υπόλοιπο την 31.12.2015	59.061	57.591

Το ποσό των € 59.061 (2014: € 51.317) αφορά κυρίως προβλέψεις για κάλυψη αποζημιώσεων από αγωγές (διαφόρων τρίτων, πρακτόρων και προσωπικού της Εταιρείας) κατά της ΟΠΑΠ Α.Ε. ύψους € 45.140 (2014: € 36.683) καθώς και σωρευτική πρόβλεψη φορολογικών διαφορών € 1.300 της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. (2014: € 1.841) (σημείωση 11.35). Η πρόβλεψη θεωρείται επαρκής από τη Διοίκηση.

11.19. Άλλες μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Η ανάλυση των άλλων μη βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Εγγυητικές καταθέσεις από πράκτορες	5.926	6.342	5.409	5.874
Τόκοι, πρόστιμα πρακτόρων-εγγυήσεις μετρητοίς	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>0</u>	<u>1</u>
Σύνολο	5.926	6.343	5.409	5.875

Οι καταθέσεις εγγυήσεων από τους πράκτορες αντιπροσωπεύουν ποσά που κατατίθενται για να εξασφαλίσουν συνολικά τις υποχρεώσεις των πρακτόρων.

Οι καταθέσεις των εγγυήσεων επιστρέφονται στους πράκτορες μόνο όταν αυτοί παύουν να ενεργούν ως πράκτορες.

11.20. Μετοχικό κεφάλαιο

Όταν η Εταιρεία συστάθηκε σε ανώνυμη εταιρεία το 1999, το καταστατικό της προέβλεπε την αποτίμηση των παγίων στοιχείων της από επιτροπή αποτίμησης εντός ενός έτους. Σύμφωνα με αυτήν την προϋπόθεση, η επιτροπή αποτίμησε τα πάγια της Εταιρείας στα € 33.778. Από το ποσό αυτό, τα € 29.347 κεφαλαιοποιήθηκαν μέσω της έκδοσης ενός εκατομμυρίου μετοχών. Το υπόλοιπο καταχωρήθηκε στις διαφορές αναπροσαρμογής στα ίδια κεφάλαια των μετόχων.

Στις 15.12.2000 οι κοινές μετοχές της Εταιρείας διαιρέθηκαν για να αυξηθεί ο αριθμός των μετοχών που κυκλοφορούσαν σε 100.000.000. Στη συνέχεια, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αυξήθηκε κατά το ποσό των € 64.270 και ανήλθε σε € 93.617 με έκδοση 219.000.000 νέων μετοχών. Η αύξηση των € 64.270 προήλθε από (α) αδιανέμητα κέρδη, (β) ένα ποσό από το λογαριασμό διαφορών αναπροσαρμογής αξίας και (γ) τμήμα του δικαιώματος εκμετάλλευσης € 29.347.

Το 2001, η ονομαστική αξία των μετοχών της Εταιρείας αυξήθηκε από € 0,29 (ευρώ) σε € 0,30 (ευρώ) με κεφαλαιοποίηση ειδικών αποθεματικών.

Όλες οι μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Εταιρεία είναι κοινές μετοχές.

Ο συνολικός εγκεκριμένος αριθμός κοινών μετοχών ήταν 319.000.000 στις 31.12.2015 με ονομαστική αξία € 0,30 (ευρώ) ανά μετοχή (€ 0,30 (ευρώ) το 2014). Όλες οι εκδοθείσες μετοχές είναι πλήρως εξοφλημένες.

Δεν υπήρχαν μεταβολές στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά τη χρήση που έληξε την 31.12.2015.

11.21. Ίδιες Μετοχές

Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 20.04.2015 αποφάσισε και καθόρισε τις λεπτομέρειες για την υλοποίηση προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών από την Εταιρεία μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών μέχρι ποσοστού 5% επί του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, ήτοι έως 15.950.000 μετοχές. Οι αγορές ιδίων μετοχών θα πραγματοποιούνται εφόσον κατά περίπτωση θα κρίνονται πιο συμφέρουσες από άλλες προσφερόμενες επενδυτικές δυνατότητες και θα το επιτρέπουν τα διαθέσιμα κεφάλαια της Εταιρείας για τους οριζόμενους στον Κανονισμό 2273/2003 της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στην απόφαση 1/503/13.03.2009 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σκοπούς. Το προτεινόμενο πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών θα ολοκληρωθεί σε εικοσιτέσσερις μήνες από τη λήψη απόφασης από τη Γενική Συνέλευση, ήτοι το αργότερο μέχρι και 19.04.2017, και θα πραγματοποιηθεί με ανώτατη τιμή αγοράς το ποσό των 13,00 ευρώ ανά μετοχή και κατώτατη τιμή αγοράς εκάστης μετοχής ίση με την ονομαστική της αξία, ήτοι 0,30 ευρώ ανά μετοχή. Επιπροσθέτως, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας εξουσιοδοτήθηκε ειδικά προκειμένου να ρυθμίσει περαιτέρω τους ειδικότερους όρους και τις σχετικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή του ανωτέρω προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών της Εταιρείας.

Σε συνέχεια των παραπάνω η Εταιρεία προέβη σε αγορά ιδίων μετοχών όπως αναλύεται ακολούθως:

Ημερομηνία	Μετοχές	Αξία κτήσης (ποσά σε χιλ. €)
03.08.2015	130.000	851
04.08.2015	126.542	848
05.08.2015	<u>150.000</u>	<u>1.019</u>
Σύνολο	406.542	2.719

Οι παραπάνω αναφερόμενες μετοχές, αναμένεται να διατεθούν σε ορισμένα εκ των βασικών διευθυντικών στελεχών ως κίνητρο απόδοσης.

11.22. Αποθεματικά

Η ανάλυση των αποθεματικών έχει ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Λοιπά αποθεματικά	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Σύνολο
Στις 31.12.2013	2.815	31.900	24.918	59.633
Μεταβολές στη χρήση	-2.815	0	-8.345	-11.160
Στις 31.12.2014	0	31.900	16.573	48.473
Μεταβολές στη χρήση	0	299	0	299
Στις 31.12.2015	0	32.199	16.573	48.772

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Λοιπά αποθεματικά	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Σύνολο
Στις 31.12.2013	2.815	31.900	24.918	59.633
Μεταβολές στη χρήση	-2.815	0	-8.345	-11.160
Στις 31.12.2014 και 31.12.2015	0	31.900	16.573	48.473

Το είδος και ο σκοπός κάθε λογαριασμού αποθεματικού στα ίδια κεφάλαια των μετόχων είναι ως εξής:
Τα λοιπά αποθεματικά αντιπροσωπεύουν τα ποσά που αφαιρούνται από τα κέρδη προηγούμενων ετών. Μετά τη φορολόγηση είναι διαθέσιμα για διανομή στους μετόχους.

Το τακτικό αποθεματικό είναι ποσό ίσο με το 5% τουλάχιστον των ετήσιων καθαρών κερδών που προστίθενται κάθε χρόνο. Η υποχρέωση σχηματισμού παύει όταν ανέλθει κατ' ελάχιστο στο 1/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Το ποσό αυτό δεν είναι διαθέσιμο για διανομή. Μετά τη διανομή της χρήσης του 2003 το αποθεματικό έχει φτάσει το υποχρεωτικό όριο και επιπλέον κράτηση δεν είναι πλέον υποχρεωτική.

Τα αφορολόγητα αποθεματικά προέρχονται από αφορολόγητα κέρδη. Οποιοδήποτε τμήμα αυτού του αποθεματικού που διανέμεται στους μετόχους υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος.

Η αύξηση των αποθεματικών του Ομίλου οφείλεται στο σχηματισμό Τακτικού Αποθεματικού από την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. ποσού € 299.

11.23. Δικαιώματα μειοψηφίας

Δεδομένης της αλλαγής μεθόδου ενοποίησης της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. από αυτή της καθαρής θέσης σε αυτή της ολικής ενοποίησης, προκύπτει δικαίωμα μειοψηφίας για το ποσοστό (33%) που δεν ανήκει στον Όμιλο.

	ΟΜΙΛΟΣ
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο 01.01.2015 (* Αναμορφωμένο)	67.365
Επιστροφή κεφαλαίου από ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	-21.452
Μέρισμα από την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	-3.560
Μερίδιο 33% στα κέρδη περιόδου της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	-817
Αναστροφή δικαιώματος μειοψηφίας της PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε. λόγω εξαγοράς του υπόλοιπου μεριδίου 10%	-294
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	<u>-236</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο 31.12.2015	41.005

11.24. Μερίσματα

Η δέκατη πέμπτη (15η) Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της ΟΠΑΠ Α.Ε. έλαβε χώρα τη Δευτέρα 20.04.2015 στα γραφεία και έδρα της Εταιρείας, ενέκρινε την προταθείσα από το Διοικητικό Συμβούλιο διανομή (διάθεση) κερδών και αποφάσισε την καταβολή συνολικού μερίσματος 0,7017 ευρώ ανά μετοχή προ παρακράτησης φόρου για την εταιρική χρήση έτους 2014. Καθώς είχε ήδη διανεμηθεί στους μετόχους προμέρισμα ύψους 0,2017 ευρώ ανά μετοχή σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 11/20.11.2014 συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, το υπόλοιπο μερίσματος για τη χρήση 2014 ανέρχονταν στα 0,50 ευρώ ανά μετοχή προ της σχετικής παρακράτησης φόρου. Δικαιούχοι ήταν οι μέτοχοι της Εταιρείας που ήταν εγγεγραμμένοι στα αρχεία του Συστήματος Άυλων Τίτλων (Σ.Α.Τ.) την Πέμπτη 23.04.2015 (ημερομηνία προσδιορισμού - record date). Η αποκοπή του δικαιώματος στη λήψη του μερίσματος χρήσης 2014 πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 22.04.2015. Η καταβολή του υπόλοιπου μερίσματος πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 29.04.2015, μέσω των χειριστών των δικαιούχων στο Σ.Α.Τ. και μέσω του δικτύου των καταστημάτων της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

Παράλληλα, η Εταιρεία εμφανίζει έσοδα από μερίσματα θυγατρικών συνολικού ποσού € 5.640. Συγκεκριμένα το μέρισμα από την OPAP CYPRUS LTD είναι € 4.640 και από την ΟΠΑΠ SPORTS LTD € 1.000.

11.25. Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές

Σύμφωνα με το Νόμο 4093/2012, επιβάλλεται από 01.01.2013 εισφορά με συντελεστή 30% επί των καθαρών εσόδων προ εισφορών της ΟΠΑΠ Α.Ε. (έσοδα από παίγνια μείον κέρδη νικητών παικτών, σύμφωνα με τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα).

Ο συγκεκριμένος Νόμος εφαρμόζεται και για τις ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε..

Επιπλέον, βάσει του Νόμου περί Στοιχημάτων του 2012 της Κυπριακής Δημοκρατίας, καταβάλλεται φόρος στοιχήματος ίσος με 13% επί των καθαρών αποδοχών από στοιχήμα από την OPAP SPORTS LTD.

Τέλος, βάσει της διακρατικής συμφωνίας Ελλάδας και Κυπριακής Δημοκρατίας, ορίζεται το ποσό που αποδίδεται ως εισφορά στην Κυπριακή Δημοκρατία από την OPAP ΚΥΠΡΟΥ LTD.

Το συνολικό ποσό της εισφοράς επί των καθαρών εσόδων από παιχνίδια στη χρήση 2015 για τον Όμιλο ανέρχεται σε € 411.964 και για την Εταιρεία σε € 350.420.

11.26. Προμήθειες Πρακτόρων

Οι προμήθειες των πρακτόρων είναι προμήθειες επί των πωλήσεων τους, και υπολογίζονται στο 8% επί των εσόδων των παιχνιδιών στοιχηματισμού «ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ και MONITOR GAMES», του KINO και του SUPER 3, και στο 12% επί των εσόδων των λοιπών παιχνιδιών. Επιπλέον, οι προμήθειες του δικτύου πωλητών της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. έχουν ένα εύρος από 7% έως 12% ανάλογα με τον τύπο του λαχείου και το κανάλι διάθεσης (πωλητές χονδρικής, mini market, υφιστάμενο δίκτυο ΟΠΑΠ κλπ.).

11.27. Άλλα λειτουργικά έσοδα

Η ανάλυση των άλλων λειτουργικών εσόδων έχει ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2015	2014	2015	2014
Προμήθεια εσόδου από Πρωτοχρονιάτικο Λαχείο	2.216	2.951	0	0
Πωλήσεις PAYZONE Α.Ε.	107.431	13.264	0	0
Αμοιβές διοικητικής υποστήριξης	0	1.343	26.128	23.955
Λοιπά έσοδα	<u>19.015</u>	<u>6.178</u>	<u>17.285</u>	<u>4.923</u>
Σύνολο	128.662	23.736	43.413	28.878

Η αύξηση που παρατηρείται στα λοιπά έσοδα της Εταιρείας προέρχεται κυρίως από έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις για χορηγίες και δωρεές. Αντίστοιχα, η αύξηση που παρατηρείται στα άλλα λειτουργικά έσοδα του Ομίλου οφείλεται, εκτός από τα ανωτέρω, στις πωλήσεις της PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε., η οποία εξαγοράστηκε από την ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD στις 19.11.2014.

11.28. Κόστος μισθοδοσίας

Οι αμοιβές προσωπικού της Εταιρείας και του Ομίλου αναλύονται ως εξής :

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	2015	2014	2015	2014
Μισθοί και ημερομίσθια	37.232	37.317	33.439	38.253
Ασφαλιστικές εισφορές	6.365	6.462	5.646	3.053
Παροχές σε μετοχές	884	0	884	0
Λοιπά έξοδα προσωπικού	834	1.631	692	875
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης	268	12.746	231	795
Κόστος παροχών αποχώρησης	<u>516</u>	<u>416</u>	<u>478</u>	<u>354</u>
Σύνολο	46.098	58.571	41.370	43.331

Στις 30.06.2014, ο Όμιλος ΟΠΑΠ, με στόχο την αναδιοργάνωση των υπηρεσιών και λειτουργιών του, έθεσε σε εφαρμογή πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου για τους εργαζόμενους της θυγατρικής του ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.. Το πρόγραμμα ανακοινώθηκε στις 30.06.2014 και η προθεσμία για συμμετοχή σ' αυτό έληγε στις 18.07.2014. Στο πρόγραμμα δήλωσαν συμμετοχή συνολικά 349 άτομα, αριθμός που αντιστοιχούσε στο 54,4% του συνόλου των εργαζομένων της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. κατά την 30.06.2014. Το συνολικό κόστος αποζημιώσεων ανήλθε σε € 12.502, εκ των οποίων ποσό € 10.477 αποτελούσε κίνητρο αποχώρησης.

Ο αριθμός του μόνιμου προσωπικού καθώς και μερικής απασχόλησης προσωπικού της Εταιρείας και του Ομίλου αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	2015	2014	2015	2014
Προσωπικό πλήρους απασχόλησης	858	728	737	604
Προσωπικό μερικής απασχόλησης	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
Σύνολο	860	729	738	605

11.29. Έξοδα προβολής και διαφήμισης

Οι δαπάνες προβολής και διαφήμισης αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2015	2014	2015	2014
Δωρεές και Χορηγίες	39.054	58.652	30.461	49.389
Κονδύλια διαφήμισης	<u>30.414</u>	<u>20.251</u>	<u>20.285</u>	<u>16.802</u>
Σύνολο	69.468	78.904	50.746	66.190

Το συνολικό ποσό των δωρεών-οικονομικών ενισχύσεων στη χρήση 2015 για τον Όμιλο ανέρχεται σε € 7.456 και για την Εταιρεία σε € 3.453, ενώ το ποσό των χορηγιών σε € 31.598 για τον Όμιλο και € 27.008 για την Εταιρεία, αντίστοιχα.

11.30. Άλλα λειτουργικά έξοδα

Τα άλλα λειτουργικά έξοδα αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2015	2014	2015	2014
Κόστος παρόχων πληροφορικής	54.369	61.620	47.647	56.616
Αμοιβές οργανισμών κοινής ωφέλειας και τηλεπικοινωνίες	11.951	9.668	11.315	6.270
Ενοίκια	5.323	4.150	5.036	3.881
Λοιπά έξοδα	83.163	64.636	64.083	53.523
PAYZONE ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	<u>106.526</u>	<u>13.154</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Σύνολο	261.332	153.228	128.082	120.289

11.31. Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα έσοδα / (έξοδα)

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	2015	2014	2015	2014
Τόκοι και έξοδα ομολογιακών δανείων	-4.745	-1.057	-3.622	-942
Άλλα χρηματοοικονομικά έξοδα	-1.643	-706	-654	-31
Κόστος κεφαλαίου συνταξιοδοτικών προγραμμάτων	<u>-12</u>	<u>-429</u>	<u>-12</u>	<u>-378</u>
Σύνολο εξόδων	-6.400	-2.192	-4.287	-1.351
Εισόδημα από τόκους				
Τόκοι καταθέσεων	1.517	3.417	722	2.135
Δάνεια προσωπικού	5	26	5	26
Άλλα χρηματοοικονομικά έσοδα	112	201	66	201
Αναστροφή τόκων προεξόφλησης προηγούμενης χρήσης	<u>97</u>	<u>142</u>	<u>97</u>	<u>142</u>
Σύνολο εσόδων	1.732	3.786	890	2.504
Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	-4.668	1.594	-3.397	1.153

Το μέσο επιτόκιο βραχυπρόθεσμων τραπεζικών καταθέσεων διαμορφώθηκε σε 1,59% για το 2015 και 2,28% για το έτος 2014.

Στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας περιλαμβάνονται:

- το κόστος κεφαλαίου συνταξιοδοτικών προγραμμάτων σύμφωνα με τις αναλογιστικές μελέτες και
- το χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης τμήματος των απαιτήσεων - ρυθμίσεων πρακτόρων.

Οι τόκοι και έξοδα ομολογιακών δανείων τόσο για την Εταιρεία όσο και για τον Όμιλο, εμφανίζουν μεγάλη διαφοροποίηση στη χρήση 2015 έναντι της χρήσης 2014 εξαιτίας της έκδοσης νέων ομολογιακών δανείων (Σημείωση 11.14).

11.32. Φόρος εισοδήματος και αναβαλλόμενος φόρος

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	2015	2014	2015	2014
Δαπάνη φόρου εισοδήματος				
Από εγχώριες δραστηριότητες	-99.860	-83.522	-93.787	-79.719
Διαφορές φορολογικού ελέγχου χρήσης 2010	0	-21.568	0	-21.568
Από ξένες δραστηριότητες	<u>-975</u>	<u>-788</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Σύνολο φόρου εισοδήματος	-100.835	-105.878	-93.787	-101.286
Αναβαλλόμενοι φόροι	<u>11.143</u>	<u>-477</u>	<u>3.217</u>	<u>-2.728</u>
Συνολική δαπάνη φόρων	-89.692	-106.355	-90.571	-104.014

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

Ο πληρωτέος φόρος εισοδήματος για τις εγχώριες δραστηριότητες υπολογίστηκε με συντελεστή 29% (26% το 2014). Ο φόρος επί των κερδών προ φόρων της Εταιρείας διαφέρει από το θεωρητικό ποσό που θα προέκυπτε με βάση τον ισχύοντα για την Εταιρεία φορολογικό συντελεστή.

Η ανάλυση του αναβαλλόμενου φόρου στην κατάσταση συνολικών εσόδων έχει ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2015	2014	2015	2014
Αναπροσαρμογή αξίας παγίων στοιχείων	1.422	2.119	1.462	2.034
Αναγνώριση άυλων περιουσιακών στοιχείων	4.669	738	177	754
Έξοδα επομένων χρήσεων	-1.905	2.070	-748	1.961
Προβλέψεις	3.561	-2.912	3.553	-2.966
Δεδουλευμένες υποχρεώσεις	1.935	730	-1.314	-1.418
Αποζημιώσεις προσωπικού	<u>1.461</u>	<u>-3.222</u>	<u>87</u>	<u>-3.094</u>
Έσοδο / (Έξοδο) αναβαλλόμενου φόρου	11.143	-477	3.217	-2.728
Αναβαλλόμενος φόρος στην Κ.Θ.	-15	-192	-11	-172

Η κίνηση του αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος της χρήσης 2015 κατά € 3.217 σε επίπεδο Εταιρείας και € 11.143 στον Όμιλο οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στις διαφορές μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης.

Η συμφωνία του φόρου εισοδήματος και του αναβαλλόμενου φόρου είναι ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2015	2014	2015	2014
Κέρδη προ φόρων	299.592	305.579	301.661	297.277
Φόρος σύμφωνα με τον εγχώριο φορολογικό συντελεστή 29% (2014: 26%)	-86.882	-79.450	-87.482	-77.292
Διαφορές φόρου χρήσης 2013/2012	-861	1.161	0	1.161
Επίδραση φόρου από έσοδα/έξοδα που δεν εκπίπτουν φορολογικά	-3.077	-2.280	-3.202	-1.862
Φορολογικές διαφορές χρήσης 2010 (μετά το συμψηφισμό της σχετικής πρόβλεψης)	0	-21.568	0	-21.568
Μόνιμες και λοιπές διαφορές	1.113	-3.129	113	-4.454
Επίδραση φόρου εξαιτίας των διαφορετικών φορολογικών συντελεστών των θυγατρικών εταιρειών σε άλλες χώρες	<u>16</u>	<u>-1.088</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Συνολική δαπάνη φόρων	-89.692	-106.355	-90.571	-104.014

11.33. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά και απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή υπολογίστηκαν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2015	2014	2015	2014
Καθαρό κέρδος που αναλογεί στους μετόχους της πλειοψηφίας (σε ευρώ)	210.719.362	194.997.626	211.090.512	193.262.424
Μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών	318.830.608	319.000.000	318.830.608	319.000.000
Βασικά και απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή (σε ευρώ)	0,6609	0,6113	0,6621	0,6058

Τα βασικά και απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή συμπίπτουν καθώς η Εταιρεία δεν έχει μειωτικά των κερδών στοιχεία.

Ο μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών στις 31.12.2015 υπολογίζεται ως ακολούθως:

Ημερομηνία	Συναλλαγή	Εκδοθείσες μετοχές	Ίδιες μετοχές	Συνολικός αριθμός μετοχών	Στάθμιση χρόνου	Μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών
Ιανουάριος 2015	Υπόλοιπο στην αρχή της περιόδου	319.000.000	-	319.000.000	7/12	186.083.333
Αύγουστος 2015	Αγορά ιδίων μετοχών	-	-406.542	318.593.458	5/12	132.747.274
Δεκέμβριος 2015	Υπόλοιπο στο τέλος της περιόδου	319.000.000	-406.542	318.593.458	-	318.830.608

11.34. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ως συνδεδεμένες εταιρείες, πέραν των εταιρειών του Ομίλου, νοούνται οι επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχει με μεγάλο ποσοστό η μητρική εταιρεία, οι επιχειρήσεις που ανήκουν στους μεγάλους μετόχους, οι επιχειρήσεις τις οποίες ελέγχουν τα μέλη του Δ.Σ. και τα διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας καθώς και τα κοντινά μέλη της οικογένειας αυτών.

Τα ποσά των εσόδων και εξόδων σωρευτικά από την έναρξη της χρήσης 2015 και 2014 και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας στη λήξη των εν λόγω χρήσεων που έχουν προκύψει από συναλλαγές της με συνδεδεμένα μέρη, όπως ορίζονται από το ΔΛΠ 24, καθώς και τα συγκριτικά τους μεγέθη, έχουν ως εξής:

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Έσοδα - Πωλήσεις	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2014	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2014
Θυγατρικές	0	0	31.887	29.930
Λοιπές συνδεδεμένες	<u>0</u>	<u>1.358</u>	<u>0</u>	<u>1.358</u>
Σύνολο	0	1.358	31.887	31.288

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Έξοδα - Αγορές	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2014	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2014
Θυγατρικές	0	0	47	29.461
Λοιπές συνδεδεμένες	<u>8.783</u>	<u>16.134</u>	<u>0</u>	<u>6.453</u>
Σύνολο	8.783	16.134	47	35.915

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Απαιτήσεις	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2014	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2014
Θυγατρικές	0	0	38.711	40.158
Λοιπές συνδεδεμένες	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Σύνολο	0	0	38.711	40.158

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Υποχρεώσεις	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2014	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2014
Θυγατρικές	0	0	907	17.974
Λοιπές συνδεδεμένες	<u>1.074</u>	<u>2.712</u>	<u>824</u>	<u>90</u>
Σύνολο	1.074	2.712	1.731	18.064

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αμοιβές Δ.Σ. και μισθοδοσία	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2014	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2014
Μέλη Δ.Σ. και Διευθυντικά Στελέχη	<u>8.296</u>	<u>6.209</u>	<u>6.347</u>	<u>4.056</u>
Σύνολο	8.296	6.209	6.347	4.056

Οι αμοιβές των μελών του Δ.Σ. και η μισθοδοσία των Διευθυντών του Ομίλου, αναλύονται σε:

- α) αμοιβές των μελών Δ.Σ. του Ομίλου, οι οποίες ανέρχονται σε € 750 για το 2015 και € 763 για το 2014,
 β) αμοιβές των Διευθυντών του Ομίλου οι οποίες ανέρχονται στο ποσό των € 7.546 για το 2015 και € 5.446 για το 2014.

Οι αμοιβές των μελών του Δ.Σ. και η μισθοδοσία των Διευθυντών της Εταιρείας, αναλύονται σε:

- α) αμοιβές των μελών Δ.Σ. της Εταιρείας, οι οποίες ανέρχονται σε € 320 για το 2015 και € 321 για το 2014,
- β) αμοιβές των Διευθυντών της Εταιρείας οι οποίες ανέρχονται στο ποσό των € 6.027 για το 2015 και € 3.735 για το 2014.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Υποχρεώσεις από αμοιβές Δ.Σ. και μισθοδοσία	01.01-31.12.2015	01.01-31.12.2014	01.01-31.12.2015	01.01-31.12.2014
Μέλη Δ.Σ. και Διευθυντικά Στελέχη	<u>215</u>	<u>190</u>	<u>183</u>	<u>166</u>
Σύνολο	215	190	183	166

Τα υπόλοιπα τέλους περιόδου από αμοιβές Δ.Σ. και μισθοδοσία αφορούν σε:

- α) υποχρεώσεις χρήσης από αμοιβές και λοιπές παροχές Μελών Δ.Σ. και Διευθυντών του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε € 215 για τη χρήση 2015 και € 190 για τη χρήση 2014,
- β) υποχρεώσεις χρήσης από μισθούς και λοιπές παροχές Διευθυντών της Εταιρείας διαμορφώθηκαν σε € 183 για τη χρήση 2015 και € 166 για τη χρήση 2014.

Από τις ανωτέρω συναλλαγές, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές εταιρείες έχουν απαλειφθεί από τα ενοποιημένα οικονομικά στοιχεία του Ομίλου.

Κρίνεται απαραίτητο να αναφερθεί ότι ένα εκ των μελών του Δ.Σ. της ΟΠΑΠ Α.Ε είναι κύριος μέτοχος της εταιρείας «ΔΙΚΕΦΑΛΟΣ 1924 Α.Ε. Κατασκευαστική Α.Ε.» με την οποία η ΟΠΑΠ Α.Ε. στις 12.09.2013 υπέγραψε σύμβαση χορηγίας, το συνολικό κόστος της οποίας ανέρχεται σε € 1.940 πλέον ΦΠΑ. Για τη χρήση 2015 το κόστος που προκύπτει από την εν λόγω σύμβαση ανέρχεται σε € 443 και έχει συμπεριληφθεί στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος και δεν υπάρχει υποχρέωση. Τέλος, η εταιρεία «EMMA EMERGING MARKETS CAPITAL A.S.» παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες προς την ΟΠΑΠ Α.Ε., το κόστος των οποίων για τη χρήση 2015 ανέρχεται σε € 2.040 και έχει συμπεριληφθεί στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος και το ποσό της υποχρέωσης ανέρχεται σε € 250.

11.35. Λοιπές γνωστοποιήσεις

Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Α) Φορολογικές υποχρεώσεις:

1. Ο φορολογικός έλεγχος της ΟΠΑΠ για τη χρήση 2010 ολοκληρώθηκε εντός του 2014 και οι φορολογικές αρχές επέβαλαν πρόσθετους φόρους και προσαυξήσεις συνολικού ύψους € 29.568. Η Εταιρεία έχει ήδη αποπληρώσει το σύνολο του ποσού και ακολουθώντας τις προβλεπόμενες από την κείμενη νομοθεσία διαδικασίες, έχει προσφύγει στα διοικητικά δικαστήρια και αναμένει την εκδίκαση της υπόθεσης.

2. Για το φορολογικό έλεγχο των χρήσεων 2011 έως και 2014 η ΟΠΑΠ Α.Ε., 2011 έως και 2014 η ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. και για τη χρήση 2014 η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. στα πλαίσια της αναθεώρησης του Νόμου 2238/1994 περί Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης από ανεξάρτητους Ορκωτούς Ελεγκτές, υπεβλήθησαν σε φορολογικό έλεγχο από τους Νόμιμους Ελεγκτές τους και έλαβαν Πιστοποιητικό Φορολογικής Συμμόρφωσης χωρίς να προκύψουν διαφορές.

3. Για τον ειδικό φορολογικό έλεγχο της χρήσης 2015 από τους τακτικούς ελεγκτές:

α) δεν σχηματίστηκε πρόβλεψη φορολογικών διαφορών για την ΟΠΑΠ Α.Ε..

β) η θυγατρική ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. σχημάτισε για την τρέχουσα χρήση 2015 πρόβλεψη για φορολογικές διαφορές ποσού € 100.

Οι ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις του Ομίλου, από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα έχουν ως εξής:

Επωνυμία Εταιρείας	Χρήσεις
ΟΠΑΠ Α.Ε.	2015
ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	2013 – 2015
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	2014 – 2015
ΟΠΑΠ INTERNATIONAL LTD	2004 – 2015
ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	2010, 2015
ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD	2012 – 2015
GLORY TECHNOLOGY LTD	2007, 2010 – 2015
NEUROSOFT S.A.	2010 – 2015
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	2015
PAYZONE Α.Ε.	2015

Για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις έχει διενεργηθεί συνολική σωρευτική πρόβλεψη φορολογικών διαφορών ποσού € 1.300 για την ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε..

Β) Επίδικες υποθέσεις:

Σύμφωνα με εκτίμηση της Νομικής Υπηρεσίας σχετικά με τις υποθέσεις που αφορούν δικαστικές απαιτήσεις τρίτων έναντι της ΟΠΑΠ Α.Ε., για τις οποίες πιθανολογείται αρνητική έκβαση, έχει σχηματισθεί σχετική πρόβλεψη για την Εταιρεία ύψους € 45.140 και για τον Όμιλο € 45.310, ενώ το συνολικό ύψος των απαιτήσεων αυτών ανέρχεται για την Εταιρεία στο ποσό των € 229.460 και για τον Όμιλο σε € 235.126. Αυτή η συνολική σωρευτική πρόβλεψη έως 31.12.2015 αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Εργατικές υποθέσεις	18.785	23.764	18.615	23.556
Αγωγές ιδιωτών	26.525	13.127	26.525	13.127
Σύνολο πρόβλεψης	45.310	36.890	45.140	36.683

Επίσης, σύμφωνα με επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας, έχουν κατατεθεί αγωγές τρίτων κατά εταιρειών του Ομίλου με απαιτήσεις ύψους € 5.477, για τις οποίες ωστόσο, δεν είναι πιθανό το ενδεχόμενο αρνητικής έκβασης και για το λόγο αυτό δεν έχει διενεργηθεί σχετική πρόβλεψη. Πέραν των ανωτέρω δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές της Εταιρείας και του Ομίλου, καθώς επίσης και αποφάσεις δικαστικών ή διοικητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της Εταιρείας και των θυγατρικών της.

Δεσμεύσεις

Οι μελλοντικές ελάχιστες πληρωμές σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων είναι:

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	31.12.2015	31.12.2014
Λιγότερο από 1 έτος	58.757	70.104
Από 1-5 έτη	65.384	96.744
Περισσότερο από 5 έτη	1.950	2.040

ΟΜΙΛΟΣ	31.12.2015	31.12.2014
Λιγότερο από 1 έτος	156.578	81.648
Από 1-5 έτη	320.895	100.168
Περισσότερο από 5 έτη	218.469	3.156

11.36. Παράγοντες και διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

Στη συνέχεια παραθέτουμε τους κυριότερους κινδύνους και τις αβεβαιότητες στις οποίες εκτίθεται ο Όμιλος και η αντιμετώπισή τους από τα όργανα του Ομίλου.

1. Κίνδυνος από τις επιπτώσεις της αρνητικής οικονομικής συγκυρίας στην Ελληνική οικονομία

Οι εξελίξεις κατά την διάρκεια του 2015 και οι συζητήσεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο σχετικά με την επανεξέταση των όρων του προγράμματος χρηματοδότησης της Ελλάδας, διατηρούν το μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον στη χώρα ασταθές. Στις 29.06.2015, η Ελληνική Κυβέρνηση επέβαλε ελέγχους κεφαλαίων και κήρυξε τραπεζική αργία που διήρκεσε μέχρι τις 19.07.2015, γεγονότα που έχουν επηρεάσει σημαντικά τη συμπεριφορά των καταναλωτών και την αγοραστική τους δύναμη.

Επιπλέον, εντός του τρίτου τριμήνου του 2015, οι διαπραγματεύσεις της Ελληνικής Δημοκρατίας για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών της ελληνικής οικονομίας ολοκληρώθηκαν στη βάση των όσων ανακοινώθηκαν στη Σύνοδο Κορυφής της 12.07.2015, με την επίτευξη συμφωνίας για τη χορήγηση νέας οικονομικής βοήθειας από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης. Η σχετική συμφωνία με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης, που υπογράφηκε στις 19.08.2015, μεταξύ των άλλων προβλέπει την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών της χώρας για το μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δημοσιονομικής στρατηγικής για το χρονικό διάστημα των ετών 2015 έως 2018, υπό την προϋπόθεση υλοποίησης οικονομικών μεταρρυθμίσεων οι οποίες θα δημιουργήσουν τις συνθήκες οικονομικής σταθερότητας και βιώσιμης ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Η επιστροφή στην οικονομική σταθερότητα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις ενέργειες και τις αποφάσεις θεσμικών οργάνων στη χώρα και στο εξωτερικό, καθώς επίσης και από την αξιολόγηση της Ελληνικής οικονομίας από τους διεθνείς πιστωτές στα πλαίσια του ως άνω προγράμματος.

Τυχόν επιπλέον αρνητικές εξελίξεις στην οικονομία θα επηρέαζαν την ομαλή λειτουργία της, ωστόσο η Διοίκηση προσαρμόζεται διαρκώς στις καταστάσεις και διασφαλίζει ότι πραγματοποιούνται όλες οι απαραίτητες ενέργειες για να διατηρήσει ανεπηρέαστες τις δραστηριότητές της.

Αλλαγές στις κανονιστικές απαιτήσεις

Οι εξελίξεις στο κανονιστικό πλαίσιο της Ελλάδας δημιουργούν νέες κανονιστικές προκλήσεις για τον Όμιλο. Τυχόν αλλαγές στο κανονιστικό περιβάλλον ενδέχεται να έχουν σημαντική επίδραση, είτε μέσω περιορισμού των στοιχηματικών δραστηριοτήτων, είτε μέσω αλλαγής του κόστους συμμόρφωσης.

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. συμμορφώνεται διαρκώς με τα κανονιστικά πρότυπα, κατανοώντας και αντιμετωπίζοντας τις αλλαγές στις κανονιστικές απαιτήσεις με αποτελεσματικό τρόπο. Ταυτόχρονα, νέοι κανονισμοί, οι οποίοι καθιστούν οικονομικά μη βιώσιμη τη λειτουργία των παιχνιδιών, μπορούν να περιορίσουν την ικανότητα της Εταιρείας για περαιτέρω ανάπτυξη. Επιπλέον, περιορισμοί στη διαφήμιση μπορούν να

μειώσουν την ικανότητά μας στην προσέγγιση νέων πελατών και να επηρεάσουν αρνητικά τους στρατηγικούς μας στόχους, οι οποίοι περιλαμβάνουν την επικέντρωση στη διαρκή αύξηση της αξίας.

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. δηλώνει πρόθυμη να συνεργαστεί ενεργά και να συζητήσει με τις αρμόδιες αρχές, τους νομοθέτες και κάθε ενδιαφερόμενο, να παρακολουθεί διαρκώς το μεταβαλλόμενο κανονιστικό και νομικό περιβάλλον και μέσα από τις κατάλληλες διαδικασίες και ελέγχους, να επιτευχθεί ένας ορθολογικός και ισορροπημένος κανονισμός παιγνίων.

Κίνδυνος μεταβολής φορολογικής νομοθεσίας

Η Εταιρεία εκτίθεται στον κίνδυνο αλλαγής του υπάρχοντος φορολογικού καθεστώτος παιγνίων ή των συντελεστών φορολόγησης παιγνίων, η οποία μπορεί να επιφέρει απρόσμενη αύξηση του κόστους και να επηρεάσει αρνητικά τους στρατηγικούς μας στόχους για αειφόρα έσοδα και πρόσθετες επενδύσεις.

Η Εταιρεία επιδιώκει να ανταποκριθεί άμεσα σε κάθε πιθανή αλλαγή φορολογίας, μέσω της διατήρησης των απαιτούμενων για φορολογικό σχεδιασμό πόρων και αναπτύσσοντας σχέδια εκτάκτου ανάγκης, έτσι ώστε να εφαρμοστούν οι απαραίτητες δράσεις μείωσης των κινδύνων και ελαχιστοποίησης των συνολικών επιπτώσεων.

2. Κίνδυνος Αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς δημιουργείται από το ενδεχόμενο οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς, όπως σε συναλλαγματικές ισοτιμίες και επιτόκια να επηρεάσουν τα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας ή την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχουν. Η διαχείριση του κινδύνου της αγοράς συνίσταται στην προσπάθεια του Ομίλου και της Εταιρείας να ελέγχουν την έκθεσή τους σε αποδεκτά όρια.

Παρακάτω περιγράφονται αναλυτικότερα οι επιμέρους κίνδυνοι που συνθέτουν τον κίνδυνο αγοράς και οι πολιτικές διαχείρισής τους από τον Όμιλο και την Εταιρεία:

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και την Κύπρο και δεν έχει συνάψει συμφωνίες με προμηθευτές σε άλλο νόμισμα πέραν του ευρώ. Τα κέρδη του Ομίλου προέρχονται από τα τυχερά παιχνίδια που πραγματοποιούνται σε ευρώ, οι εταιρικές συναλλαγές και οι εταιρικές δαπάνες εκφράζονται και πραγματοποιούνται σε ευρώ και ως εκ τούτου δεν βρισκόμαστε σε ουσιαστικό συναλλαγματικό κίνδυνο.

Διαχείριση κεφαλαίου

Ο πρωταρχικός στόχος του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την διαχείριση του κεφαλαίου είναι η διασφάλιση και διατήρηση ισχυρής πιστοληπτικής ικανότητας και υγιών κεφαλαιακών δεικτών με σκοπό την υποστήριξη των επιχειρηματικών σχεδίων και την μεγιστοποίηση της αξίας προς όφελος των μετόχων.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και πραγματοποιεί τις αναγκαίες προσαρμογές προκειμένου να εναρμονίζεται με τις αλλαγές στο επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί και επιχειρεί. Για τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει το μέρισμα που καταβάλλεται στους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους ή να εκδώσει νέες μετοχές.

Το κεφάλαιο για τις χρήσεις 2015 και 2014 αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	2015	2014 * Αναμορφωμένο	2015	2014
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.202.827	1.235.064	1.162.282	1.166.661
Πλέον: Δάνεια μειωμένης εξασφάλισης	147.097	1	117.097	0
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	-301.695	-297.418	-231.115	-198.455
Κεφάλαιο	1.048.229	937.646	1.048.264	968.206
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.202.827	1.235.064	1.162.282	1.166.661
Πλέον: Δάνεια	<u>147.097</u>	<u>1</u>	<u>117.097</u>	<u>0</u>
Σύνολο κεφαλαίων	1.349.924	1.235.065	1.279.379	1.166.661
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	0,78	0,76	0,82	0,83

Μια αλλαγή κατά μία μονάδα βάσης στα επιτόκια κατά την 31.12.2015, θα είχε πολύ μικρή επίπτωση στα αποτελέσματα και στα Ίδια Κεφάλαια.

Οι στόχοι του Ομίλου ως προς τη διαχείριση κεφαλαίου είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας του Ομίλου στο μέλλον με σκοπό να παρέχει ικανοποιητικές αποδόσεις στους μετόχους και λοιπούς συμμετόχους και να διατηρήσει ιδανική κατανομή κεφαλαίου μειώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το κόστος κεφαλαίου.

Όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα Ενεργητικού και Παθητικού που αναφέρονται στην ενότητα αυτή, είναι μη διαπραγματεύσιμα και αποτιμούνται στο κόστος ή το αναπόσβεστο κόστος. Η τρέχουσα αξία για καθένα από αυτά δεν εκτιμάται ότι διαφέρει σημαντικά από την αναπόσβεστη αξία τους όπως αυτή εμφανίζεται και στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, οπότε δεν παρατίθεται σχετική ανάλυση.

3. Πιστωτικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο επέρχεται από τις επισφαλείς απαιτήσεις των πρακτόρων καθώς επίσης και από οφειλές πρακτόρων στις οποίες έχουν γίνει διακανονισμοί. Το ποσό από τις επισφαλείς απαιτήσεις του Ομίλου υπολογίζεται σε € 34.881 κατά το έτος που έληξε στις 31.12.2015 και η αντίστοιχη πρόβλεψη έχει ήδη συμπεριληφθεί στις Οικονομικές Καταστάσεις. Η κύρια πολιτική διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου είναι η καθιέρωση πιστωτικών ορίων ανά πράκτορα. Επιπλέον, ο

Όμιλος έχει καθιερώσει μέγιστα όρια όσον αφορά τα ποσά που διατίθενται σε κάθε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Επίσης, είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο σε σχέση με τους φορείς, με τους οποίους έχει κατατεθειμένα κεφάλαια ή με τους οποίους έχει συμβατικές σχέσεις. Διαχειρίζεται τον πιστωτικό κίνδυνο που απορρέει από τους πράκτορες με διάφορους τρόπους. Πρώτον, κάθε πράκτορας υποχρεούται να παράσχει αποδεικτικό κατάθεσης ως εγγύηση. Οι εν λόγω καταθέσεις συγκεντρώνονται και είναι στη διάθεσή του Ομίλου σε περίπτωση μη πληρωμής οφειλής από τους πράκτορες. Επιπροσθέτως, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας επέβαλε το ανώτατο ποσό που μπορεί να οφείλει κάθε πράκτορας ανά λογιστική περίοδο. Στην περίπτωση που τα οφειλόμενα ποσά ανά πράκτορα υπερβαίνουν το αντίστοιχο όριο ανά λογιστική περίοδο, οι τερματικές μηχανές των πρακτόρων κλείνουν αυτόματα και δε δέχονται στοιχεία.

Τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	2015	2014	2015	2014
<i>Κατηγορίες χρημ/κών στοιχείων</i>				
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	301.695	297.418	231.115	198.455
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	<u>84.164</u>	<u>109.508</u>	<u>41.134</u>	<u>88.070</u>
Σύνολο	385.859	406.926	272.249	286.525

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	2015	2014	2015	2014
Εντός 3 μηνών	385.411	405.315	271.801	284.964
Από 3 έως 6 μήνες	171	402	171	351
Από 6 μήνες έως 1 έτος	165	682	165	682
Πάνω από 1 έτος	<u>112</u>	<u>527</u>	<u>112</u>	<u>527</u>
Σύνολο	385.859	406.926	272.249	286.525

Το σύνολο των ανωτέρω Χρηματοοικονομικών στοιχείων Ενεργητικού δεν είναι ληξιπρόθεσμο ούτε απομειωμένο εκτός των επισφαλών απαιτήσεων που είναι και ληξιπρόθεσμες και απομειωμένες καθώς και «Απαιτήσεων από πρακτορεία» που δεν είναι ληξιπρόθεσμες αλλά είναι απομειωμένες. Και οι δύο ανωτέρω κατηγορίες περιλαμβάνονται στις Απαιτήσεις (σημείωση 11.3) για τις οποίες έχει γίνει πλήρης κάλυψη με προβλέψεις.

4. Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος διατηρεί τον κίνδυνο ρευστότητας σε χαμηλά επίπεδα μέσω της διαχείρισης της απόδοσης των κερδών των νικητών και μέσω του σωστού σχεδιασμού του κάθε παιχνιδιού. Με εξαίρεση τα παιχνίδια προκαθορισμένης απόδοσης που βασίζονται σε αθλητικά γεγονότα, τα υπόλοιπα παιχνίδια έχουν θεωρητική απόδοση κερδών (που σχετίζεται με τα κέρδη που διανέμονται στους νικητές) και βασίζονται στην απόδοση που έχει βγει βάσει μαθηματικών υπολογισμών. Καθώς η θεωρητική απόδοση κερδών των νικητών υπολογίζεται από ένα μεγάλο αριθμό κληρώσεων, ενδεχομένως να προκύψουν αποκλίσεις στα αριθμολαχεία σε μικρό χρονικό διάστημα. Για παράδειγμα το ΚΙΝΟ είναι παιχνίδι σταθερών αποδόσεων που απονέμει στους νικητές περίπου το 69,5% των ακαθάριστων εισπράξεων, με απόκλιση της τάξης του 1%. Επίσης, διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας περιορίζοντας το μέγεθος των κερδών των νικητών. Για παράδειγμα το ΚΙΝΟ έχει μέγιστο έπαθλο της τάξης του ενός εκατομμυρίου ευρώ, ενώ αντίστοιχα κέρδη ανά στήλη ορίζονται για το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ.

Η ωρίμανση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31.12.2015 και 31.12.2014 για τον Όμιλο και την Εταιρεία χωρίς την επίπτωση τόκων αναλύεται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	Σύνολο Υποχρεώσεων
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	0	0	5.926	5.926
Δάνεια	30.097	2.000	115.000	147.097
Εμπορικές υποχρεώσεις	103.116	23.976	0	127.091
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>35.853</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>35.853</u>
Σύνολο	169.066	25.976	120.926	315.967

ΟΜΙΛΟΣ	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	Σύνολο Υποχρεώσεων
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	0	0	6.343	6.343
Δάνεια	1	0	0	1
Εμπορικές υποχρεώσεις	142.074	28.279	0	170.353
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>105.125</u>	<u>4.176</u>	<u>0</u>	<u>109.301</u>
Σύνολο	247.199	32.455	6.343	285.997

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	Σύνολο Υποχρεώσεων
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	0	0	5.409	5.409
Δάνεια	97	2.000	115.000	117.097
Εμπορικές υποχρεώσεις	52.562	0	0	52.562
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>23.441</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>23.441</u>
Σύνολο	76.100	2.000	120.409	198.509

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	Σύνολο Υποχρεώσεων
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	0	0	0	0
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	0	0	5.875	5.875
Δάνεια	0	0	0	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	102.925	17.806	0	120.731
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>95.963</u>	<u>4.154</u>	<u>0</u>	<u>100.116</u>
Σύνολο	198.888	21.960	5.875	226.722

5. Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε κίνδυνο επιτοκίου κυρίως λόγω του δανεισμού του. Οι υφιστάμενες δανειακές υποχρεώσεις την 31.12.2015 ήταν τα δύο Ομολογιακά Δάνεια της Εταιρείας, το Ομολογιακό Δάνειο της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και το Ομολογιακό Δάνειο της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.. Ο Όμιλος ακολουθεί όλες εξελίξεις της αγοράς σε σχέση με το περιβάλλον διαμόρφωσης επιτοκίων και πράττει ανάλογα. Κατά την 31.12.2015, ο Όμιλος δεν έχει εκκρεμείς συναλλαγές αντιστάθμισης κινδύνου επιτοκίου.

6. Κίνδυνος από την λειτουργία του ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ

Το ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ είναι παιχνίδι προκαθορισμένης απόδοσης του οποίου τα κέρδη καθορίζονται από τη σωστή πρόβλεψη των αποτελεσμάτων των αθλητικών ή άλλων γεγονότων που από τη φύση τους προσφέρονται για στοιχηματισμό. Ως εκ τούτου, η ομάδα των συνεργατών του Ομίλου που ασχολείται αποκλειστικά με το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ εφαρμόζει ολοκληρωμένη μεθοδολογία διαχείρισης του κινδύνου σε διάφορα στάδια του κύκλου των αθλητικών στοιχημάτων. Έχει θέσει διαφορετικά όρια στοιχηματισμού ανά άθλημα, ανά πρωτάθλημα και ανά παιχνίδι αντιμετωπίζοντας το κάθε γεγονός με

διαφορετικό τρόπο. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τους περισσότερους τρόπους ενημέρωσης που διατίθενται στη βιομηχανία του στοιχήματος και συνεργάζεται με τους καλύτερους ειδικούς που ασχολούνται με την έκδοση των αποδόσεων των διαθέσιμων αθλητικών γεγονότων. Μετά την έκδοση των αποδόσεων από τους υπεύθυνους, αλλάζονται οι αποδόσεις λαμβάνοντας υπόψη την αγορά (μέσω των διάφορων τρόπων ενημέρωσης της βιομηχανίας του στοιχηματισμού) και τα δικά του δεδομένα. Ανά πάσα στιγμή μπορεί να εντοπίσει τα στοιχήματα που έχουν παιχτεί, που έχουν ληφθεί και που έχουν γίνει αποδεκτά ή όχι. Επιπλέον η ομάδα που εκδίδει τις αποδόσεις μπορεί να παρακολουθεί κάθε στοιχήμα μεγάλου χρηματικού ποσού και να διαπραγματευτεί με τον παίκτη ούτως ώστε το ποσό στοιχηματισμού να είναι εντός των ορίων έγκρισης. Ο Όμιλος είναι σε θέση να παρακολουθεί την αξιοπιστία κάθε παιχνιδιού βάσει των στοιχείων που έχει. Σε περίπτωση που παρατηρηθεί υπέρβαση ορίου, εμφανίζεται οπτική προειδοποίηση στην ομάδα. Επιπλέον, χρησιμοποιεί λογισμικό για να εντοπίσει σε πραγματικό χρόνο τα στοιχήματα που είναι ύποπτα καθώς επίσης και περιπτώσεις στημένων στοιχημάτων ή πιθανές ευκαιρίες κερδοσκοπίας. Τέλος, κατηγοριοποιεί τους πράκτορες και τους διαδικτυακούς πελάτες με καθορισμό και έλεγχο ατομικών προσωπικών ορίων.

7. Κίνδυνος ασφάλειας

Η αξιοπιστία και η διαφάνεια σε σχέση με την λειτουργία των παιχνιδιών του Ομίλου διασφαλίζονται με διάφορα μέτρα ασφαλείας τα οποία είναι σχεδιασμένα να προστατεύουν τα δεδομένα των πληροφοριακών μας συστημάτων από τυχόν παραβιάσεις ασφαλείας όπως ανάκτηση και παράνομη αποθήκευση δεδομένων καθώς επίσης και τυχαία ή σκόπιμη καταστροφή δεδομένων. Τα μέτρα ασφαλείας καλύπτουν το σύστημα επεξεργασίας δεδομένων, τις εφαρμογές του λογισμικού μας, την ακεραιότητα και την διαθεσιμότητα των δεδομένων και την λειτουργία του online δικτύου.

8. Πρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις

Τα προηγούμενα έτη το Ελληνικό Δημόσιο επέβαλλε έκτακτες φορολογικές εισφορές που επηρέασαν σημαντικά τα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας. Δεδομένης της τρέχουσας δημοσιονομικής θέσης του Ελληνικού Δημοσίου, πρόσθετα φορολογικά μέτρα μπορεί να επιβληθούν, που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου και της Εταιρείας.

Επίσης τα φορολογικά μέτρα βάσει του Ν. 4093/2012 που επιβλήθηκαν από 01.01.2013, με την επιβολή του φόρου 30% επί των καθαρών εσόδων έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στις ταμειακές ροές και εν γένει στη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου και της Εταιρείας.

11.37. Μεταγενέστερα γεγονότα

Στις 05.01.2016 έγινε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD ποσού € 37.000 προκειμένου αυτή με τη σειρά της να συμμετάσχει στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ποσού € 17.020 της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. στην οποία συμμετέχει με ποσοστό 100%.

Στις 11.01.2016 η Εταιρεία κατέθεσε στο Συμβούλιο της Επικρατείας αίτηση ακύρωσης και αίτηση αναστολής κατά της απόφασης εφαρμογής του ειδικού τέλους. Η δικάσιμος για τη συζήτηση της αίτησης ακύρωσης ενώπιον της Ολομέλειας τους Συμβουλίου της Επικρατείας ορίστηκε για τις 03.06.2016. Στις 19.02.2016, το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την αίτηση αναστολής, καθώς εξέλιπαν οι ειδικές συνθήκες που θα δικαιολογούσαν την έκδοση αναστολής εκτέλεσης της Υπουργικής Απόφασης. Ωστόσο, το Συμβούλιο της Επικρατείας, έκρινε ότι η δήλωση στις φορολογικές αρχές την οποία πρέπει να υποβάλλει η Εταιρεία μέχρι την 20ή ημέρα κάθε μήνα για τα εισπραχθέντα του προηγούμενου μήνα ποσά ειδικού τέλους, θα είναι κατ' ανάγκη μηδενική, όσον αφορά τον Ιανουάριο του 2016 και ενδεχομένως και τους επόμενους δύο μήνες (δηλαδή Φεβρουάριο και Μάρτιο), δεδομένου ότι η Εταιρεία δεν δύναται να προσαρμόσει νωρίτερα τα πληροφοριακά της συστήματα.

Στις 22.02.2016, μας γνωστοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, δυνάμει της οποίας, τροποποιήθηκε η ημερομηνία υποβολής της δήλωσης και της αντίστοιχης απόδοσης του ειδικού τέλους ανά τρίμηνο αντί μηνιαίως.

Στις 18.01.2016 ξεκίνησε η εμπορική λειτουργία της θυγατρικής ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε..

Στις 05.02.2016 η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. ήρθε σε συμφωνία με την ALPHA BANK για την ανανέωση του Ανακυκλούμενου Ομολογιακού Δανείου, το οποίο είχε αρχικά υπογραφεί στις 30.04.2015, για ποσό έως € 50.000 και για περίοδο τριών ετών (λήξη Φεβρουάριος 2019).

**Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. και
Διευθύνων Σύμβουλος**

**Ο Επικεφαλής Οικονομικής
Διεύθυνσης & Μέλος του ΔΣ**

**Ο Διευθυντής Λογιστικής
και Ενοποίησης**

Kamil Ziegler

Michal Houst

Πέτρος Ξαρχάκος

IV. Στοιχεία και πληροφορίες χρήσης 2015

ΟΠΑΠ Α.Ε.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε.

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 48329/06/0015

Αρ. Γ.Ε.ΜΗ. 3823201000

Α. Κηφισού 62, 121 32 Περιστέρι

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ

ΑΠΟ 1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2015 ΕΩΣ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015

(Δημοσιεύμενα βάσει του Κ.Ν. 2190/20, άρθρο 135 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενοποιημένες και μη, κατά τα ΔΛΠ)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, στόχευαν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της ΟΠΑΠ Α.Ε. και του Ομίλου των επιχειρήσεων της. Συνιστούμε επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με την Εταιρεία, να ανατρέξει στη διεύθυνση διαδικτύου του εκδότη, όπου αναρτώνται οι οικονομικές καταστάσεις καθώς και η έκθεση επισκόπησης του νόμιμου ελεγκτή όποτε αυτή απαιτείται.

Διεύθυνση διαδικτύου: www.opap.gr
Σύνταξη Διαδικτυακού Συμβολαίου: Kamil Ziegler, Σπυρίδων Φωκός, Pavel Horak, Michal Houst, Χρήστος Καπελάκης, Γεώργιος Μελανιάνδης, Marco Sala, Pavel Saroch, Konstantin Yankov, Rudolf Jurcik, Δημήτρης Παπαμήτης, Igor Rusek.
Ημερομηνία έκδοσης της ετήσιας οικονομικής έκθεσης από το Δ.Σ.: 24 Μαρτίου 2016
Νόμιμοι Ελεγκτές / Ελεγκτική Εταιρεία: Νικόλαος Βουνόκοις (ΑΜ ΣΟΕΑ 18701)
Τύπος έκθεσης ελέγχου ελεγκτών: ΚΡΜΚ Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε (ΑΜ ΣΟΕΑ 114)
Με σύμφωνη γνώμη

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	(Ποσό σε χιλιάδες ευρώ)	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	(Ποσό σε χιλιάδες ευρώ)						
ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	1.1-31.12.2015	1.1-31.12.2014	1.1-31.12.2015	1.1-31.12.2014		
* Αναμορφωμένο				* Αναμορφωμένο					
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ									
Βραχυπρόθεσμα ενσώματα πάγια στοιχεία	56.238	44.205	32.861	27.089	Λειτουργικές δραστηριότητες	299.592	305.579	301.661	297.277
Επενδύσεις σε ακίνητα	1.398	1.540	1.398	1.540	Πλέον / (μείον) προσαρμογές για:	59.310	50.321	39.995	39.180
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	1.222.987	1.269.998	1.063.227	1.087.569	Αποσβέσεις	4.666	(1.587)	(2.245)	(7.915)
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	38.297	27.619	172.628	213.745	Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	1.174	868	1.114	795
Αποθέματα	4.166	2.976	280	72.523	Προγράμματα παραγωγών προσωπικού	2.220	(684)	0	372
Απαιτήσεις	55.234	92.250	23.391	72.523	Άλλες προβλέψεις	9.128	1.314	9.100	1.108
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	330.512	314.149	248.745	213.475	Απομείωση αξίας ουσιαστών ακινήτων/αποσβέσεων	15.021	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.708.833	1.752.737	1.542.530	1.615.940	Συνολο λειτουργικών διαφορών	2	(7)	2	(7)
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ									
Μετοχικό κεφάλαιο	95.700	95.700	95.700	95.700	Ακροατήρι καταθέσεων από επμετρήσεις	(853)	(7.462)	0	0
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	1.066.122	1.077.999	1.066.582	1.070.961	Κόστος από συγχώνευση	(600)	(330)	0	0
Σύνολο καθαφής θέσης ιδιοκτητών μετοχών (α)	1.161.822	1.173.699	1.162.282	1.166.661	Κέρδη από συγχώνευση	(202)	41	5	41
Διακρίσιμα μετοχικά	41.205	67.305	115.000	62.450	Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες	0	1.973	0	0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (γ)=(α)+(β)	1.202.827	1.235.004	1.162.282	1.166.661	Αλλα μη ταμειακά στοιχεία	0	0	0	0
Προβλέψεις / Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	66.022	59.790	67.425	62.450	Πλέον / (μείον) προσαρμογές για μεταβολές	(1.191)	(724)	(280)	0
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	115.000	0	115.000	0	Ανταρστήρι καταθέσεων από επμετρήσεις	26.609	(41.417)	48.194	(30.782)
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	32.097	1	2.097	0	Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλην τραπεζικών)	(59.424)	73.988	(83.503)	27.722
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	292.887	457.882	195.727	386.827	Αύξηση / (μείωση) πληρωθέντων φόρων	(6.999)	(24.887)	(4.172)	9.394
Υποχρεώσεις από ενοίκια	506.986	517.673	389.248	449.278	Χρεωστικό τόκο και συναφή έσοδα καταβλητέα	(5.524)	(1.725)	(3.467)	(1.818)
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (γ) + (δ)	1.708.833	1.752.737	1.542.530	1.615.940	Καταβλητέα φόροι εισοδήματος	(142.454)	(68.783)	(135.743)	(68.125)
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ									
1.1-31.12.2015		1.1-31.12.2014			1.1-31.12.2015		1.1-31.12.2014		
1.399.671		1.377.679			1.617.601		1.202.529		
626.338		613.491			516.197		529.467		
302.770		296.203			299.418		289.355		
299.592		299.992			301.661		297.277		
299.901		199.224			193.262		193.262		
210.719		194.598			211.091		193.262		
(819)		4.226			26		490		
37		548			26		490		
209.937		199.772			211.116		193.752		
210.755		195.548			211.116		193.752		
(817)		4.224			-		-		
0.6609		0.6113			0.6621		0.6058		
0.4000		0.7017			0.4000		0.7017		
377.103		346.524			339.413		328.534		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ									
1.1-31.12.2015		1.1-31.12.2014			1.1-31.12.2015		1.1-31.12.2014		
1.235.064		1.125.283			1.166.661		1.126.041		
209.937		199.772			116.116		193.752		
(142.092)		(213.661)			(144.092)		(144.092)		
(9.039)		63.142			-		(9.039)		
(950)		-			-		-		
(2.719)		-			(2.719)		-		
(715)		-			-		-		
(21.452)		-			884		-		
884		-			884		-		
1.202.827		1.235.064			1.162.282		1.166.661		

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	(Ποσό σε χιλιάδες ευρώ πλην των κερδών ανά μετοχή)	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	(Ποσό σε χιλιάδες ευρώ)				
ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	1.1-31.12.2015	1.1-31.12.2014	1.1-31.12.2015	1.1-31.12.2014
* Αναμορφωμένο				* Αναμορφωμένο			
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης χρήσης							
1.1.2015 και 1.1.2014 αντίστοιχα	1.235.064	1.125.283	1.166.661	1.126.041	1.1.2015 και 1.1.2014 αντίστοιχα	1.235.064	1.125.283
Συνεκρημνιστικά συνολικά έσοδα	209.937	199.772	116.116	193.752	Συνεκρημνιστικά συνολικά έσοδα	209.937	199.772
Μερίσματα πληρωτέα	(142.092)	(213.661)	(144.092)	(144.092)	Μερίσματα πληρωτέα	(142.092)	(213.661)
Διακρίσιμα μετοχικά	(9.039)	63.142	-	(9.039)	Διακρίσιμα μετοχικά	(9.039)	63.142
Αποκτήτρια δικαιώματα μετοχικών θυγατρικών εταιρειών	(950)	-	-	-	Αποκτήτρια δικαιώματα μετοχικών θυγατρικών εταιρειών	(950)	-
Αγορά ιδίων μετοχών	(2.719)	-	(2.719)	-	Αγορά ιδίων μετοχών	(2.719)	-
Έξοδα διάθεσης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής εταιρείας	(715)	-	-	-	Έξοδα διάθεσης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής εταιρείας	(715)	-
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	(21.452)	-	-	-	Μείωση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	(21.452)	-
Παροχές σε μετοχές	884	-	884	-	Παροχές σε μετοχές	884	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης χρήσης	1.202.827	1.235.064	1.162.282	1.166.661	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης χρήσης	1.202.827	1.235.064
(31.12.2015 και 31.12.2014 αντίστοιχα)					(31.12.2015 και 31.12.2014 αντίστοιχα)		

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Στη σημερινή 11.35 της οικονομικής έκθεσης αναφέρονται οι αναλυτικές φορολογικές χρήσεις της μετοχικής εταιρείας καθώς και των θυγατρικών της.
- Για τις αναλυτικές φορολογικές χρήσεις έχει διενεργηθεί σωρευτική πρόβλεψη φορολογικών διαφορών ποσού € 18, για τις αναλυτικές φορολογικές χρήσεις.
- Επί των περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου δεν υπάρχουν εμπνημωτά βάρη.
- Σύμφωνα με επιστολή του Νομικού τμήματος, σχετικά με τις υποχρεώσεις από φορολογικές διατάξεις απαιτήσεις τρίτων έναντι της ΟΠΑΠ Α.Ε. για τις οποίες πιθανολογείται αρνητική έκβαση, θα αποπληρωθούν ποσό ύψους € 45.440 για την Εταιρεία και ποσό ύψους € 226.460 για την Εταιρεία και για € 235.126 για τον Όμιλο.
- Η αναλυτική σωρευτική πρόβλεψη ανέρχεται σε € 235.126 για τον Όμιλο.
- Για επίδικη ή υπό διαμάχη διαφορά, το ποσό των € 45.440 για την Εταιρεία και € 45.310 για τον Όμιλο.
- Επίσης, σύμφωνα με επιστολή του Νομικού τμήματος, έχουν καταβληθεί ανάγκες 199, με στοιχεία ύψους € 5.477 για τον Όμιλο, για τις οποίες υπάρχει, οι πιθανότητες αρνητικής έκβασης, δεν είναι σημαντικές και για το λόγο αυτό από τον Όμιλο δεν έχει καταχωρηθεί υποχρέωση προσημοποίησης.
- Σύμφωνα με έκθεση από οικονομικό προσωπικό της ΟΠΑΠ Α.Ε. της 31.12.2014, ανέρχεται το ποσό των 72.492 ευρώ (72.492 ευρώ) από τον Όμιλο, λόγω υποχρέωσης του Ομίλου, ο οποίος αρνείται να εκκαθαρίσει στο λογαριασμό με τον Όμιλο, το ποσό των 72.492 ευρώ (72.492 ευρώ) από τον Όμιλο, κατά την περίοδο από 1.1-31.12.2015 και 1.1-31.12.2014 ανέρχεται σε 1 και 1 αντίστοιχα.
- Στη σημερινή 11.35 της οικονομικής έκθεσης αναφέρονται πληροφορίες για την αλλαγή στην παρουσίαση της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος.
- Δεν έχουν επέλθει αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, εκμίσθησης ή διόρθωση λογιστικού λάθους στην οικονομική έκθεση.
- Η Εταιρεία ακολουθεί τις ίδιες λογιστικές αρχές με αυτές που ακολουθήθηκαν κατά την προηγούμενη χρήση.
- Οι επενδύσεις για αγοράς παγίων στοιχείων της Εταιρείας για την περίοδο από 1.1-31.12.2015 ανήλθαν σε € 21.319 χιλ. (€ 39.649 χιλ. του Ομίλου).
- Δεν έχει επέλθει διακοπή εκμετάλλευσης κλάδου ή εταιρείας του Ομίλου.
- Τα ποσά παρουσιάζονται σε χιλιάδες ευρώ όπως και στην οικονομική έκθεση.
- Τυχόν διαφορές σε εφόρους αφορούνται σε στεγνολογιστικά στοιχεία.
- Η 15η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας στις 20.04.2015 αποφάσισε να διανείμει συνολικού μερίσματος 0,707 ευρώ ανά μετοχή για την εταιρική χρήση 2014. Υπευθυμίζεται ότι στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 18.12.2014 και κατόπιν σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας είχε ανακοινωθεί η διανομή μερίσματος για τη χρήση 2014 ύψους 0,2017 ευρώ ανά μετοχή προ παρακράσεως φόρου, το οποίο καταβλήθηκε στους δικαιούχους στις 19.01.2015. Το υπόλοιπο μερίσματος για τη χρήση 2014, ανέρχεται συνολικά σε € 159.500,00 προ της παρακράσεως φόρου και αντιστοιχεί σε 0,50 ευρώ ανά μετοχή. Το ποσό του υπολοίπου μερίσματος των 0,50 ευρώ ανά μετοχή υπολείπεται σε παρακράτηση φόρου 10% (όπου απαιτείται) σύμφωνα με το Ν. 4110/2013.
- Από την 15η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της 20.04.2015 αποφάσισε και καθόρισε επίσης τις λεπτομέρειες για την υλοποίηση προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών από την Εταιρεία (βλ. σημ. 11.21 της ετήσιας οικονομικής έκθεσης).
- Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της 20.04.2015 αποφάσισε και καθόρισε επίσης τις λεπτομέρειες για την υλοποίηση προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών από την Εταιρεία (βλ. σημ. 11.21 της ετήσιας οικονομικής έκθεσης).
- Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στην από 24.08.2015 συνεδρίαση του αποφάσισε να διανείμει μερίσματος χρήσης 2015 ύψους € 54.161 ή 0,17 ευρώ ανά μετοχή προ παρακράσεως φόρου και εξορισμού των ιδίων μετοχών. Το ποσό του μερίσματος των 0,17 ευρώ ανά μετοχή υπολείπεται σε παρακράτηση φόρου 10% σύμφωνα με το Ν. 4110/2013, ήτοι 0,17 ευρώ ανά μετοχή. Συνεπώς οι μετοχές έλαβαν καθαρό ποσό μετά την ανωτέρω ανεπάρκτως παρακράτηση 0,153 ευρώ ανά μετοχή. Ακαioόχοι ήταν οι Μέτοχοι της Εταιρείας που ήταν εγγεγραμμένοι στα αρχεία του Σ.Α.Τ. την Δευτέρα 14.09.2015 (ημερομηνία προεξορισμού-record-date). Οι ημερομηνία αποκοπής του μερίσματος ορίστηκε η Παρασκευή 11.09.2015. Η πληρωμή του μερίσματος στους δικαιούχους ξεκίνησε την Παρασκευή 18.09.2015 από την πληρωμή Τρότρεζα «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ».
- Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΟΠΑΠ Α.Ε., με την από 24.03.2016 απόφαση του, ενέκρινε την οικονομική έκθεση της χρήσης 2015 και θα προτείνει την έγκριση διανομής συνολικού μερίσματος χρήσης 2015, 0,40 ανά μετοχή προ παρακράσεως φόρου (συνολικού ποσού € 127.437), στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων (βλ. σημείωση 2 της ετήσιας έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου). Υπευθυμίζεται ότι στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στην από 24.08.2015 συνεδρίαση του, είχε αποφασιστεί η διανομή μερίσματος ύψους € 54.161 ή 0,17 ευρώ ανά μετοχή. Το υπόλοιπο προτεινόμενο μερίσμα για τη χρήση 2015 ανέρχεται σε € 73.276 ή 0,23 ευρώ ανά μετοχή.

Περιστέρι, 24 Μαρτίου 2016

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. και Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Επικεφαλής Οικονομικών Διοικήσεων και Μέλος του Δ.Σ.
Ο Διευθυντής Λογιστικής και Ενοποίησης

Kamil Ziegler
Αρ. Διορ. 40412133
Michal Houst
Αρ. Διορ. 38993691
Πέτρος Σαράκος
Α.Δ.Τ. ΑΚ 161998

V. Πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν. 3401/2005

Η Εταιρεία κατ' εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας, δημοσίευσε και κατέστησε διαθέσιμες στο επενδυτικό κοινό, στον διαδικτυακό της τόπο στην ενότητα Ενημέρωση Επενδυτών, υποενότητα Ανακοινώσεις Χ.Α. (<http://www.opap.gr/el/web/corporate.opap.gr/44>) και στον διαδικτυακό τόπο του Χρηματιστηρίου Αθηνών (www.helix.gr), κατά τη διάρκεια της οικονομικής χρήσης 2015, τις πληροφορίες που ενσωματώνονται στον παρακάτω πίνακα με την μορφή της παραπομπής:

A/A	ΘΕΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ
1	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	15/1/2015
2	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	22/1/2015
3	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	26/1/2015
4	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	28/1/2015
5	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	29/1/2015
6	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	2/2/2015
7	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	4/2/2015
8	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	16/2/2015
9	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2015	20/2/2015
10	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	19/3/2015
11	ΠΡΟΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2014	27/3/2015
12	ΟΠΑΠ ΑΕ - Οικονομικά αποτελέσματα χρήσης 2014 - Δελτίο Τύπου	30/3/2015
13	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	30/3/2015
14	Ετήσια Ενημέρωση Αναλυτών για τα Οικονομικά Αποτελέσματα Χρήσης 2014	31/3/2015
15	Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για Παραχωρησιούχους VLTs	3/4/2015
16	ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗ ΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΧΡΗΣΗΣ 2014	14/4/2015
17	ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ 15ης ΕΤΗΣΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΟΠΑΠ Α.Ε. ΤΗΣ 20ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2015	20/4/2015
18	ΠΛΗΡΩΜΗ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ ΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΧΡΗΣΗΣ 2014	20/4/2015
19	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΙΔΙΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ	21/4/2015
20	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	21/4/2015
21	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	23/4/2015
22	Ιπποδρομιακό Στοίχημα Υπογραφή σύμβασης παραχώρησης	24/4/2015
23	ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	28/4/2015
24	Μετακίνηση Διευθυντικού Στελέχους	14/5/2015
25	ΟΠΑΠ ΑΕ - Οικονομικά αποτελέσματα Α' τριμήνου 2015 - Δελτίο Τύπου	26/5/2015
26	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	17/6/2015
27	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	19/6/2015

28	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση για μεταβολή ποσοστού μετόχων σε επίπεδο δικαιωμάτων ψήφου	26/6/2015
29	Αναστολή δραστηριότητας VLTs	1/7/2015
30	Γνωστοποίηση Διενέργειας Συναλλαγών Αγοράς Ιδίων Μετοχών	4/8/2015
31	Γνωστοποίηση Διενέργειας Συναλλαγών Αγοράς Ιδίων Μετοχών	5/8/2015
32	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	5/8/2015
33	Γνωστοποίηση Διενέργειας Συναλλαγών Αγοράς Ιδίων Μετοχών	6/8/2015
34	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	25/8/2015
35	Ανακοίνωση Ρυθμιζόμενης Πληροφορίας του Ν. 3556/2007 Payzone Hellas - Εξαγορά υπολειπόμενου ποσοστού 10%	25/8/2015
36	ΟΠΑΠ ΑΕ - Οικονομικά Αποτελέσματα Α' Εξαμήνου 2015 - Δελτίο Τύπου	27/8/2015
37	ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ 2015	27/8/2015
38	ΠΛΗΡΩΜΗ ΠΡΟΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΧΡΗΣΗΣ 2015	27/8/2015
39	ΟΠΑΠ ΑΕ - Οικονομικά Αποτελέσματα 9Μ 2015 - Δελτίο Τύπου	24/11/2015
40	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	25/11/2015
41	Νομικές ενέργειες ΟΠΑΠ ΑΕ	26/11/2015
42	Ανακοίνωση Παραγραφής Μερίσματος Χρήσης 2009	3/12/2015
43	Ιπποδρομίες ΑΕ: Νέα ημερομηνία έναρξης λειτουργιών	10/12/2015
44	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	14/12/2015
45	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	15/12/2015

VI. Διαδικτυακός τόπος ανάρτησης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, οι εκθέσεις ελέγχου Ορκωτών Ελεγκτών και οι εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και των εταιρειών που ενσωματώνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31.12.2015, αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο της εταιρείας www.opap.gr.